

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Terentius Comico Carmine

Terentius Afer, Publius

Argentina, 1503

VD16 T 361

[Adelphoe]

[urn:nbn:de:bsz:31-324200](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-324200)

Prologus

Ostē poēta suā sen-
sit scriptu-
ram.
a Postq̄
p qm̄: cur
reciproci: qm̄ p post-
q̄. Plau. i. Aulularia.
Qm̄ is moris ita au-
dio ingenio fuit. post
q̄ sentit. p. sensil. t.
b Scripturā suā. In
diff. rēter ois q̄ aliqd
scripsit. -scriptor a
veterib⁹ dicebatur.
c Ab iniqs. Inimic⁹
vt Saxis vitiosis iniq.
d Obseruari. Obser-
uatio ad honorē refer-
tur: vt. Obseruat regē
nō sic egyptus. & i. l.
n. p. q. a. m. h. o. Sed
nūc obseruari: capra
ri sig. uicari: Lau. i. l. i.
Obseruari rgo & ho-
norari: & capram: &
audirificat: vt Plau.
Obsuat orate: vt blā
de palpetur malicē.
Obseruari: & rapere
in deteriorē p. rtes:
varietas p. ge. ieraver
horum: & vtriq̄ sen-
rentie apte iungimus
scripturā suā. e Ra-
pere in detentō rē partē
id est vitio dare: vitio
perare. f Indicio.
Mure de se exp. i. l. i. m
plicitate verā dicitur:
cū indicatu rē dixit:
non narraturū. & In-
dicio erit: pro index e-
rit. In dicio: de se indi-
cat is qui de se volēs
aliquid: & alius etiam
p. dicit sed confitē. qui
de se tantū. & adhuc
inuit⁹: quidnā pmul-
gat: g Vos eritis
iudices. Bū quia apē
iudices iudiciū profi-
tenē: q̄ accusatorē ad-
iuuāt. h Laudi an
vitio. Mediū infert:
vt apparet: si crimen
non sit laudē d. bere
cē. i Synapothni:
scōtes diphili comoe-
dia ē: n. c. numeri: nec
genera respiciēda sūt:
contra sententiā rēp
ipsā. k Ei cōmo-
rientes. Plau⁹ fecit fa-
bulā apud grecos dra-
masi caput latio mo-
re fabula dī: cur⁹ spe-
cies sūt trag. edia: co-
moedia togata: aber-
naria: p̄tecta: q̄ pida-
ra: attelana: mictos:
rhyntonica. l In
grecā adolescēs est di-
phili: salicet: q̄si dice-

Ostē poēta suā sen-
sit scriptu-
ram.
a Postq̄
p qm̄: cur
reciproci: qm̄ p post-
q̄. Plau. i. Aulularia.
Qm̄ is moris ita au-
dio ingenio fuit. post
q̄ sentit. p. sensil. t.
b Scripturā suā. In
diff. rēter ois q̄ aliqd
scripsit. -scriptor a
veterib⁹ dicebatur.
c Ab iniqs. Inimic⁹
vt Saxis vitiosis iniq.
d Obseruari. Obser-
uatio ad honorē refer-
tur: vt. Obseruat regē
nō sic egyptus. & i. l.
n. p. q. a. m. h. o. Sed
nūc obseruari: capra
ri sig. uicari: Lau. i. l. i.
Obseruari rgo & ho-
norari: & capram: &
audirificat: vt Plau.
Obsuat orate: vt blā
de palpetur malicē.
Obseruari: & rapere
in deteriorē p. rtes:
varietas p. ge. ieraver
horum: & vtriq̄ sen-
rentie apte iungimus
scripturā suā. e Ra-
pere in detentō rē partē
id est vitio dare: vitio
perare. f Indicio.
Mure de se exp. i. l. i. m
plicitate verā dicitur:
cū indicatu rē dixit:
non narraturū. & In-
dicio erit: pro index e-
rit. In dicio: de se indi-
cat is qui de se volēs
aliquid: & alius etiam
p. dicit sed confitē. qui
de se tantū. & adhuc
inuit⁹: quidnā pmul-
gat: g Vos eritis
iudices. Bū quia apē
iudices iudiciū profi-
tenē: q̄ accusatorē ad-
iuuāt. h Laudi an
vitio. Mediū infert:
vt apparet: si crimen
non sit laudē d. bere
cē. i Synapothni:
scōtes diphili comoe-
dia ē: n. c. numeri: nec
genera respiciēda sūt:
contra sententiā rēp
ipsā. k Ei cōmo-
rientes. Plau⁹ fecit fa-
bulā apud grecos dra-
masi caput latio mo-
re fabula dī: cur⁹ spe-
cies sūt trag. edia: co-
moedia togata: aber-
naria: p̄tecta: q̄ pida-
ra: attelana: mictos:
rhyntonica. l In
grecā adolescēs est di-
phili: salicet: q̄si dice-

Adelphorum Argumentum:

Vos quum haberet demea adolescentulos:
Dat mitioni fratri adoptandū eschinum:
Sed Ctheliphonē retinet. hunc citanstrix
Lepore captum sub duro ac tristi patre,
Frater celabat eschinus: famamq̄ amoris
In se transferebat. deniq̄ fidicinam lenoni
Eripuit. vitiauerat idem eschinus ciuem atticam
Pauperulam. fidemq̄ dederat hanc sibi vxorem fore.
Demea iugare: & grauius ferre. mox tamen vt veritas
Patefacta est: ducit eschinus a se viciatā atticam ciuem
Virginem vxorem: potitur ctheliphonē citanstrix:
Exorato suo patre duro demea.

Prologus:

Ostē poēta sen-
sit scripturam suam (orē
Ab iniqs obseruari: & aduersarios rapere i pei-
Partē: quā acturi sum⁹: iudicio d' se ipse erit:
Erit iudices: laudi an vitio duci factū oporteat (& vos
Synapothni: fontes diphili comedia est.
Eam commorientes plautus fecit fabulam.
In greca adolescens est: qui lenoni eripuit
Meretricem in prima fabula plautus locum
Reliquit integrum. eum hic locum sumpsit sibi
In adelphos. verbum de verbo expressum extulit.
Eam nos acturi sumus nouam pernoscite: furtum ne
Factum existimetis: an locum reprehensum: q̄ preterit⁹
Negligentia ē. nā q̄d isti dicūt malitoli hoīes nobiles
Eum adiutare: assidueq̄ vna scribere.
Quod illi maledictum vehemens existimant
Eam laudem ducit maximam: cum illis placet
Qui nobis vniuersis: & populo placent:
Quorum opera in bello: in ocio: in negotio
Suo quisq̄ tempore vsus est sine superbia,
Dehinc ne expectetis argumentum fabulæ senes qui
Primū venient eam partem aperient. in agendo partem
Ostendent. facite vt vestra æquanimitas poētæ
Ad scribendum augeat industriam,

ret q̄dā adolescēs est:
q̄ lenoni eripuit mere-
tricē. m In prima
fabula. Hoc est in pri-
ma parte: vt dicimus
in primis digitis: non
enim aut secūda: aut
tertia fabula est.
n Reliquit integrū:
Cum alium transfer-
ret. o Sumpsit sibi
Libere tulit. Hoc est
nō furatus est: vt Sus-
me pa. er. In Adelphis
latine declinauit: Vt a
bum de verbo expres-
sum extulit. Hæc ap-
probatio est. de gra-
co esse sublatum non
de Plauto: vt dicit ad-
uersarius. p Exu-
lit mire. Nō dixit trā-
tulit: sed extulit: vt or-
nasse greca videat la-
tino initio. q Eam
nos acturi. Adelphos
solitet. r Nouā:
Veterem grecam esse
inelligimus.
s Furtum ne factū:
Hoc est vitio duci.
t An locū repren-
sum. Hoc ē laudi duc-
ci. v Negligentia
est Plauti solitet. cui
æmulari nūc exoptat.
Negligentia repren-
sum: retortum: refum-
ptus x Nā quod
isti dicunt. Nam inci-
piēdi vim habet mo-
do: vt. Nā ego hanc
macharam meam di-
co. y Homi: s no-
biles: vt Scipionē A-
fricanum: & Lælium
sapientem: et furium
pium. z Eum ad-
iuuare. Legitur: & ad-
iuuare. Pacius i chre-
se. Adiuuare mihi:
a Assidueq̄ vna scri-
bere. Non sic dicit ad-
uersare Vrum orato-
rie: hic crimen impia-
git.
b Qui nobis vniuer-
sis: & populo placet:
vniuersis: qui in ea ca-
uea sunt: dicit: populo
qui etiam preerat the-
atro: id est vniuersam
urbem. c In bello
Scipionis: d In
ocio. Furi pili.
e In negotio. Scilicet
Lælii sapientis.
f In agendo partem
ostendent
Hic enim iā senes ac-
cipiendi erant: immo
potius ceterę personę:
sed ipsi senes in siata

rio et tractat partem apperient in motorio partē ostendēt. riu: ex quibus ille tertius nascit qui dicitur Muctos e qua ni
 Nam duo agendi sunt principales modi Motorius Strata mitas: fauor: & propitius animus: & deest vestra.

Torax nō redit hac nocte. Nomina personarū in comœdiis dūtaxat habere debēt rōnē: & q̄rimo logiam. Etenim absurdum est comici aperte argu-
 menta cōfingere: vel nomē persone incongruū da-
 re: vel officiu: quod sit a nomine diuersum. Hinc seruus fide-
 lis Parmeo: Infidelis:
 vel Syrus: vel Geta:
 vel miles Thraso: vel
 Palæmō: Iuuenis Pā-
 philus: Matrona mi-
 rina: & puer: & ab o-
 dore storax: & a ludo
 & a gesticulatōe Cl-
 ricus. Et item similia
 in quib⁹ summū poe-
 te vitū: si quid econ-
 trario repugnans con-
 trariū: diuersum q̄ p-
 zulerit: nisi q̄ antiphrā-
 sim nomen imposuit
 ioculariter: Vt Misari-
 gyrides in plauto di-
 cit̄ trapezita. Et fere
 hoc modo apud ali-
 os a poetis noīa com-
 ponuntur describēda
 per antiphrāsim: q̄d
 designat Storax. Pri-
 mē partes sicut in pro-
 logo ipse promisit a se
 nibus aguntur: quorū
 contentio ad argumē-
 ta relata vita aspera
 cum leni: & pater co-
 mis cū seuerissimo cōparatur. a Storax. Storacē voca-
 uit ū Eschinū q̄ tacete puer: i. Eschinū abeūtē credit: q̄a serui
 adolefētib⁹ p̄itolāē: vt i Andria: Obseruabā mane illo-
 serulos veniēs: aut abeūtēs: sed q̄a fieri poterat vt dño ab-
 sente adesse Storax: cōmodissime adiecte neq̄ seruulorum
 quisq̄ q̄ aduersum ierāt quisq̄. Storax nō redit hac nocte
 eschinus: hoc alii interrogatiue alii pronūciatiue proferunt:
 sed magis pronūciatiue dicēdū neq̄ seruulorū. propter sto-
 racē. quē abesse nō respōdendo intelleximus. b Quis ad-
 uorsum. proprie locutus ē. nam aduersatores dicūtur.
 c Ierāt: producte pronūciatō: quod nos addita. u. Iuerāt
 dicimus. Tale ē illud Virgiliti: Nos abisse rati. d Profe-
 cto hoc vere dicūt: Hoc absolute. Nā addidit. Si absis
 e Vspīā abūdat: aut deest profectus: aut q̄d tale. aut vspīā
 significat c. i. f. vspīā. & i loco. & ad locū. Si absis vspīā aut

ubi si cesses: Si absis ad patētes ppitios f. Si cesses. ad vxo-
 rē iratā refert in delatore. g Vxor: subaudiendum est di-
 cit. Irata vxor. f. h Quē in animo: omne quod sentimus
 aut cogitamus: aut dicimus vtrūq̄ pro oratione est. Sed et
 illa quē in cogitatione est hęc

Primus Actus: Mitio

Torax nō redijt hac nocte a ccena eschinus:
 Neq̄ seruulum quisq̄ qui aduersum ierant:
 Profecto hoc vere dicunt si absis vspīam:
 Aut si ubi cesses euenire tibi satius est
 Quæ in te vxor dicit: & quæ in animo cogitat
 Irata: quam illa quæ parentes propitij
 Vxor si cesses aut te amare cogitat:
 Aut tete amari: aut potare: atq̄ animo obsequi:
 Tibi bene esse soli quum sibi sit male.
 Ego (quia non redijt filius) quæ cogito:

dicatur quē in verbis
 est constituta. Virgili.
 Et multi sã mihi crus
 dele caneabant. Artifi-
 cis scelus: & taciti v̄s
 tura videbant. Et ipse
 alibi. Nunc si quis est
 qui hoc dicat: aut sic
 cogitet. k Quam
 illa quæ parentes: eru-
 dite, nō addidit i quē
 dicat scit nomina vx-
 oris & parentum

esse i Vxor si
 cesses quare non si ab-
 sis an quia iustus ces-
 sari q̄ absentis succē-
 semus: an quia irata
 vxor si cesses.
 m Aut te amare co-
 gitat: epexegetis cum

n Aut te amari cogi-
 tat: aut minus pecca-
 ti est amari proprio
 cedere. q̄ alieno amo-

ri obsequi nulla te impellente: sine vxore potare aut velle de-
 licias. ergo auxelis est nisi forte
 hoc putamus dictum. aut te amare: aut tete amari co-
 gitat cum duo proposuerit. alterum sumpsit. nam cum di-
 xisset: quæ in te vxor dicit & quæ in animo cogitat: intulit
 aut te amari: & ego quia non redijt filius quæ cogito: aut
 amare cogitat: aut tete amari: quia te amare
 dixerat: cito intulit: quod certum est. Aut te
 te amari: & quia illud te dixerat hoc geminauit: & tete di-
 xit: tanq̄ significantius o Aut animo obsequi. Ego quia
 non redijt filius: plus est quod dixit ego: quasi diceret pater
 p Ego quia non redijt filius: Anacoluthon: non enim pa-
 ter dicit: Quibus nunc sollicitor rebus: hoc est q̄ malis &
 non vxor bonis. q Quæ cogito & quibus: & hoc sic
 pronūciandum est vt horrevidetur ipse cogitationē suā
 O3

Primus Actus.

r Ne aut ille alferit: Vide q̄ teneri sit amor; hic timor in tu uene p̄gritum. Ne aut ille. a. a. v. c. Nimum teneri amat: q̄ hęc in iuvene pertimescit: quę circa infantulos cauere solent. s Aut v̄sp̄iā. V̄sp̄iā et i loco: & ad locū significat. t Ce ciderit: aut perfregerit aliquid. Iungendum: vt nō solum ce

ciderit: sed etiam perfrigerit hęc sunt: quę sibi nemo euenire vult. v Quemquā ne hominē. Sic dicimus de ea re: quam miramur scire ab omnibus fieri. x Quam ipse est sibi. Tanq̄ duo sint: sed hoc poete comico licet. y Atq̄ hic ex me natus non est: q̄ si diceret. ex me non est: sed sic afficior quod pater si genuissem. z Ex me natus. Quasi dicat. non est m̄: s; ex fratre. h est omnino non alienus est. a Is adeo. Transit ad argumentum subtilissimus. Adeo. Aut abundat: aut nimium significat: vt in Eunuch. o: Adolescentem adeo nobissem. b Ego hanc clementem vitam vrbānam.

Clementem vitam figura ipsa. Vrbā clementem dicim̄: q̄ clementes facit. Clementes autem est q̄ colit mentem. c Atq̄ ocium. Id est vrbānam. d Secutus sum. Bene secutus: quasi magistratū recte: beateq̄ viuēdi. e Et quod fortunatum isti putant. Scilicet qui celibem: quasi celibem dicūt: & item greci apud quos sunt huiusmodi sententię:

Fortunatum isti putant me v̄tq̄ vxorē non ducere: dicit autē romanis id videri: q̄s spectatores habet me nander. Quod fortunatum isti putant. quidam putant sic pronunciatū: & quod fortunatum isti putāt vxorem: & hęc bona: & continuata locutio est: & putant bene dicte is cui displicet aliena sententia. Isti autem. i. hi qui a me dissentiant. f Vxorem nunq̄ habui. Si nō habeo dixisset. poterat videri habuisse. g Ruri agere vitā. Contra hęc omnia: suffecerat breuitas: sed subiunxit fratris descriptionem: vt verbis ipsis malam vitę conditionem ostendar. h Semper parce: ac durit. r. Semper licet: incertam distinctionem habeat: tamen recte additum est: quia vel ruri agere voluptatis est: v̄l parce: ac duriter se habere virtutis: sed semper ad vitium. i Parce. Autem ad seruandū. k Du

Quibus nunc sollicitor rebus: ne aut ille alferit: Aut v̄sp̄iam ceciderit: aut perfregerit aliquid. vahn Quenquam ne hominem in animo institueret: aut Parare quod sit carius: q̄ ipse est sibi: Aut qui ex me hic natus non est: sed ex fratre. is adeo Dissimili studio est. iam inde ab adolescentia Ego hanc clementem vitam vrbānam: atq̄ ocium Secutus sum: & (quod fortunatum isti putant) Vxorem nunquam habui. ille contra hęc omnia Ruri agere semper vitam: parce ac duriter. Se habere. vxorem duxit: nati filij duo sunt: Inde ego hunc maiorem adoptaui mihi. Eduxi a paruulo. habui. amaui pro meo. In eo me oblecto. solum id est carum mihi. Ille vt idem contra me habeat: facio sedulo: Do: prætermitto: non necesse habeo omnia Pro meo iure agere. postremo (alij clanculum Patre quę faciunt) quę fert adolescentia: Ea ne me celet consuefecit filium. Nam qui mentiri aut fallere in su euerit patrem: aut Audebit: tanto magis audebit ceteros: Pudore: & liberalitate liberos Retinere satius esse credo: q̄ metu. Hęc fratri mecum non conueniunt:

riter vero ad laborē referendū est. Ruri agere vitā semp̄ parce ac duriter se habere: variatū: vt in Andria. j Vxorem duxit. Recte duxit non ducere: semel enim hoc fecit Demea: Vxorem duxit. varie per modos dicitur. Vxorē duxit: adiuuandū pronuntiatione est ne singula vtrinq̄ assueti videri

antur. Nam sic in fine fabulę ait Demea vxorem duxit: quā ibi miseram vidi. m Na ti filij. Alia cura. n Inde ego hęc maiorem adoptaui mihi. Mire inde subiungit cum personam p̄tulit: sic alibi: p̄domibus. vnde emerat se audisse abreptā es e. si in ego. Nunc inde: pro ex quibus: & mihi abundat: & bene hunc dixit: quia de ipso loquebatur. o Eduxi a paruulo. Quod nos educare dicimus educere veteres dicebant: vt. Educet syluis regem regumq̄ parentē. p Habui amaui p̄ meo. Et cur multa dicitur hoc solum. verus est: habui. credidi: duxit: estimāui. vt alibi. Semp̄ est dicta est hęc atq̄ habita soror: sic itaq̄ habetur: dicitur. & ergo pro meo subaudis endum est bis: vt habui pro meo: & amaui pro meo. q In eo me oblecto solum i. c. m. Absolute vrbā q̄ & in eo & solum. In ea re. In eo me oblecto. Noue dixit. pro eo me oblecto. r Solum id mihi carum. Plus significat: q̄ si diceret. solus is ē carus mihi. s Contra. Vicissim. Plautus: Vt illa illum contra q̄ est amor: vultor optemus. t Facio sedulo. Secus. a dolo. i. sine dolo & impense. Ille vt iaciat rem similiter. v Do stermito. Do sumptum: p̄termitto delicta.

x Nō necesse habeo omnia pro. m. i. a. Et scilicet non necesse est patrem sequi: q̄a p̄as

ter est. Inter ius & æquatem hoc interest. Ius est quod omnia recta. et inflexibilia exigit. Aequitas est quę de iure multum remittit: ergo. hic sensus non licet: etiam si non necesse est seruandū esse patrem. & mire ostēdit ius suum: nisi necessitate nō esse seruandū. y Postremo alij clanculum. Nō alij patres: sed alij adolescentes. z Quę fert adolescentia. Veniā addidit statim peccata ab adolescentibus ob gratiam remouendo: & vide q̄ breuiter: & q̄ pudice: q̄ innocenter locutus est. a Ea ne me celet consuefecit filium. Tribus em̄ vultur modis: natura consuetudine: & ratione. b Nam q̄ m̄ a

ti: aut fallere. Separatim subaudiendum mentiri. c Ceteros. Quia iam decoperit patrem. d Pudore ac liberalitate: Pudore ad filios retulit: liberalitate ad parentes. Argumentum a conjugatis. Liberalitate inquit regendi sunt: propter quod liberi dicuntur. Liberalitas est autem bonitatis dicitur. e Retinere satius esse puto: Bñ retinere: quia retinet qui adversum aliquem tenet. Retinere ergo a vitiis scilicet. Nā

vitia filios tenent. q̄s non retinent patres a vitiis. f Hęc fratri meū nō conveniūt: noua locutio: & non conveniunt: pro non congruūt: ac per hoc: in his. ego: & fratris sentim⁹: & dissimiles sum⁹. g Venit ad me spe clamitās. Et importunitate odiosa ostendit ad me dicendo: & inconditā assiduitatem addendo sepe: & congrue postq̄ sepe dixit adiecit apud us verbum: nō dicēs clamitās: sed clamitās: h Quid agis Mitio: Reminiscere lectionē: & inuenies interrogatōne: huiusmodi: vel inuectiois principio conuenire: vel oburgationis. i Cur potas adolescentem. Re- ēte nobis additū est: & archicos: vt Alibi. Plaltrā nobis si diis placet parauit. k Cur amat: Cur potat: Vide quemadmodū: vt durum oburgatorem ostendat Democ. cum ab eo ea discantur: in crimē vocari: q̄ aut gratis sunt: vt cur amat: Aut natus: vt. Cur potat: Aut p̄cat: vt cur tu his rebus sumptum suggeris. Rēterā. Cur amat: Cur potat: cur amat. ad illud referē: quod ait supra. do p̄mitto: nam p̄termitto delecta intelligimus ex amore cur potat ad illud quod ait: do sumptum.

l Nimum ineptus est. Verumq̄ dure: & nimium: & ineptus est. m Præter equum: & bonum. Potuit & non addi p̄ter equum & bonum: Et errat longe. Melius est longissimè plūcter accipiendum: vt locale sit: q̄ valde. n Mea quidem sententia. Modeste addidit mea quidem sententia. ne quis hoc pro p̄cepto dicit existimet. o Qui imperium credit. Vtrum cuiuslibet: an Democ tantum. p Graui⁹ esse atq̄ stabilis. Grauius ad vim: stabilis ad tempus refertur. q Vi quod fit. Id est metu: ac malo fit. Fit q̄d vi q̄ illud quod. amicitia: illud quod vi fit huc adiungitur: quod amicitia. r Mea sic est ratio: & sic animum induco meum. Mea sic ratio est. ad superiora pertinet cōfirmanda. s Sic animum induco meum. Ad ea pertinet que diciturus est. Mea sic est ratio iterū modeste & sic animum induco meū. Sentis macrologia. t Malo

coactus. Duo dicit. & malo: & coact⁹. v Qui officium suū .i. qui recte facit. x Officiū autē dīr quasi efficiū: ab efficiēdo: quod vnicuique persone cōgruit. y Dū id rescitū iri. quod facit. f. 3 Tantisq̄. Pro quasi r̄m: vt paulisper: paululū: & parump quasi parū dicitū: st. Tantisq̄ cauet. Peccare subaudiendū est. Nō totū edy p̄tios: & obscure dicitū est. & bñ cauet: quasi malum.

a Si sperat fore clā. Iterū quod facit subaudiendū. b Rursum ad ingenium redit. Mire nō itulit cauet: sed ad ingenium redit: et rursum est retroversum: vt profus: prius uerum. c Ille quē beneficio adiungas. Non beneficio adiungas: vt supra malo coactus. Ille quē. b. a.

Ille malo hic beneficio coactus. Hic adiungas. Ille dum rescitū ire credit. Tantisq̄ cauet. & hic presens: absensq̄ idem erit: & id presens absensq̄: non ad aliquē locū: sed ad custodiē retulit: et monitorē. Ille quem bñficio. Cōtra illud quod ait: malo coactus.

d Ex aio facit. Officiū. e Studet par referre. Id est bñ: p̄ns q̄ absensq̄ idem erit. contra illud si sperat fore clā rursum ad ingenium redit.

f Hoc patriū est potius. Superius a re tractum est: et hoc tam a persona dīr argumentum: g Consuefacere. Non cogere se cōsuefacere. h Quā aliēo metu. Vide quē admodū suū ad indulgentiam affectū reuocat optime disciplig. i Hoc pater atq̄ dominus: a differētia p̄sonarū & officiorū.

k Inter est. differētia est. l Hoc q̄ nequit. Lōge melius nequit. q. d. non vult.

m Fateat nescire se: hoc est indicat se meli⁹ cōsulere et volēte hoc exercere nescire iperare liberis: oratorie q̄si artis sit indulgētissime agere. n Imperare. Mō nō ad supbiā: sed ad regendū est referendū. Nescire iperare. Deest se: o Sed ne est ip̄sus de q̄ supuenit de q̄ sermo est: vt factis dicta ostendantur. p Et certe is est. Bñ nunc cōfirmat ipsum esse eum: cū propior est ipsum a longe conspēctū senio verate: nō bene cognoscens. ac indubiū. q Nescio qd tristē video: orōnis apparatus ex vultu ostendit: vt stetit acri fixa dolore. Tunc quasians caput hanc effudit p̄ctore vocē. Nescio qd. Deest p̄pter: vt sit p̄pter quid nescio. r Credo iā vt solet. Causa cur eū eq̄ aio frater ferat: vt solet inquit. s Saluū te aduenire Democ etiam salutatur ab eo quem obfurgaturus est.

Necq̄ placent. venit s̄pe ad me clamitans
Quid agis mitio: cur p̄dis adolescētē nobis: cur amat:
Cur potat: cur tu his rebus sumptum suggeris:
Vestitu nimium indulges: nimium ineptus es.
Nimum ipse durus est præter æquum & bonum.
Et errat longe (mea quidem sententia)
Quin imperium credat grauius esse: aut stabilis
Vi quod fit: q̄ illud quod amicitia adiungitur.
Mea sic est ratio: & sic animum induco meum.
Malo coactus: qui suum officium facit
Dum id rescitum iri credit: tantisper cauet.
Si sperat fore clam: rursum ad ingenium redit
Ille quem beneficio adiungas ex animo facit: studet
par referre: præsens absensq̄ erit idem:
Hoc patrum est potius consuefacere filium
Sua sponte recte facere: q̄ alieno metu.
Hoc pater atq̄ dominus interest: hoc qui nequit
Fateatur se nescire imperare liberis.
Sed ne est hic ip̄sus de quo aiebam: & certe is est
Nescio quid tristem video: credo iam (vt solet)
lurgabit. saluum te aduenire Democ gaudemus:

O A

Primus Actus

Nem opportune te ipsum quaerito. In hoc actu diuersi homines diuersae partes: & diuersa studia proponuntur: hic lenis: hic amarus: hic facetus: hic impolitus: hic facilis: hic pertinax & difficilis in delictis.

a Hem opportune te ipsum quaerito: melius quam Menader: cum hic illi ad iurgium prompuit: quam ad resultandum fecit.

b Quid tristis es. Bene interrogat. potuisti enim non iratus frater quaerere. c. Vbi nobis eschinus fiet. Quasi quaedam causa sit tristitia. d. Dixi hoc fore: credo iam ut solet obiurgabit. e. Quid ille fecerit: animaduertendum ut interrogatus iterroget more in dignitatis: quod ideo facit quia videt Mitio non eo vultu interrogare: ut videatur minus reprehendere culpam.

f Eschini. f. Que neque pudet quicquam nec. m. q. Vane per casus discunt. Quem neque pudet quicquam: contra illud quod aibi pater dicit. Erubuit Saluares est. Quem neque. p. magno ordine accusaui: non inquit pudore mouetur patrum non metu parentum: non timore legum: ergo gratia oratorie processit.

g Tenere se vllam: bene tenere quia legem. & est oratoria. Nam illa quae ante hac omnis mira accusatio duotempora recipit praeteritum ab antegestis: & praesens ab his quae obiciuntur. ergo vtriusque mira breuitate praestrinxit.

h Modo quid designauit: Designare est rem nouam facere in vtraque parte & bonam & malam. Nam & designatores dicti: qui ludis funebribus praesunt. Credo ob eam causam quod ipsis ludis multa fiant noua: & spectanda simul vtriam turba retineatur quae fuerat aut in spectaculis. aut in litibus. Modo quid designauit: puto ego designationem contractionem: aut conductionem populi in vnum intelligi: hoc enim contingit ei: qui aliquo flagitio populi in se con-

uertit: & spectaculo est vulgo quemadmodum designatores: qui ludis funebribus multitudinem retinet.

i Designauit: hoc verbum apud veteres duas res significabat: etenim praeue & recte facta designata dicebantur.

k Quidnam id est: & hoc etiam contentione interrogat Mitio. l. Fores effregit: haec singula magna cum vociferatione inferenda sunt Stomachatur. n. aduersus male interrogantem. Fores effregit: atque in aedes Toti quidem vnum crimen est. Rapuit meretricem. Sed vide qua pompa: qua vociferatione dilatat accusatio Demeae de moribus Eschini: nisi inania referentis. Fores effregit: atque in aedes iruit alienas: Haec singula consideranda sunt: & bene dicit alienas: quia si lenonis diceret parua res videretur. n. Ipsum dominum iterum suppressa est in famis persona.

n Atque omnem familiam multauit: aut familiam pro seruis lenonis dicit: aut pro meretricibus.

o Multauit: lacerauit: mutilauit: molliuit atque dissoluit. vnde de Mulciber a mulcibus. qui multat: p. Vique ad mortem magna inuidia credis mortis mentione quae tamen nulli accidit.

q Eripuit mulierem quam amabat: omnia magno colore: & accusatorie dicta sunt: & hoc maxime quod lenonem & meretricem non dixit contemptu facti atrocitatem personarumque vilitatem reticens.

r Mulierem eripuit: non abduxit sed eripuit.

s Clamant: adiudicatio ex auctoritate rumoris.

t Hic aduenienti: quot amici mihi modo Mitio dixere. Quasi dicat displicet omnibus. & multi eum accusant: nec tamen lenonis quae res mentio fit: Vide oratorem. hic autem vel articulus: vel aduerbium loci est.

Demea. Mitio. Fratres Senes.

Nem opportune te ipsum quaerito.

Mi. quid tristis es: De. rogas me: vbi nobis eschinus fiet: quid tristis ego sum: Mi. dixi hoc fore: Quid is fecit: De. quid ille fecerit: quem neque pudet quicquam: nec metuit quenquam: nec legem putat Tenere se vllam. nam illa quae ante hac facta sunt; Omitto. modo quid designauit: Mi. quidnam id est: De. Fores effregit: atque in aedes irruit Alienas ipsum dominum atque omnem Familiam multauit vique ad mortem: Eripuit mulierem quam amabat: clamant omnes Indigissime factum esse hoc aduenienti quod amici mihi

v In ore est omni populo. Salustius In ore gentis agens: x Populo. Cuius. S: conferendum exemplum est: tunc nō sit conserndū. y Non fratrem videt rei operam dare. Sa tis comice: hoc inferitur legentibus argumentū. Nam magis si culpa ille ipse est quem laudat, s: Rei dare operā. Non

cōtemnere: hic em̄ & auctoritas dicentis: & contēptus ostē ditur audientis. o Neq; potare neq; esse. z Quia dixit e qui nisi quod ipse facit nihil rectū putat. p Nō sicut ege stas Non voluntas phibuit: sed necessitas: & tō nulla laus: Quod tu fecisti inopia. nota fecisti: in eo quod significat nō

amori Rei dare ope ram. Quicq; facere. Poeta hęc omnia fals fa: & contrario facit Demeam credere. a Ruri esse. Non in vrbe. b Parcū. Non pro digum. c Sobriū. Non infa num. Parcū ac sobri um. Cōtra illud. Cur amat: cur potat: d Nullū huius simi le factum. Hac cū ad miratione Mitio tan gatur quasi ipsi: cul pa sit fratris natura. Nullum huius simile. Hoc cum admiratio nei idignantis pronū tiandū est: & ardentibus in mitionem ocu lis: & subaudiendū est esse: aut inuenire. e Hęc cū illi Mitio dico: tibi dico. illi: pro in illum. f Et tibi. Pro in te. g Tu il lū corrupi simis. De est nam: & seruenti a synthetō d. f. & hoc tibi: & tu pronuncia dū est intento digito & in festis in Mito nē oculis. Nā hoc agi stomacho aduersum dissimulatores solet. Tu illū corrupi simis. Mitus modo dixit si nis corrupi mox vehe mentius dicit. An lau di parat for: si perdi dit narū. h Hoie imperito nūq; q. z. c. Miro stomacho apē spium de ipso tanq; de altero loquit. i Nihil rectū putat. Proprie putat. Nam hoc verbum imperito rum est. Ordo est qui nihil rectū putat: nisi quod ipse facit: & est

Modo mitio dixere: in ore est omni populo. deniq; (Si conferendum exemplum est) fratrem non videt Rei dare operam: ruri esse: parcum ac sobrium: Nullum huius factum simile: hæc quam illi mitio Dico: tibi dico: tu illum corrupi simis: Mi, homine imperito nunquam quocquam iniustius est. Qui nisi quod ipse facit: nihil rectum putat: De. quorsum istuc: Mi. q. a tu demeas hæc male iudicas. Non est flagitium (mihi crede) adolescentulum Scortari: neq; potare: neq; fores Effringere. hæc si neq; tu fecimus: neq; ego: Non sicut egestas facere nos. tu nunc tibi Id laudi ducis: quod fecisti inopia Iniurium est. nam si esset vnde id fieret Faceremus: & tu illum tuum (si esses homo) Sineres nunc facere dum per ætatem licet Potius quam vbi te expectatum eiecisset foras: Alieniori ætate post faceret tamen. De. Proh iuppiter tu homo rediges me ad insaniam. Non est flagitium facere hæc adolescentulum: Mi, ah Auscultata: ne me de hac re obtundas sæpius Tuum filium dedisti mihi adoptandum. Is meus est factus: si quid peccat demeas:

fecisti. Inuiriū est: q nihil quicq; iniustius hoie iperito. q Vñ id fieri. Fieri pducta prima syllaba. Enni? Minime noie fieri pra uū. r Tu illū tuū (si cēs homo). Multū pgressus est accusati s accusantē: nā si esset vnde fieri quidnam posset: quod fiat: non necessano confiquēs est: sed probabilitē ad miteur apud orato res. Nō em̄ omnes: s: habent vnde iactant continuo faciunt. s Expectatū. Odio sum: & male vitē: nā filiis parēs: aut ama biles sunt: aut expecta ti amabiles boni: ex pectati mali: quorum mors indies singulos expectā: & exoptā da sit: nā expectam ante diem: speramus ad diem: vnde audi or intelligitur: qui ex pectat q; ille qui spe rat. e Eiecisset fo ras. Non dixit amiff ser: vt quidem abiciē dum: Quam vbi te ex pectatum: eo tem p duxit: vt ipse magis videatur consilere di sciplinē: q; Demeas.

v Alieniori ætate p faceret tamē. Anaco lū hon: deest enim q; uis & faceret: vltimū magnam vim habet. Nihil em̄ prodesset in super obesse: ratiōri ab istis filium tuere. Alienori. Pro aliena dicens comparauit: gradum pro positūo posuit. x Proh iuppiter. Tra gica exclamatio: & bene tanquam ipse re prehenderet Demeas adiecit.

hoc em̄ propriū rusti corū est: atq; imperi torū. k Quia tu Demeas. Id est homo iperit. l Hęc male iudicas pari virtute. Hęc leniter dicta sunt: quia supe riora vehementer. m Nō est flagitiū. Nō peccatū negat esse: sed flagitiū nō esse cōtendit: & tō subindignanter pronū tiandū: vt si dicat scortari quidē adolescentulū: delictū est: sed nō flagitiū. Veniē locus: nō tū in facto q; in psona cōstitue est. Non est flagitiū zc. Mire respondit & oratorie: ad hæc q; inuidiose dicta sunt. Nā quod ait ille eripuit mulierē: quā amabat: hic scortū quod & iruit in gdes alienas: quasi ex vino furens potare: quod cū alijs graui propositū: hoc solū dicēdo leue reddidit: iō fores effregit. n Mihi crede. Qua si imperio dicit mihi crede: non em̄ me intellige quod imira tus. Cicco. Sic Codū exagitat Magna sunt mihi crede noli hęc

y Tu homo rediges me ad insaniam: & tu homo dicens negat illi familiaritatem. s Nō est flagitium facere hoc. Moraliter indignatio expressa est iis dē verbis: quę frater dis xerat repetitis. a Ne me obtundas. Ne me sepe & mo leste interpellas: nam obtundere est aliquid sepe odiose repe tere. b Tu filium dedisti adoptandū. Mita argumenta tio per ἰπὸς ὕμῳ que inductio ab oratoribus di citur: cum per interrogationem peruenimus ad id quod vo lumus concludendum. c Is meus est factus. Quasi con fessionis genus sit: aduersarū tacuisse sic progreditur. d Si quid peccat Demeas. Conclusio dubie rei: aut a nō dir hīs sumpta Interposuit Demeas: & repetitū est peccat. e Ego illi ma. par. se. Enāc q putat illi cē. pnomē

Primus Actus.

cum sit aduerbium loci: vt. Me mea tristia facta. Degeneres
q; neoptolemū narrare memero. Illi ergo ibi. id ē ubi ille pe-
ca: quare quidam etiam li syllabam discretionis causa: vt
locum significet corripit: & maximā pte: optime dicit nō
em vniuersā: et nō solū pars Eschini est: sed maxima q̄a hic
magis est cuius filius cepit esse per adoptionem. f Ferā
Sustinebo tollerabo.
g Olet vnguenta. A
summo ad imū pro-
posita soluantur. &
miravarietas est: olet
vnguenta: ne diceret:
obsonat: potat vngi-
tur ne. f. hęc esse ratio
nes palastrie: non lu-
xurie dicerentur.
h Amat
i Cur amat.
i Dum erit cōmo-
dum dare. Scilicet ibi
ubi non erit argentū
s; sed commodum
dare subaudiendum
est. k Fortasse ex-
cludet foras. Hoc ita
prolit: quasi dicat ni-
hil sibi deperisse si q̄-
tis forte fuerit ad ami-
tam admissus: & to-
tum hoc

legēdū ē: & mire for-
tasse dicit: vt pater in
dulgēs & credēs ado-
lescere posse etiā ama-
ri ab amica: nō enim
affirmauit vt diceret
excludetur foras.
l Fores effregit. Re-
stituētur puenit ad p̄-
sens crimen: illa enim
ante acta fuerunt.
m Refarciet. Re abū-
dat. n Et vñ hęc
fiāt. Iterū subaudien-
dum est. o Et ad
huc molesta nō sunt
Quia non est flagitiū
adolescentē scortari.
p Pater d. scē esse ab
illis. Superbū fuisse
a me dicere. Melius er-
go ab illis dictū est.

q Natura tu illi pa-
ter es consilijs ego. Vr-
bane Mitio consilijs
subiunxit: plus enim
valer ad laudem con-
siliū q̄ natura: & si
mul ostēdit poera ver-
bis Mitonis: qui nō
natura: sed effectu sit
pater nullum patre
esse sapientem: cū nō
possit sine perturbati-
one perferri his que amat: quem patrem esse consiliū fece-
rat: non natura: hoc est qui filium adoptauerit. Et mire tu
natura cum singulariter dixerit: pluraliter intulit consilijs
ego. r Tu consulis quicquam. Apertior contume-
lia: & sequitur denuntiatio discedendi. Tu cōsulis quicq̄.
quia dixit consilijs ego pater sum a cōiugatis argumenta:

respondit tu consulis quicquam: quia a' consurgendo: consi-
lia dicuntur: & consultores. s Si pergis abiero ego. V.
Donex me flumine vuo abluero. Si pergis abiero ego. Arch-
asmos pro abibo: & hoc gestu abeuntis. vel abitum pronū
ciatur. t Siccine agis. Recte quia iam abibat: quasi reuo-
cantis correptio est. v An ego totiens. Hoc conuersum
intelligas dicere:
x Audiam. Deest te
sed exprimere durū
fuit: & hoc est obtun-
dere.
y Curę est mihi.
Eschinus scilicet.
z Curēus equam
vterq; Proprie vterq;
q; & equā quasi par-
tieps fratris.
a Propemodū. Ni-
si addidisset p̄mo-
dum falsa videret et;
se sententia.
b Ah Mitio. Religi-
ose commotus est: ac
veluti incusatio est p̄-
fidie: & id exclamat:
dolens trāsi: in iracu-
diam cōcessionemq;

dicatur.
c Mihi sic videtur.
Rationabiliter nō est
sic dixit: sed sic videt:
non vult em verū ē.
d Quid istud. Deest
loquor. aut resisto. nā
pprie significatio est
de sententia sua deca-
dentis. e Profun-
dat. Perdat

figura. Virg. I seque-
italiam ventis pete-
regna per vndas. Pro-
fundat. Perdat. Hęc
sic p̄nuncianda sunt:
vt ostendat gestu nol-
le quod loquitur.
f Si verbū posthac
Deest tibi fecero: aut
tale huiusmodi.
g Rursū. Quasi rursū
sum curans. h Ira-
sceris. An non credis
irasci. i Repeton
quem dedi. Rusticani
stomachi est repetere
semp verba q̄ inuicē
alī audierit. Repeton
quē dedi: Min⁹ erat si
Eschinum diceret. sed
plus est quē dedi.
k Aegre est. Quasi
dictū sit. Quid ergo
loq̄ris: Quid ergo ē:
cur egre ē. l Quia
ali. n. f. Mire alien⁹ nō
suy: q̄si timeat dicere

p̄f sū. Alien⁹ nō sū: fact⁹ cū stomacho q. d. si p̄tem me ē iā
nō licet. alien⁹ nō sū. m Iste tu⁹. Memori iste tu⁹: ad illud
qd dixerat me ē fact⁹. Iste tu⁹. Iste sentiet quāt⁹ is q̄ tūc q̄
ames cū: b est: vt decipiat p̄ indulgētiā tuā. n Iste sentiet.
Sētire multi pro malo posuere. vt ipse A. bi. Sic rogat: Sen-
sinnam vnam ei cenam atq; eius comibus dedi:

Mihi peccat. ego illi maximam partem feram
Obsonat: potat: olet vnguenta de meo:
Amat: dabitur ame argentum dum erit cōmodum.
Vbi non erit: fortasse excludetur foras.
Fores effregit: restituentur. discedit
Vestem: refarcietur. est dijs gratia:
Et vnde hæc fiant: & adhuc non molesta sunt.
postremo aut desine: aut cedo quemuis arbitrum:
Te plura in hac re peccare ostendam, De, hei mihi
Pater esse discē ab illis qui vere sciunt,
Mi, Natura tu illi pater es: consilijs ego,
De, Tu ne consulis quicquam: Mi, Ah si pergis
Abiero ego. De, Siccine ais: Mi, an ego totiens
De eadem re audiam: De, curę est mihi,
Mi, Et mihi curę est, verum Demea
Cur em us æquam vterq; partem, tu alterum: ego
Item alterum, nam ambos curę propemodum
Reposcere illum est quem dedisti, De, ah mitio
Mi, mihi sic videtur, De, quid istud: si tibi istud placet
profundat. perdat. nihil ad me attinet. pereat:
Iam si verbum posthac vllum, Mi, rursū demea
Irafcere, De, an non credis: repeton quem dedi:
Aegre est alienus non sum. si obsto. iam desino:
Vnum vis curē: curo: & est dijs gratia
Cum ita est vt volo. & iste tuus sentiet

Posterius nolo in illu. Scilicet qua hoc posterius: & em
Demea satis hoc graue existimat dictum in eu: qui no pui
deat in futurum: & artius: quia pater est. Nec nihil.
Non nihil. nota sig. ira est cōueniens placidissimo sent: q re
prehendendo adole: centē moderatus est Nec nihil. Appa
ret Terentij fauere le
nissimis precibus: vn
de subiecit etiam rati
oam facti. Mitioi se
ni. q. Nec neq om
nia sunt que dicit ra
mea. Bene a Mitione
hoc dicit: quia indulgē
tione est plura ferret
supra. Ea ne me celet
consuecit filium: &
hic sensus est. Nec cō
temnenda sunt: quae
dicit: nec omnia tamē.
Hoc si non sola sūt:
que dicit: sed mltā a
lia: & ordo est. Hec ta
men non nihil mole
sta placidissime: neq
nihil dixit: & non ni
hil maluit reperere: q
quod vehemēter ita
candiam demonstrat
ret: est em altera.

Posterius nolo in illum gratius quicquam dicere.
Mi. neq nihil neq oia haec sunt que dicit: tamen
Non nihil molesta sunt hec mihi: sed ostendere
Me: aegre pati illi nolui, nam ita est homo
Cum placet: aduersor sedulo: & detereo:
Tamen vix humane patitur. verum si augeam:
Aut etiam eius adiutor sim iracundiae:
Infaniam profecto cum illo: & si eschinus
Non nullam in hac re faciat nobis iniuriam:
Quam hic non amauit meretricem: aut cui non dedit
Aliquid: postremo nuper (credo iam omnium
Tedebar) dixi velle se vxore ducere. spabā iā dferbuisse
Adolescentiā: gaudebā. ecce autē de integro nisi quicquid est
Volo scire: atq; hoīem cōuenire si apud forum est.

us: nā & si: & non nulla nobis temperamento sunt posita
a Quam hic non amauit meretricē aut. c. n. d.

Quā non & cui: non ea tū hec
sunt: vt non graui sono accusauonis profert: sed sola rep
hensionē cōtinent: alqd vero admirandū est q addidit me
reticem: vt ostendat
Mitiois hoc solum
adhuc scētis nihil de
vitata virgine. Quā
hic non amauit mer
tricē: & hoc cū venia
& defensionē: nam co
lere m: reticem nō est
flagitiū: & simul etiā
vitatae virginis igna
rus ostendit Mitio.

b Non dedit aliqdē
Aliquid dicendo pres
termisit: vel meretricē
vel numerū.

c Credo iā oīum te
debat. Parenthesis pu
to etē addim⁹ ad ea
q apud nos parū cer
ta sunt. Aut credo. Id
est puto. d Dixit
se vxore ducere. Mitio
est apud Terentiū cur
etiam per psonas in
dicit argumēta: nam
cum Mitio sciat ama
ri ab Eschino ciuem
virginē: tū dicit credo
iā oīum tedebar: &
dixit se vxorem velle
ducere: sic ex pte ma
gna tēdit nescium ara
gumētū: iō qā verū
mīle est amantissimū
Eschini mitioē oēs

Non
nihil molesta hec sūt
mihi. Optime poeta
Mitioem fecit com
motum: nē si omnio
immobilis esset non
indulgere adoptiuo fi
lio: sed omnino eum
non curare videretur:
ergo sic in eum seruat
placidum animum: vt tamen retineat patris affectum.
Sed ostendere me aegre. Constat aegre me pati: nam aliter
non erat patiens. t Illi. D. meq scilicet. Aut illi. Id est illi
vbi Demea ligabat. v Nam ita est homo. Homo d
xit moraliter: sic enim de his dicimus: quos parce reprehēdi
mus: vt alibi. Vt homo est ita morem gerat. x Cū pla
co. Id est cum volo placare. y Verum si augeam. Argu
mentum a contrario: nam placare contrarium est irritanti
bus augentibusq; iracundiam. z Aut adiutor eius sim
iracundie vt sit mitis r p
hēlio: nam a genituo casu: accusatus assumptus est. Et sic
Eschitus nō nulla in hac re rursus
vt sit mitis reprehensio: & hoc ipso graui

scire affectus adol: scētis: & cōsuetudinis: vt apparet: pterea
coactū eū ex pte fateri vitatū ex amore Eschini: & pudorē
re ipeditū tūq; hoc dixisse: qd honeste potuit: velle se vxore
ducere: dixisse malēs: quā velle tacuisse cōsum. e Spe
rabā iā dferbuisse adolē: centā. Recte sperabā p gaudebā: sic
em dicim⁹: eū quē errasse nos cernim⁹: & mire nō dixit spe
rabā illū iā corrup: ū: sed mitis senex tot grati tribuit. nihil si
lio. f Dferbuisse adolē: centā. Seruat ppositū circa gra
tis veniā. Dferbuisse: quasi deorsum a seriore tenuisse. let
gicē dferuisse. g. Ecce autē de integro nisi quicquid. Apo
strophe: prima: quia non vult credere. h Nisi quicquid est
Deest quia vt sit: nisi quia: & est sensus: nisi quia nō temere
credo: & volo scire quicquid est.

Obscuro populares. Popularitas in omnis rei consor
tū sumitur. Nūc autē populares quos dicit: & hoc
est quod veteres quintan dicebant: Quintes cōcla
man.

Obscuro
populares ferre misero
& inoētū. Ferre au
xiliū. Hic exemplū
est contumeliosi p po
tentiam diuētis: & in
perniciem suam pau
peris contumacis.
b Subuenite inopi.
Vide q; posteriora sūt
ad incendēdū popu
lam: primo miser:
post innocētem: ad
vltimum inopem posuit: & primo ferre auxiliū: post sub
uenite: & totum hoc principium a beniuolentia sumitur: q

comparatur ex inuidia potentis Eschini. Nam contraria in
Eschino esse vult intelligi. Misero: atq; innocenti auxiliū.
l. l. tria sunt: Misero: innocens: inops. c Ociose. Nūc iam
secure significat: nam
nisi qui securus est: os
ciosus non est.
d Illico. Modo lo
cum non tempus sig
nificat. Ociose iam il
co consistit: simul im
perauit modū: tēna
pus locum. factū ma
dum ociose: tempus
iam illico factum: cō
sistit: nam iam & illo
co alterū tempore ad
iungitur alteram lo

Secundus Actus.
Samio Leno. Eschinus Adolefcens.
Obscuro populares ferre misero: atq; inoētū auxiliū.
Subuenite inopi. Esc. ociose. iā ilico hic consistite nunc
Quid respēctas: nihil pericli est: nūc q; (dum ego adero)
co. At consistere est audacter: & constanter stare: vt. Consi
tit in digitos exemplo atrectus vult.

co. At consistere est audacter: & constanter stare: vt. Consi
tit in digitos exemplo atrectus vult.

Secundus Actus

e Nunq̄. Pro non. Virg. Nunq̄ hodie omnes. m. inu:
f Iſtam inuitis omnibus. Deest adducam. Ego iſtam in
 uitis omnibus. Bona edyplis. nemo em̄ plene loquitur: qui
 luſtatur. **g** Quamq̄ ſit ſceleſtus: tñ non cõmitter. Ana
 coluthon primũ. Nam cũ propoſuiſſet q̄q̄ non ſubiecit ra
 men. **h** Committ
 ter. Perficer: ſed hoc, p
 prie de illiſcit et punie
 dis facinorib⁹ dictm⁹:
 & ſimul hoc oſtendit
 comicus adoleſcẽs cre
 dere ſelenoni inuitum
 ſe noxam intuliſſe: &
 id quod fecerit ſeciſſe
 lenonis culpa nõ ſua.
i Iterum vt vapulet.
 Minaciter poeta prio
 rem litem ſuſtulit dice
 do iterum: vt nõ eadẽ
 lis eſſet de q̄ ſupra. De
 mea queſtus eſt: ſed in
 ſtaurata naſcatur.
k Leno ſum. Leno
 terribiliter pronuncia
 dum eſt: quaſi qui di
 cat cui ſupplex eſt: ſi
 ex argumento eſt: qd
 conſeſit: Eſcinus iñi
 nas lenonis: vt pote q
 ſam vxorem decreue
 rat ducere. **l** Scio.
 Hic ſic reſpondit qua
 ſi in lenõẽ monitio cap
 pitis tantũ conſiſteret.
m Fide quiſq̄ opti
 ma. Fides in concipiẽ
 diſ cõminationibus:
 denunciatio cõminan
 tis eſt. **n** Quod te
 purges. Id eſt purgati
 onẽ tuã. **o** Huius
 non faciam. Figurate
 ergo. Huius autem di
 cõ eſt: vt cum aut
 ſtipulam: vel hoccum
 mōuet rãa mouerat:
 aut ſummũ digitum.
 Huius non faciam. Ci. Nec tantũ quidẽ cõmorus eſt:
p Ego meũ ius perſequar. Hoc eſt leno antiũ. Meũ ius. me
 am liberatẽ: meã vindictã. Nã vt illa iniuria eſt: quẽ ſic ino
 xionta ius vindicta illa quẽ ſic reddidit reo. **p** Perſequar. vi

cifcar. Cice. Tu dũ tuas iniurias per te id quod non põt per
 ſequi conatis. **r** Neq; tu ſolues verbis vnq̄: quod in re
 malefeceris. **s** Re malefeceris. Acue
 ſ. i ſatisfacias: ac te purgabis
 dũ eſt re: & ſignificanter proferendũ. Ibi em̄ eadem eſt ſen
 tẽtia: & plus dixit re
 malefeceris: q̄ iniuriã
 feceris. **t** Nouit ego
 v. ſtra. Hęc edyplis.
 deſt em̄ verba.
v Iuſturandũ dabi
 tur: Hoc eſt iurabim⁹
 re eſſe indignũ cui in
 iuria fiat hmõs: aut ſe
 paratim iuſturadum
 dabitur: & ſeparatim
 te eſſe indignũ iniura
 hac: & ſic melius: ver
 ba em̄ ſatisfaciunt cũ
 res colligit in genera
 libus cauſis: nã ſape
 ity: ac lites iuretorãdo
 ſunt terminatẽ.
x Indignũ iniuria.
 Comice indignũ: &
 indignũ. **y** Abi
 nõ preſtenuẽ. Aut
 abi p̄. i. prior: aut abi
 p̄. i. p̄. i. vt i p̄. i. p̄. i.
 quar: aut preſtenuẽ.
 vt p̄. i. i. vrbẽ la
 tim. Abi preſtenuẽ.
 Magna em̄ cõſentio.
 lenonis inuit non re
 ſpondiſſe Eſchinũ de
 ea quẽ dixerat.
z Ceterũ hoc nihil fa
 cis. Nihil p̄ nõ legitur
 & nihil. **a** At em̄
 nõ ſinã. em̄ inceptiua
 particula apud veter
 res fuit: ſed & conue
 nit perturbationi.
b Nimũ iſtuc abiv
 ſti. Quaſi ex cõtuma
 cia lenõis appareat q̄
 multum abierit.
c Propter hũc. Iuxta hũc: vt Virg. Tẽplũ de mamorte po
 nã ppter aquã. **d** Hẽ ſic volo. Mire comic⁹ ex alien⁹ vey
 bis qd faciat alter oñdit. **e** Quin pugnus. **c** An pugn⁹
 a pugna ſit dicit⁹: an ab illo pugna: Pugn⁹ cõtinuo. Id eſt vō

Hic tanget te. Sa. ego iſtam inuitis omnibus.
 Eſc. Quamq̄ ſit ſceleſtus non committet hodie
 Vnq̄ iterum vt vapulet. Sa. Eſchine audi ne te
 Ignarum fuiſſe dicas meorum morum: leno ego ſum:
 Eſc. Scio. Sa. at ita vt vſq̄ fuit fide quiſq̄ optima
 Tu q̄ te poſterius purges: hãd iniuriã mihi nolle factã
 Eſſe: huius q̄ cõp̄ nõ faciã credet: ego meũ ius pſequar.
 Neq; tu v̄bis vnq̄ ſolues: qd mihi i re malefeceris, noui
 Ego veſtra hęc, nollẽ factũ, iuſturandũ dabit te eſſe
 Indignũ iuria hac: indign⁹ cũ egomet ſi accept⁹ modis
 Eſc. abi p̄ſtenuẽ: & fores api. Sa. ceterum hoc nihil
 Facis. Eſc. I t̄ro iã nũc tu. Sa. at enĩ nõ ſinã. Eſc. accede
 Illuc p̄meno. nimũ iſtoc abivſti. ſed, ppter hunc aſſiſte.
 Sa. Hem ſic volo. Eſc. caue nũc iã oculos a meis oculis
 Quoquã dimoueas tuos: ne mora ſit ſi inuero: quin
 Pugnus continuo in mala hareat. Sa. iſtuc ego volo
 Ipfum experiri. Eſc. hem ſerua omitte mulierem.

figum litigantis. f. Istuc volo experiri. Expresse ostendit pauperioris loquacem contumaciam vsq; ad pericula ex die. Istuc volo experiri. Hoc illo dicente seruus lenonem verberat. g. Hem serua. Nescias cui dicat hgc Eschinus: an lenoni an seruo: sed seruo magis est veresimile. h. Gemi nabit nisi caues. Hoc cominantis est: non tabentis ferite: sed quisi longe stat Parmeno gemina putauit dictum: & gemi nabit subaudiendu est plagam. Geminabit nisi caues: non sin gularcm pugnam: & vnam dabit sed gemi nabit. q. d. geminatio duplicatoq; numero inferet. i. Hei mihi serua. Leno pulsat non iniuria. Cōuenit ter poeta audiorē par menonem malefaciē di inducit: cū supra do minū iurū oñderet cogi ad iserēdā iniuri am. k. In istā. p. 78. Ut verberes non ius sus pot' q; iustus ver beres. l. Nunc iā. Dug partes sūt. & hñ tam: quia lero: et post plagas: & vtrū hoc le noni: vt a beat: an pu ell' vt introet dicit: sed facitius est: si leno nī intelligas dicit: quā si hoc factū sit: quod noluerit: & quali ve nerit: vt vapulet: et iā etiam carditatis meū factio est: vt. Virg. iam mēior: iam dura pa rens. m. Regnum ne eschine. Inuidiosa moraliter exclamatione & ardentior ad plas gas. Regnū ne Eschi ne hic tu possides: he ne hic id est Athenis: vbi grauius crimē est dominari velle. Nam tyrāi ibi semper op prelli sunt & maxie proximi. n. Si pos siderem.

Contēde tis in inuidiam. o. Ornatus esles ex tuis virtutibus. Cito ostendit quantū a se longe sit regnum: qui dicit ornari potius se lenonem: p. Ex virtutib' tuis. Sic ve teres per ironiā virtus tes pro flagitiis dicebant. Lucius: Animo an virtutibus. q. Quid tibi rei mecum est: Hoc quia verberatus est dicit: nunquid tibi debeo. r. Nihil. Non quia sibi nihil debeat facere: sed quia ipse abstulit: & nihil vult a se repeti. s. Quid nossem qui stem. Proprie sic em dicit: qui nihil quic q; debet: non me nouit: non q; ignoret: sed q; in iure nō cer natur: t. Statigilles ferres. Plus dixit atigilles: q; teti gilles: est em multo minus attingere q; tangere. v. Qui tibi magis licet. Hic nō tā rōcinatio ē: q; exclamatione p dolo rē. Mei hñe p q; ego meā sufficeret. sed magna moralitate additū: pro qua argētū dedi ad vociferationē simul enā ostē dit leno quid reperat. Qui tibi magis: si mihi inquit: nō licet

attingere tuā: cur tibi licet meā nō tangere. sed habere: & ha bere vtrū domi in consuetudine est corrūpere an stuprare in telligimus. x. Ante qdes non fecisse. Non erat q; ad hec iuste responderet: & ideo sic respōder: vt conuictū dicat qd verū est. y. Loris libe. Lora apud veteres laura dicebā tur a laura trium florum: sub qua mos erat captiuos vinci ri duci: per pompā: ideo autē vt conditionis rem: niscantur loris ceduntur mancipia. Nā mancipia dicunt q; manu ca

Sa. o facin' misū. Esc. gēinabit nisi caues. Sa. hei mihi iā. Esc. nō inuctā vere in istā pte potius peccato: tñ in nūc iā. Sa. quid hoc rei est: regnū ne eschine tu hic possides? Esc. Si hic possiderē: ornatus esses ex tuis virtutibus. Sa. quid tibi rei meū est: Esc. nihil. Sa. qd nosti q siem? Esc. nō desidero. Sa. tetigī tui qdcp: Esc. si attigisses ferres Infortuniū. Sa. q tibi mag' liceat meā habere p qua ego Argentū dedi: responde: Esc. an aedes n fecisse erit meli' Hoc cōuictū. nā si molest' pgg' eē iā itro abripere: atq; Ibi vsq; ad necē opiere loris. Sa. lor' liber: Esc. sic erit. Sa. o hominē ipurū. hiccie libertatē aiūt equā eēoibus. Esc. si satis debacchac' es iā leno: audi si uis nunciam. Sa. ego ne autem debacchatus sum in te: aut tu in me? Esc. Omitte ista: atq; ad rem redi. Sa. quā rē: q; redeā: Esc. iam ne vis me dicere qd ad te Attinet? Sa. cupio eq; mō aliqd. Esc. vah leno iniq; me n Vult loq; Sa. leno sum. fateor. p nities cōis adolescētū. Periuurus sum. pestis: tñ tibi a me nulla est orta iniuria. Esc. nā herde etiā id restat. Sa. illuc q; so redi quo coepisti Eschine. Esc. minis viginti tu illā emisisti q; res tibi vertat Male. argenti tantū dabit. Sa. qd si ego illā nolo vēdere Tibi: coges me? Esc. minime. Sa. nāq; id metui. Esc. neq;

corpisti. Figurate. Rectū em erat: vñ coepisti. Nisi forte q; sit pnomē mō accipiendū: vt sit a quo: & bene memor est dicit xisse Eschinū. Mitte istq; atq; ad rē redi. o. Queres tibi vertat male Obicit contumeliam: quasi & hoc multū sit inimicum. Vertūnus dī deus qui rebus ad opinata. reuertētib' pteest. s; pē autē male cedit: quod bonū putat: & hoc est male vertisse: vt ille gladius qui muneri datus admint' eulū fuit regine petūris. De q; Virg. Ense m; reclusit Dar; danū: nō hos q; sūt mū' i vīus. p. Quid si ti. il. vē. no: Hec maioris sunt stomachi. & iō stultiora: nā qd iā amisit vēditurū se negat. Quid si nolo. Noue dictū est: & Quid si nolo. Coges mei

pta sunt. serui qui ser uati sunt: cū eos occis di oporteret iure belli. Vnde Vir. sic inducit captiuū rogantē. Per primos manes. per. s; stuli. a. Hicaneli heratē. Scilicet athe nis. y. O hoim im purū. Sic veteres ipu rū generaliter: p ipro ho ponebāt. vt in ca dem hac fabula: Per suasit ille impur' sat scio. b. Aequā om nibus. Quasi diceret vbi nō est qn Eschi nus loquit & hñ oi bus: ne lenones qdem videantur excepti. c. Mitte istq; atq; ad rē redi. Superbe ado les cēs maleficiū non putat lenonis esse pur gaudū. d. Adrem aut. ad negociū: de q; agit dicit. e. Quā rem. Quā abduxit. Res em pecunia inel ligit: vel id pro q; pecu ma danda est. f. Quo redeam. Ad quā caertisti domus: quia fores effregit: ac q; i qdes uruit alieas. g. id quod ad te at tinet: qd tibi pdest: et cōmodū est. h. Cu pio. Me vis dixit. hic cupio. i. Reg mō aliquid. Subaudit dī cas. k. Vah leno. Leno nomē facilegū & iniustū. Leno iniq; tatē agit. Leno iniu sit: patrocinaf: hoc totū Ironico. p nūcā dū est. l. Leno sū: Figura

m. Orta est iniuria: Orta coepa. n. Illuc q; so redi q; n. Illuc q; so redi q; m. Orta est iniuria: Orta coepa. n. Illuc q; so redi q;

Secundus Actus

Et ait didi si nolo coges me: q Minime. Ironia. r Nā
 qd metui. Ironia contumax: & ridicula in eo quod tā: mi
 sit id de quo dixit se cogi non posse. s Nā ego liberali il
 lam. Ordo est ego liberali causa manuū assero: & sunt iur
 verba a quibus etiā assertores dicuntur vindices alienę liber
 tatis. Nam & causa ipsa liberalis dicitur: quę actionē in se cō
 tinet libertatis.

e Proh supreme Iup
 piter. Hęc locutio ad
 hoc inducta: vt ex ver
 bis lenonis appareat:
 q̄ facile mihi fieri pos
 sit: & quis libeter ac
 eperet. Proh supreme
 Iuppiter: supremum
 nūc dicit summū ab
 eo quod est sup. Vir.
 Rex ipse Iouis de gen
 te suprema. a. e. n. t. v
 a. d. c. l. m. t. r. Si non
 homies a persona: &
 plebei: & lenonis: &
 vim passi touem ipm
 conuicio persequi: vt
 quotidie videmus ab
 oibus eius loci: & or
 dibus fieri. v Mi
 nime miror qui insa
 niri occipiunt ex iniu
 ria. Sensus hic est: in
 sanos fieri per iniuriā
 plebei: q̄ mirabar: sed
 iam non miror post
 q̄ ego ipse per iniuriā
 quam sum passus in
 sanite cōpellor: adeo
 vt exclaimē proh sup
 me iuppiter: & simul
 aduerte vigilantē po
 etā: vt vbi cūq; in co
 mœdia vocem tragi
 cam extulerit: statim
 personam insanā id
 dicere faciat: sic & su
 pra. Proh iuppiter tu
 homo me redigis ad
 insaniam. x Me inuito abduxit meā. Honestionis perso
 nę hęc quęrela sufficeret: abduxit meā: sed leno hñ addidit
 me inuito: nā abdu cū meretrices absq; voluntate lenonum:
 & decora locuto est p eclipsum: me inuito abduxit: nō cū
 addidit puellā: aut qd tale. y Tātidē emptā: Legit et to
 tidē emptā. postulat sibi dariet. s Homini misero. Secū

Venundandam censeo: quę libera est. nā ego liberali
 Illam assero causa mantrum, nunc vide vtrum vis
 Argentum recipere: an causam meditari tuam:
 Delibera b̄ (dū ego redeo) leno. Sa. proh sup me iuppit.
 Minime miror: qui insanire occipiunt ex iniuria.
 Domo me eripuit: verberauit, me inuito abduxit meā.
 Ob malefacta hęc tantidē emptā postulat sibi dariet:
 O hōi misero plus quingētos colaphos infregit mihi.
 Verum enim quādo bñ pmeruit: fiat suū ius postulat.
 Age iam cupio si mō argētū reddat, sed cho hęc ariolor
 Vbi me dixero dare tanti: testes faciet ilico
 Vendidisse me. de argento somnium est: mox cras redi.
 Id quoq; ferre possum si modo reddat: quācūq; iniuriū ē.
 Verū cogito id quod res est: q̄ndo cū quęstū o ceperis:
 Accipienda & mulitanda in iuria adolescentium est.
 Sed nemo dabit frustra, egom; meū has ratōes d̄puto,

dū illud Menādi:
 gngentos colaphos: Cōtumeliosa cędes colaphis inuasi, &
 indigna lenoni. Qui & infregit: vt illudēs hoc fecisse Eschin?
 videatur cū sortitū se colaphisatū fecat. a Infregit. Añ il
 listit: intixit: vt sit sensus: intixit homini misero plusq; gn
 gētos colaphos: & flebiliter p̄nūcā dū est. hoc tm̄ exprimit:
 vt n̄ inuict in alio
 factio fortunā suā: &
 vide quantū b̄ distet
 ab illo quod supra dī
 cebat: Ip̄m istuc volo
 experiri: hoc q̄a solus
 est: illud q̄a cū aduer
 sario. b Bñ pme
 ruit. Bñ m̄rū. Pro
 meruit. adiuuit: pro
 fuit: cui strani est cō
 meruit. Nā mereri: &
 pmereri est p̄stare bñ
 ficiū: Virg. Quicq; sul
 memores alios lecere
 merendo: & nūq; re
 gina negabo prome
 ritā. c Vbi me di
 xero tanti dare. Recte
 dixit: vbi em̄ capto
 intercessit p̄ci tā ere
 ptionis actio sublata
 erit: et precū debet
 d Mox cras redi. Tā
 sit ad m̄metiō. Id q̄
 cypati postū: id mox
 cras reditū est mori:
 e Quācūq; iniuriū
 est. Vendere quod no
 bis est. f. Id quod res
 est pro id quod verū
 est: bona locutio.
 f Quādo eum que
 stum ceperis. Vt in
 Andria: Deinde quę
 stum ceperis. g Mul
 titanda. Parēda cōside
 rāda cū silētio: & vt i
 amatore putāda: ac p
 hoc p̄serēda. Multitas
 re em̄ proprie est dissimulandi causa tacere dicitur v̄ a mu
 to: vel ab. m. quę littera est n̄m̄i p̄s̄q; vocis: ac p̄ ene nula
 lius: Adeo vt sola om̄nū cum inter vocales incidit attera
 tur: atq; subsidat. Hinc Vir. Multat rex ipse latinus.
 h Frustra Egomet meū. Preparatiōnis genus ad acōp
 endas minas totius sum̄mę d̄peratiōnis.

Ace egomet cōueniā ipsum. In hac scena actus est exemplū contuens vite auarorū: qui sepe in damo nū ipsius auaritię rōnibus ruunt: simul etiā duorū inter se neq; hominū spectāda quędam vicissim & dolosa captio est. a Taceo egomet & conue nia n ipsum. Tace si pro aduerbio est omnibus dicitur: pro verbo dicitur Cenchelphoni maxime sollicito: & suppliciti om n bus ob metum patris. iam autē non tarditatis est: sed pro peratiōis significatio. b Bene dicat secū etiā actū. Actū recte additū est nam multa cupide accipi mus ita tamē vt ma lenobiscū eē dicam? actum. c Quid illud Sannio est. Illud supra post scenā. hoc sū in profectio dicit: & vide qđ ingenuose Teren. qui supra ab Eschimo lenonis nos mine iacti Sannio nē vocari: vt pote ab homine arroganti: & se: et ob gratiā: & ne gociū hunc blāde ut cunuenientē honorifi centius inducit cum lenone loqui: & Sannionē cum vocare. Sa ne qui in sordidīs p fessionibus agunt vt tam honorifice nomi ne proprio a. pellas: sed qui in splē didis artibus sunt constitu ti gaudeant artis no minē nūcupari: vt im perator: orator: philo sophus: sic & in Eu g nuchio. Audire vocē ysa sunt milites: apđ se loquens meretrix: & poq; illum cōmī nus videt. Salue mi Tiraso inquit: nō ial ue m les qđ erat duris simum: & mox nara personat: mil. s nunc adeo edico tibi.

d Nescio quid con certasse cum hero. Ar gutum positum ne scio quid: vult enim ex illo audire: vt nan ciscat in tium: quod persuadēdum cepit. e Concertasse. Oeconomīa: honorifice nomen tractat: vt & placidū sibi reddat: & vt eū faciat ad contēnēndā pecu niam liberalem: nam honestas adimit auaritiām. Cōcerta tionem comparatam. quia ille cō certasse dixit non cēsum esse. f Comparatam. Proprie alias constitutam: & comparatam ad dictum Syn refer: qui ait concertationem fuisse parem: sciens Eschinum: & lenonem: nam Sannio vult sibi deberi pro eo quod vapula uit: quod abstulit illi Syrus: dicendo eum nō verberatū esse: sed potius concerta: e: & proprie dixit concertationem ipm actum. Nam certamen est res ipsa: de qua certatur: vt cū co lumbam sagitta ferat: vt rum prior decurrat ad metas. Vn de Vir. Veloc s iaculi. e. p. i. n. v. At vero Certatio ipse actus contētiōq; certāsiū est. g Ille verberādo vsq; vel vsq; de fess. Ecceit vsq; aduerbiū significās: aut diu: aut multum. h Tua culpa Potest & notatiuus & ablatiu? casus esse: si notatiuus deest est: & si ablatiu? deest factum est. i Ado lescenti morē gestū oportuit: ab etate adiuuatur scēt: a loco:

ideo adolescenti dixit: non Eschimo: & morē gerere pprie lea nonis: & meretricis: vñ et ipse se respondet: vt non iugis. dicit vsq; os p̄bui. Adoles centi. m. g. o. Cum emphasi adolescenti pronunciatū est. s: qui facilius assentatiōe aperitur: k Qui potui melius. Subauditur morē gerere: & hoc subtiliter len cū morē gerendum fuisse in meretricis p̄ctio dixerit Syr. i Qui hodie: Hodie autē non tps significat: sed iracundiā eloquē tiarac stomachū: vt Vir. Nunq; oēs hodie moriemur iusti.

m Age. Mō age cor riptis est aduerbiū. n Scis quid loquar. Legit: & scis q loqr. o Maximū est lucy. hñ additum est inter dū nō enim semper. p Si nunc de tuo iu re cōcessisses. Bñ tuo iuro: ne diceret n erat res mea quam vena lē habeo: aut det tuo iure de lenonia duris tia: vralibi. Meo iure vtat: vt potior sit qui prior ad dandum lit. q Ne non tibi scēne raret istuc sceneratus est: cum lucro reddi tum: & multiplicatū. Feneraret: ergo non Eschinus: sed ipa rest in qua sceneratio est. r Ego spem p̄ctio non emo.

Contra: pecuniam in loco negligere maximū interdū lucy est. s Nunq; rem facies. secundum personam ferit: Leno quicquid agit ad lacrum reiecti et sic lueri genus dicit esse Syrus a lenon: quē admodum psuas det: & nota rem: & li rem & negotium me retricis & patrimoni um: & omnem pecu niam nominari. Nū q; rem facies: secundū personam ferit: leno nem Syrus hortatur eū ipsum ad lacrum excitans: non ad ho nestatem. t Ne scis inescare homines Sannio. Metaphora ab aucupib? qui aubus capiendis effundunt cibum. v Credo istuc me lius esse. Vide comicum errorem vtriusq; personę: & callidū lenonis & capitolissimi serui. x Age age. Nūc verbum est significans dic: quia proprie est: vt consentiat persuadēt. y Tuū animū. Deest liberalē. z Quasi iam vsq; tibi. Sensus quasi numerus: vt aliquo diducas: & in aliis estima tionē cōstituas: & si non velis penitus cōtēnas viginti minas dūmodo hic obsequaris velis. Quasi iā vsq; tibi sint. Et eū non profecturū dixit: sed iā proficisci: et nō ab vno dicit se au diuisse: ne negaret. sed aiunt inquit. Preterea autem archais mos est figura Nam veteres libenter coniunctiones multi plicabant. b Emisse hinc que illuc. Nusq; hoc ostendit. alias Terentius: sed apparet ex confessione lenonis vera hęc omnia esse: & mira veritas est proficisci: emisse: conductā: ne diceret proficisci emere: & conducere nauem: & cōductā nauim addidit: vt dilationem res habere non possit. c Hoc scio animus tibi pendet. Hoc & correpte legi pōt:

Syrus feruus. Sannio Leno.

Ace egomet pueniā ip̄: cupide iā accipiat faxo. Atq; etiā bñ vt dicat secū eē actum. qđ istuc est sannio Qđ te audio nescio qđ certasse cū hero. Sa. nūq; vidi Iniquius certationē cōpatā: qđ hęc hodie inter nos fuit. Ego vapulando: ille verberādo vsq; ambo defessi sum? Sy. tua culpa. Sa. qđ facerē: Sy. adolescenti morē gestum Oportuit. Sa. q potui melius: qđ hodie vsq; os p̄bui. Sy. age scis qđ loqr: pecuniā in loco negligere maximū Interdū est lucy Sa. hui. Sy. metuisti si huic de tuo iure Cōcessisses paululū: atq; si adolescenti eēs morigeratus Hoīum hō stultissime: ne n tibi istuc sceneraret. Sa. ego Spē p̄ctio nō emo. Sy. nūq; rē facies. abi. nescis inescare Hoīes sannio Sa. credo istuc meli? eē. verum ego nūq; Adeo astutus fui: qđ qđd possē: mallē aufere potius In p̄sentia qđ in futuro. Sy. age noui tuū aīum qđ iam Vsq; tibi sint viginti ming dū huic obsequare. p̄terea Aūt aūt. proficisci in cyp̄r. Sa. hem. Sy. emisse hinc quæ Illuc veheres multa, nauem conductam: hoc scio.

scis inescare homines Sannio. Metaphora ab aucupib? qui aubus capiendis effundunt cibum. v Credo istuc me lius esse. Vide comicum errorem vtriusq; personę: & callidū lenonis & capitolissimi serui. x Age age. Nūc verbum est significans dic: quia proprie est: vt consentiat persuadēt. y Tuū animū. Deest liberalē. z Quasi iam vsq; tibi. Sensus quasi numerus: vt aliquo diducas: & in aliis estima tionē cōstituas: & si non velis penitus cōtēnas viginti minas dūmodo hic obsequaris velis. Quasi iā vsq; tibi sint. Et eū non profecturū dixit: sed iā proficisci: et nō ab vno dicit se au diuisse: ne negaret. sed aiunt inquit. Preterea autem archais mos est figura Nam veteres libenter coniunctiones multi plicabant. b Emisse hinc que illuc. Nusq; hoc ostendit. alias Terentius: sed apparet ex confessione lenonis vera hęc omnia esse: & mira veritas est proficisci: emisse: conductā: ne diceret proficisci emere: & conducere nauem: & cōductā nauim addidit: vt dilationem res habere non possit. c Hoc scio animus tibi pendet. Hoc & correpte legi pōt:

Secundus Actus

vt articulus demonstratiuus sit: & producte: vt significet aut hanc rem: aut hunc locum: id est cypru.
d Vbi illinc spero redieris: ex spe sua vult Syrus ostendere quod leno debebat sperare: id est se non accepturum mo.
e Tum hoc ages: Hoc est exiget debitum: nam hoc agere dicimus eum qui instat negotio suo. **f** Nuscquam pedem. Quia exclamatio est oratio per apostrophenon non complet.
g Inieci scrupulum homini: Hoc leno non audit: simul enim dicitur: cum ille damat: & ideo simul legi non potest: & hic ostendit Syrus: quod haec consilio locutus sit. **h** Illud video.

dicit. vt illo articulo opprellit: metaphora perseuerans a scrupulo: id est lapillo: qui nos in calceo latens plerumque laedit.
i Et opprellit. Vel Eschinus: vel res ipsa: quam subiicit id est quod ait emptor mulieres complures: & cetera. **k** Item hinc alia. In lenonis mercibus.

Mulieres complures. Syrus. emptor legi tur: & emptor.

l Quis porro cypru. Hanc inulam dicit: vel quod veneri sacra ta sit: vt Oratius. Se re diua potens cypru: vel mercatus in a sit: vt idem: Nuscquam dimo ueas: vt trabe cypru myrtos pauis nau ta fecit mare.

m Nisi eo ad merca tum venio. Eo nunc aduerbium est loci. cyprum. Mercat' aut tem locum: temp' sig nificat.

n Damnum maxi mum est. Quia & b damnum mulieris in precio est.

o Nunc si hec omite ro. Quod damnū est: scilicet hoc autem dicit negotiū cū Eschy no.

p Actum agam. Prouerbiū: id est ni hil agam: quod enim

in iure semel iudicatum fuerit: rescindi: & iterum agi nō potest: sic in phormione: Actum aut ne agas. **q** Nihil est. Noue nihil est: pro nulla spes est. **r** Retrixi. Pro retrixi. **v** Vt sit satius perdere. Per hyperbolen. hoc acci pe: Nā non cōuenit personę lenonicę damna contemnerē. **t** Hic manere. Dum nō nauigo. **v** Tum persequi. Cū rediero. **x** Iam ne enumerasti. Finxit Syrus senon iteli lexisse: quod apud seipsum leno locutus sit: adeo: vt illi aliud ait: q̄ ille secum disputauerit. **y** Id quod ad te redi turum putes. Hoc dicto tantum illum accepturum signifi cat. quantum dederat in puella. Nam hoc ad nos redit: q̄ a nobis ab erit: & dicendo rediturum ostendit super vigin ti minas nihil illum sperare oportere: sic em̄ supra. Minis vi

ginti tu illa emisti: que res tibi vertat male. **z** Hoc dicit lo indignum est. Huiusmodi comploratio summam despe rationem lenonis ostendit. **a** Hoc incipere. Quasi de magno facinore dixit vt in heautonti. Vide quod incoepit facinus. Eschinus: cum laudatione dixit: quasi quem non deceat malefacere: & vide q̄ omnia experiat potens: & mis set ob recuperandam rem suam. **b** Vt hanc mihi eripe re postulet. Non dicit de qua: quia de illa sermo est.

c Postulet. Vedit. Aut speret. Cice. Vt remponbus. e. p. ca dat nūc postulandū: id est cupiendū: aut expectandū. Enpe re postulet

dixit non eripuerit: tanq̄ ad b non fecerit: & sic lo quuntur qui nolunt circa se periclitari in furiam.

d Labascit. Hoc p se dicitur: & proprie dicit labascit: vt & fir am instantiam: & cū ctationem: arde inis pentis consentiē mō strare. Nam inchoa tium verbum est: ce est metaphora ab ar bore siccante facta: q̄ multis succisa scis bus ferri tandem in cipit in casum poude ris: ruina q̄ minita ri. **e** Hoc vnū ha beo. Hoc clare: & sub audiendum est: quod dicam vel dicere.

f Vide si satis placet: Non placet dixit: sed satis placet: vel uti ma gnum consilium pro hibiturus.

g Potius q̄ venias in periculum. Orato ria comparatione per iorum dicit hoc esse: quod suggerit eligen dum. **h** Diuidū face. Hoc est diuide: si gura mactologia. di uidiū a diuisione. Dimidiū a dimens sione dicimus.

i Minas decem. Sic istam viginti posse ac cipere: sed scitro aut vt optet leno: q̄ pau lo ante nolebat.

k Corradet aliunde. Aliunde dictum est: quasi non habentis:

l Hei mihi etiam de for te nunc venio miser in dubium. Sors est summa cui extrinsecus acquiritur foenus: ergo sortem dicit de precio q̄ emptor est: id est viginti minis: & vide illum damno potius excla mare q̄ in iura. **m** Nunc venio in dubium. Id est in periculum. Virgilius. Nec tibi deserere in dubium. **n** Omnes dentes labefecit: iniuria lenoni tunc dolet cum adiuncta dā no est: vt supra: multanda: & accipiēda cum questum oc ceperis: vel itarco enumeratis contumeliis adiecit.

o Etiam insuper defraudat. Vide vt eadē que dixit supra repetat: sed ardentius tamen & cum Auxili. Sic & Virgil. In manus repetit. q. d. f. Colaphis. tuber est totū caput. Tu ber est genus cibi collectum ex tumētibus: & quasi, pregnā

Nam nec ipsa in promptu sunt. **l** Hei mihi etiam de for te nunc venio miser in dubium. Sors est summa cui extrinsecus acquiritur foenus: ergo sortem dicit de precio q̄ emptor est: id est viginti minis: & vide illum damno potius excla mare q̄ in iura. **m** Nunc venio in dubium. Id est in periculum. Virgilius. Nec tibi deserere in dubium. **n** Omnes dentes labefecit: iniuria lenoni tunc dolet cum adiuncta dā no est: vt supra: multanda: & accipiēda cum questum oc ceperis: vel itarco enumeratis contumeliis adiecit.

o Etiam insuper defraudat. Vide vt eadē que dixit supra repetat: sed ardentius tamen & cum Auxili. Sic & Virgil. In manus repetit. q. d. f. Colaphis. tuber est totū caput. Tu ber est genus cibi collectum ex tumētibus: & quasi, pregnā

Nam nec ipsa in promptu sunt. **l** Hei mihi etiam de for te nunc venio miser in dubium. Sors est summa cui extrinsecus acquiritur foenus: ergo sortem dicit de precio q̄ emptor est: id est viginti minis: & vide illum damno potius excla mare q̄ in iura. **m** Nunc venio in dubium. Id est in periculum. Virgilius. Nec tibi deserere in dubium. **n** Omnes dentes labefecit: iniuria lenoni tunc dolet cum adiuncta dā no est: vt supra: multanda: & accipiēda cum questum oc ceperis: vel itarco enumeratis contumeliis adiecit.

o Etiam insuper defraudat. Vide vt eadē que dixit supra repetat: sed ardentius tamen & cum Auxili. Sic & Virgil. In manus repetit. q. d. f. Colaphis. tuber est totū caput. Tu ber est genus cibi collectum ex tumētibus: & quasi, pregnā

tibus harenis: plus autem hoc q̄ supra dixit. Supra em̄ dixit. Plus quingentos colaphos inregit mihi: hic vero colaphis tubet est: orum caput. Etiam super defraudat: Auxesis apta lenoni auaro nam honestior persona non hunc ordinem faceret. p Defraudat. Fraude decipiat: q Nus

q̄ abeo. Hoc dictum vim habet cōminantis: nisi illuc cum contempu suscepit Syrus. r Ve lubet. Ne gligenter respōdet: ve rogetura Lenone. s Nunquid vis gn abeam. Hec est plena locutio: nec nunquid vis desiderat supplementum. & hoc ut dicto adolecentes solent. t Quin. Nūc quare significat. v Immo hercle hoc queso vt. h. f. Ipse sibi faus faciat. x Ve hęc sint facta. Quoquo modo significat diuerticulū ad preces faciens. y Potius q̄ lites persequar. Quia dixerat Fichinus nunc vtrumuis argentū accipere: an causam meam ditari tuam. z Meum mihi reddat. Sortem quam solā supra recusabat: & oratorie nō em̄ quod em̄ dixit: sed inuisiōse meū mihi reddat saltem: natum est autem a captiuis saltem qui nihil aliud p̄ter salutem auctorem petant. a Scio te non vsum ante hac amicitia mea. figura per quam ostendit se fideliter p̄mittere quod promittit. Virg. Scio. m. e. d. e. v. b Memore

me dices. Figurate est induc̄ta promissio premiorū. & bene vtrumq; narrat: nam non cōtinuo qui memor est: eū gratus est. Memor em̄ est qui apud se meminit: gratus qui meruit hoc vocari: dum vicem reddit: nam multū sunt memores: ingrati tamen. c Sedulo faciam. Sic promittit: vt nihil suū in cre esse cre datur. Sedulo. De industria: sine dolo. d Sed Cthesiphonē video: latus est. d. a. Apparatus in profectio: personarū cū consulo consilio finguntur a poeta tanq̄ supueniant aliis rebus in medio positus: q̄ ipsarum interuentu hinc tur: Et mire: quasi ex argumento sit vt suri actus sui: anteq̄ loqui incipiant describuntur. e Latus est de amica: Hoc leni: & sūmisse. f De amica. Potest & interrogatiue pronunciari. g Quid te oro. De

Etiam insuper defraudat: nusquam abeo.
 Sy. Vt lubet. nunquid vis quin abeam?
 Sa. Immo hercle iam hoc queso syre:
 Vt hęc sint facta potius q̄ lites sequar.
 Meum mihi reddat: saltem quanti empta est syre:
 Scio non te esse vsum antehac amicitia mea.
 Memorem me dices esse & gratum. Sy. sedulo
 Faciam. sed Cthesiphonem video. latus est
 De amica. Sa. qd te oro? Sy. paulisper mane.

est agis: & deest ego. Quid te oro. Aut si quid: aut propter quid subintelligimus vt sit: Quid mihi nō respondes de eo propter quod te oro: aut quid si te oro: & q̄ bene fastidiosum Lenonem facit Syrus: vt optans: ille desperando viginti minas accipiat: nam & supra non intendit dicere toucā in vno sensu: hoc idem Syrus.

Cthesipho adolescens. Syrus seruus.

Abs quis homine: quū est opus beneficiū accipere gaudeas.

Abs quis homine beneficiū (quū opus est) accipere gaudeas.

In hac scena gratiarū actio est ex persona: & eius q̄ prestiterit: & eius cui p̄stitū est: & ex ipsius premii quantitate. Nam omne quod geritur: aut in rebus est: aut in personis: aut in tributis eorū.
 a Abs quibus homine, Bene coepit sic dicturus o frater fra

ter: & qui secundum regulā dixit: quia dicitur: quibus ceterū a quo quis facit & nō quibus: & incerta dī stinctio est: vel quod beneficiū opus ē accipere: hęc est e: illud cōt. b Id demū iuuat: c Is benefacti. Bene subaudiendū est bis numero o frater frater. vir. Et frater ne. d. f. Vnū relatum est ad appellationē: alterū ad lau
 P 3

est venisse: non em sequenti nequitur. e Quid sit Cthesi-
pho. Quid sit blandu intiu est: non em interrogat cu ipe di-
cat in tuto est ois res mox ipse in subditis: ta hec addidit p-
ter naturam questiois quid sit: quid agitur. f In tuto est
omnis res. Quasi amatori omne dixit negotiu de amica &
an omnis res: & lenonis iurgiu: & suspitio patris Deme-
si mul. g Omiteve
ro. Vero abudat: aut
coreptu est iamdu-
dum no omittentis.
h Tristitiam tuam.
Sic dixit quasi nimis
am.

! Ego vero illa her-
cle omitto. Apparet
nunc non primum di-
ci Cthesiphoni ab eschi-
no. Omitte tristitia
tua: Nec no primum
responsum omitto: et
ideo additum est her-
cle vero: quia nuc des-
mum data est plena
securitas. k Qui q
dem te habeat fratres
acuendum te.
l O mi germane. Mi-
me sed vocatio di-
cit casu: m Cora
te. Cora ad ipsum p-
tinet q laudat: & ali-
os qui audunt te ad
ipsum qui laudatur:
nam coram laudat q
non tacer apud alios
& hoc agit no p epi-
stolam: sed ipse pre-
sens: n In os. g apd
ipsum loquitur que
collaudat.

o Laudare. Ampli
q laudant. p Ne id assentandi. Antiqua eclipis deest
em causa: & vtrum ab ea causam ab ipsa lite sic dicit. Ne
id assentandi: ad ulandi. Specta si non rusticus adolescens est
& purissime simplicitatis adeo: vt eia velle laudare fratrem
nimio pudore non possit: hoc solo quia presens est: cu illum
nimiu laudat absentie: q Qui quod habeat gratiu. Va-
rie, non em intulit quas gras agenti. Qui quia. r Age in
epte. No est iniuria: ga maior frater est: & blada dicturus.
s Hoc mihi dolet
Mihí dolet: p doleo: & dolet
bis lubaudiu est. & pene in eu locu insinuatio hñfici ex

periculo difficultatis ob temp. r Vt si omnes cuperet.
No si eget tantum aduersantibus. v Pudebat de fa-
teri. x Stulticia est istec. Hoc. f. fateri ei: qui ipsi patri nu-
q quicq: celauerit. i Tam ob paruula. Ergo diminuti
uis adiungit ta particula: & deest perire: sed
tacetur. Ta ob paruula rem. i. meretricie: & bene

Esc. Hem oportune te ipsum quæro: qd sit cthesipho:
In tuto esto is res. omitte vero hanc tristitiam tuam.
Cth. ego vero illa hercle omitto: q qd te habeat fratrem:
O mi eschine: o mi germane, ah vereor cora i os te laudañ.
Ne id assentandi mag extimes: qd habeat gratiu facere.
Esc. age inepte qsi nuc norim? nos iter nos o cthesipho:
Sed hoc mihi dolet. nos pene sero scisse: & pene re in eu
Locu redisse: vt si omnes cuperent tibi nihil possent
Auxiliarier. Ct. pudebat. Esc. ah stulticia e istec: n pudor:
Tam ob paruulam re: pene ex patria turpe dictu: vt
Dij istec prohibeant. Cth. peccauit
Esc. qd ait tandē nobis sannio. Sy. ia mitis est. Esc.
Ego ad foru ibo. vt huc absoluā. tu intro ad illam
Cthesipho. Sa. syre insta. Sy. eamus: nāq hic properat

g Vt huc absoluā. Id est vt huc reddito sibi precio dimittā:
nam velut legati sunt quibus debetur aliquid: dicuntur et
am serui illi solui: qui cum debitores pretiorum fuerit pec-
niam reddunt debitam: est ergo absoluam: pro a me soluā
an locatur in tristitia lenonis: qui illum cum barba leno-
nia: & moesto vultu sequitur: tanq reus. h Tu intro ad
illa Cthesipho. Bona eclipis significas letitia potiunde me-
reticis. i Syre insta. Ia Syrus no vt adiuuet: sed vt instā
ter adiuuet rogā. k Eam nāq rē. Hoc clamat Syr vt es
hñfici oñdat: sane vt & rursus lenonē de pfectioe ptereat.
P 4

hic Eschinus: Quasi q
maiora expertus sit:
id est vitu virginis:
3 Pene ex pa. Deest
fugere. a quia amato
res comici cito comi-
nantur patriā se deser-
tuos: vt amica sequi-
tur. Pene a p. amos
comosio: Menander
mon illum voluisse
fugit: Terentius fuge-
re a Turpe dictu.
te fugere scilicet: & de-
est. b Vt dii istec
prohibeant. Id est exi-
liu fugāq patrie.
c Peccauit. Appro-
bauit ex periculo ma-
gnitudine beneficii.
d Quid ait tandem
nobis
Additum est no
bis enim ait no intela-
gendu est.
e iam mitis ē. Quia
debaechat? est: supra
leno iam mitis est di-
xit.

f Ego ad foru ibo:
Tūc enim in foro de
mensē scriptura ma-
gis q: ex arca: domo
q: vel cista pecunia
numerabatur.

Secundus Actus

1 Ne tam cito quidem. Hoc a lenone inconstanter dicitur v
perturbatione mentis magnum damnum posset ostendi. **t**
Nec tam cito quidem. Tam pro tagi: au: tam pro tamen
et deest dicas me properare: aut propero: vt sit etiam aduer
bium hortantis non consentientis. **m** Quāuis etiā. Pro
quantum vis.

n Etiam. Particula
vtrumque consentien
tis: aduerbium est an
coniunctio: quia signi
ficat & pperare se:
& non in tantum q
negligat: quod sibi de
betur. **o** Maneo o
ciosus hic. Hoc sepa
ratim inferendum est: q
si pertinaciter asseue
rantem lenonem in
statutum se: & cla
mationem facere de
notetur. Maneo ocio
sus hic. Dixit em pro
pero vbi rursus cons
senserat in Syri verba
properasse dicentis.

p Reddetur ne time.
Quod desperauerat
Leno Syro ostenditur
feruo: vt omne reddat
propter illud quod di
xerat diuiduum face
& probatum est cu ple
nūq: quod ait cupide
accipiat saxo: & hoc ipsum cum trepida: & vultuosa sup
plicatione pronuncianū est q Tace mō ac sequere hac.
Sic ait Syrus: quasi nunc Lenonem: doceat queritans non
perdendi: & totum cum supercilio presertim magnum be
neficium dicit. **s** Sequor. Hoc verbo leno satis commito
rigatus ostenditur. **s** Heus heus Syre. Ex argumēto est
ostendere quantum timeat Ctesiphō seuum patre. Heus
Heus vox est de longinquo reuocantis.

t Obsecro te hercle hominem istum impurissimum. Satis
mansuete quasi lenonem: aut non possit rusticus: aut nō au
der dicere hominem dixit. **v** Istum impurissimū. Aua
rissimum: & totum cum execratione Lenonis.

x Quamprimū absoluitote: ne si magis irritat⁹ fiet. Velut
clamet scilicet: & proprie de Lenone: quem irritari dicit: vt

canem. Nam irritari proprie canes dicuntur. Lucilius de
littera. R. Irritata canis: quod homo quam plurima dicitur.
Lenonem autem timeat Ctesiphō: vt rusticus: vt sub pane
puro: vt amator. **y** Aliqua ad patrem. Hic prouehat.
non dicit quid: sed nos intelligimus raptum puelle signifi
ca

r: Aliqua ad patrem.
Proprie secretum las
tens lactis compara
tur intra vas clausū
existenti cum effundit
tur manat: sic & alibi
ex committendis se
cretis loquens. Plen⁹
inquit rimarū sum:
hac atq; illac p fluo.

In cypre. Sa. ne tā cito quidē: quis etiā maneo ocios⁹ hic

Sy. reddetur. ne time. Sa. Ah fac vt omnem reddat

Sy. omnē reddet tace mō: ac sequere hac. Sa. sequor.

Cth. heus heus syre. Sy. hem quid est. Cth.

Obsecro herde hominem istum impurissimum

Quāprimū ab soluitote: ne si magis irritatus fiet:

Aliqua ad patrē: hoc pmanet: atq; ego tū ppetuo pieri

Sy. nō fiet. bono aīo esto. tu cū illa te int⁹ oblecta iteri:

Et lectulos iube sterni nobis: & parari cætera.

Ego aut iā transactare cōuertā me domū cū obsonio.

Ct. Ita q̄o q̄ndo b̄n̄ successit hilarē sumam⁹ hūc diē.

z Atq; ego nunc per
petuo perierim. Quā
si et nūc se perisse sen
tiat sed nō perpetuo.
a Non fiet bono a
nimo esto. Vt illi libe
ralis timor est: ita in
Syro seruilis confide
tia: **b** Tu cum il
la te intus oblecta in
terim. Moraliter illa
dictum est: vt datur
ne illa hodie Pamphi
lo: & illa quidē mea
erit. Tu cum illa te in
tus oblecta interim:
Hōeste explicauit tur
pe factum.

c Et lectulos sterni iube nobis: & parari cætera. Seruus ni
hil tam comicum: nisi mutus adeo: vt totū superbet ac ma
gnifice loquatur. **d** Conuertam me domum cum ob
sonio. Cōuertam magnifice dictum: verbum est enim ma
gni moliminis: & agminis ingentis: nam conuertere se d
cit: quem pompa pcedit: vt imperator proprie cōuertit ex
ercitum: & hoc spectatur vt moribus arrogantes serui sint cū
letantur. **e** Ita queso quando hoc bene successit hūc
diem. Volunt quidam: & hunc versum Syre personę adu
gēdum: sed Ctesiphōis verba esse ex subditis planum est:
cum dixit hunc diem mi Syre cupio: & vt coepi perpetuum
in latitia degere;

Obscuro mea nutrit. Hec scena tragœdij ordinē feruat. Nam tragœdia in tria diuidit: Expectationē. Gestū: & Exitū. Hic quoq; expectatio est. in Geta nuncio gestus in planctu. Sostrata exitus. a Obscuro mea nutrit. Hinc de demonstratur quid sit maternus affectus: q̄ gratia in dño feruorū fides sit. Eundēq; laborem: & dolorem ex fallis: & veris malis. Obscuro mea nutrit. Personę vt suis verbis: aut aliorū insinuantur: ex suis vt nunc persona Sostratę. Ex alienis: vt Mido. Elchino personā ex Mittonis orbe ac Demeq; Obscuro mea nutrit. Quid nē fiet. Mea. pro blandi

mento ponitur. **b** Quid nunc fiet. Imploratio est magis trepidantis: q̄ ignominia & interrogatio: nāq; illius nutrit: & quippe ancilla est: si nō sapientior nutrit est q̄ dña sua ipsam etiam q̄ dicit. Nutrix honorificū est. Vt Anna: cara mihi nutrit hunc siste fororē. Sūt ei noia ad aliqd q̄ nos tñ velim⁹ appellari: vt magister: medicus: orator.

c Modo dolorescē. Euidēter hinc mō tēporis presentis aduerbium est. Et rursus mea tu blandimētū est sine quo nō progredit̄ colloquū foeminarū: & maxime trepidantiū. **d** Primulū. Initiū: & ipsa origo doloris diminutiue demonstrata est: Nō em̄ primū: sed primulū dixit. **e** Iam nūc times. Quasi nūq; affueris. n. r. p. doctē duo p̄posuit. quibus experientes scientesq; res sumus: videre: & pati. Vir. sic. Quicq; i. m. n. e. t. q. p. m. mus. **f** Nunq; herē nate pepereris. Vide p̄parationē doloris: nihil mali adhuc letucum est. Et nō se turbatur sostrata. **g** Tute autem. Pro tu: parelō q̄ si refulsit: vt facit tute & tutemet: & tutemcipse. **g** Misera me. Propriū est mulierē cū loquitur. aut aliis blandiri. Vt Annā cara mihi n. h. i. l. Aut se cōmiserari. Vt misere hoc tñ vnū exequere. Annā mihi. Nam hec oia muliebria sunt: quibus p̄ malis ingenub⁹: quasi in accerūm redigunt̄. & enumerantur nullius momenti que redē. **h** Solę sumus: cum hoc non singularitatis sit mi re solę pluraliter dixit. Neminē habem⁹. Solę sum⁹. g. a. h. nō a. Muliebriter querit̄: & ex perturbatione sua existimās: metus multa facit ea que pauca sunt. **h** Neminē habeo. Qui em̄ opus est: aut cur nūc querens. Solę sumus. nunq; pluraliter solę. Geta hic nō adest: veniet. Nec quē ad obsecratio: m̄: ā: n. c. q. accersat Elchino: habeo subaudi: & magis a trepidante q̄ a rōnabili dī: nā refellit hoc totū nutrit

Cātara: i Geta autē hic non adest. Hic apparatio est: vt ostendat̄ absens q̄ superuēturus est. **k** Nec quē ad obsecratio: m̄: ā: n. c. q. accersat Elchino: habeo subaudi: & magis a trepidante q̄ a rōnabili dī: nā refellit hoc totū nutrit

Tertio Acto. Sostrata Matrōna. Cantara Nutrix. **O**bscuro mea nutrit: qd nē fiet: Ca. qd fiet rogas: Recte adde pol spero. So. modo dolores mea tu Occipiunt primulū. Ca. iam nunc times q̄ si nunq; Affueris: nunq; tute pepereris. So. Misera me Neminem habeo: solę sumus. Geta autē hic non adest: Nec quē ad obstetricem mittā: nec qui accersat elchinū. Ca. polis qdē iā hic aderit. nā nūq; vnū intermittit diē. Qui semp veniat. So. sol⁹ mearę miseriarę est remediū. Ca. herē nate melius fieri haud potuit q̄ factū est herā: Quādo vitiū oblatum est. qd ad illū attinet potissimū Talem tali genere: atq; animo natum ex tanta familia. So. Ita pol est vt dicas. salu⁹ nobis (deos queſo) vt fiet.

non minus: deere quantū intelligo. **q** Quando vitiū oblatum est. Hoc est herē nate. **r** Oblatum est: Oblatum dicit̄ quod offertur invito. Vitiū oblatum est: quod ad illum attinet: potissimum: quasi vitiū oblatum sit potissimum: hoc est bonum: sed ex persona eius qui obtulit vitiū factum est bonum: quod per se ipsum malum est: & hoc est quod melius haud fieri potuit q̄ factum est. Illud autē dicit̄: vt Elchinus: scilicet potissimum autem superlatiuū est: ab eo quod est potis: & potius. Sic enim facit potis: & potit⁹ potissimū: & q̄ modo exceptionem significat. pro Elchino significat: vt sit quod ad illum attinet: est Elchinum. **s** Tali genere. Locus ante illum talem: & tali animo. In illo. et genus iam & ad viuos pertinet: familia ad defunctos. Alii genus ad nobilitatem referūt: familiam ad copias. Vnde & pater familias dicitur: vt sit ex tanta familia: ex tam diuite domo: Hęc omnis exultatio tragica est gaudiorum introductione ante funestissimū nuntium. Talem scilicet a corpore: a forma: a pulchritudine. Tali genere. Id est ab his que extrinsecus sunt: id est ab honestate generis: atq; ex animo: id est sapiētia modestia: hoc modo igitur nihil pretermisit in laude. Salu. Nobis deos queſo: vt fiet. quia talis est: ihil ad vota preter salutem opus est:

o Herē nate: Sic improprie dicimus de his: quę contra voluntatē nostram acciderunt: vt nūc vitiū virginis: er go herē nate: sic q̄ dicit̄ haud malus est: et sic maluit dicere: quā non Elchino culpam: sed pot⁹ casui attributam v. llet. Est aut ordo. nihil potuit meli⁹ herē nate fieri: qd ē herā: aut quicquidē vitanda erat virgo: ab eo vitaret qui erat expectendus ad m̄: timonū. Sensus enim hic. quod est malū: vitiū est vitiū: sed ex conditione eius q̄ vitata sit nihil potuit meli⁹ euenire q̄ qd dicit̄: vt ab eo vitaret. cui⁹ nos nō poenit: et in telliger: aut debem⁹ fieri: & factum esse euenit: & coniungit dicit.

p Melius fieri haud potuit. Si fieri pro eue nire acciperis erit: qd secutio locutionis: si **q** Quando vitiū oblatum est: Oblatum dicit̄ quod offertur invito. Vitiū oblatum est: quod ad illum attinet: potissimum: quasi vitiū oblatum sit potissimum: hoc est bonum: sed ex persona eius qui obtulit vitiū factum est bonum: quod per se ipsum malum est: & hoc est quod melius haud fieri potuit q̄ factum est. Illud autē dicit̄: vt Elchinus: scilicet potissimum autem superlatiuū est: ab eo quod est potis: & potius. Sic enim facit potis: & potit⁹ potissimū: & q̄ modo exceptionem significat. pro Elchino significat: vt sit quod ad illum attinet: est Elchinum. **s** Tali genere. Locus ante illum talem: & tali animo. In illo. et genus iam & ad viuos pertinet: familia ad defunctos. Alii genus ad nobilitatem referūt: familiam ad copias. Vnde & pater familias dicitur: vt sit ex tanta familia: ex tam diuite domo: Hęc omnis exultatio tragica est gaudiorum introductione ante funestissimū nuntium. Talem scilicet a corpore: a forma: a pulchritudine. Tali genere. Id est ab his que extrinsecus sunt: id est ab honestate generis: atq; ex animo: id est sapiētia modestia: hoc modo igitur nihil pretermisit in laude. Salu. Nobis deos queſo: vt fiet. quia talis est: ihil ad vota preter salutem opus est:

Vnc istuc est q̄ soia. Hic locus secundū artem comici seruū curritē exprimit: & nūc iā tā mala. Maxima ita q̄ pars scēnæ motū na est: significat autem nunc tale negocium est: nūc tale periculum est: aut vero cōsignificat tempore: vt si

Geta seruus. Sostrata. Cantara. **V**nc istuc est q̄ soia oēs sua cōsilia cōferant: atq; Huic malo salutē q̄rāt: nobis auxiliū nihil afferāt

diceret: quādo: aut i tempore. **a** Nunc istuc. Vt periculum: an temp⁹ est eam eclipis. **b** Quod si omnes oia sua consilia. Omnes omnia. Hinc Cero omnes in hoc iudicio conferant omnia. **c** Salutem queſant: nobis. Non remediū: vt agro: sed

Tertius Actus.

perestis salutem: & noue dicit malo salutē, p cōtra malū.
 d Auxiliū nihil afferāt. Mire de primo repetitū est. Id est
 conferant: & afferāt: hoc conuenit presertim stomacho mi
 nus uerba curantis: sic supra omnes omnia. e Quod
 mihi herēq; filiq; herili. Mira seruo fides: quum primū se
 ponat in herili malo: & post se matrē: in ultimo puellam.
 Quod mihi herēq; filiq; herili. Est asyn: theton secundum:
 vt omnia secum. f Veh misero mihi. Tot res repente cir
 cūuallant: se circa nos: & stupant se inuicem. Nam circūual
 lamus nos: & alios:
 tamē rara locutio est.
 g Et circūuallant:
 Dixit uelut inimica
 acies contra nos: &
 id addidit: vñ emer
 gi non potest. Dū im
 pressio est hostiū: sic
 dicitur: vt Salu. Pres
 si vndiq; multitudie.
 Cicero qui semper p
 muntur: & nunq; e
 mergunt: & emergi
 noue: nam emergo: di
 citur: non emergo: s;
 ideo vsus: quia extra
 cōpositionē: & me
 go: & mergor facit.
 h Vnde emergi nō
 potest: vnde absolute
 an deest illud: an vn
 de pro quibus.

Quod mihiq; herēq; filiaq; herili est: veh misero mihi
 Tot res repente circumuallat, vnde emergi non potest
 Vis: egestas: iniustitia: solitudo: infamia:
 Hoccine seculū: o scelera: o genera sacrilega: o hoīem
 Impurū. So. me miserā qdnā est q; sic video timidū: &
 Propatē getā. Ge. quē neq; fides: neq; iusiurādū: neq;
 Vlla misericordia repressit: neq; reflexit: deq; q; partus
 Instabat prope. qui miserē indigne per vim vitium
 Obtulerat. So. nō intelligo satis quē loquit. Ge. ppi
 Obsecro accedamus sostrata, Ge. ah me miserū vix sū

i Vis egestas. Solitu
 do: infamia: hē res sūt
 quē circū uallant. vis
 illa: egestas ipsi pu
 ellae: iniusticia iudicium
 illius temporis: solitudo a defensori
 bus: infamia ab his: qui credunt: precio vitiatam: Nā & in
 subditis. sic habes quando conscientia mihi sum: neq; prenum:
 neq; rem illam intercessisse. k Hoccine seculū. Questus
 rus de homine: seculum accusat prius: vt a tempore mores
 increpet. & e contrario. Sacula in omnibus rebus laudant:
 vt quē te tam lēta tulerunt secula. l O scelera: o genera
 sacrilega: o hominem impurum. Moris est nimis dolenti
 bus inculcare alia ex aliis. Vir. Cū cōplexa sui corp' miserabi
 le nati. Atq; deos: atq; astra vocat crudelia mater: & quem
 non inculcaui demens ho. q. d. m O hominem impurū
 Eschinum: Scilicet & hoc ἠὲκωσ nam semper vlti
 mum ponimus cum: cui maxime irascimur. Vt in Andria.

Post accusatum socerum vituperatum: & sponfam. Nam
 quid ego dicam de patre. & in phormione: ita ne tandi m
 vxorem duxit: f. f. & post multa facinus audax. O Geta mo
 nitor: vnde ille vix tandem inquit. n video timidum:
 & proferant: m Geta m. Timidum perturbatum: nō enim
 timet: sed dolet. Sic Plautus in Bacchidibus. Nam vt ex mā
 ti timido. o Quem neq; fides: neq; iusiurandum me:
 q; vlla misericordia. Ordo thoiem ipus: quē neq; fides: neq;
 q; iusiurādū Exaggerat crimē admittū. Quem neq; fides

Quia Promisit Neq;
 iusiurādū. Quia iura
 uit. Neq; misericordia.
 Quia vim intulit. Ne
 q; illum: secundū pas
 telcon. Nam abūdat
 illum. Vt nūc dextra
 ingeminans icū nūc
 ille sinistra: & eius vi
 delictet misericordia:
 quam amauit.
 p Neq; repressit. Ne
 auderet.
 q Neq; reflexit. Ne
 faceret: & sic hoc di
 ctum est. Virg. Num
 fletu ingemuit. n. n. l.
 f. i. o. d. a. m. a. e. & c.
 tera: si non potuit re
 primi ne faceret saltē:
 vt i peccādo esset mi
 tior debuit commo
 ueri: sed melius quod
 supra.

r Neq; quod part
 instabat prope.
 Non enim addi
 dit marti: sed patris scelus: s Qui miserē. Deest d.
 t Indigne per vim vitium obtulerat. Impie. crudeliter: vt
 Virgilius. Quē causa digna. f. f. y Non intelligo. Ad hoc
 Sostrata ignorans inducitur: vt malo nuncio repente feriat
 tur: & quia oportuit ipsum priorem loqui presens loquit:
 Quē autem non est prodenda tam sua uis:
 dolentis ad irascentem: icōn
 eo non audit Geta conseruus: ne ob illa loqui desinat.
 x q Satis quē loquitur. Icarco nec audit eam seruus: nec vt
 detur ab eo Sostrata.
 y Vix sum compos animi. Aut vix iādem aut vix nō.
 Vt carcer vix carcere dignus.

1. Cōtra malū. Id est conferant: & afferāt: hoc conuenit presertim stomacho minus uerba curantis: sic supra omnes omnia. e Quod mihi herēq; filiq; herili. Mira seruo fides: quum primū se ponat in herili malo: & post se matrē: in ultimo puellam. Quod mihi herēq; filiq; herili. Est asyn: theton secundum: vt omnia secum. f Veh misero mihi. Tot res repente circūuallant: se circa nos: & stupant se inuicem. Nam circūuallamus nos: & alios: tamē rara locutio est. g Et circūuallant: Dixit uelut inimica acies contra nos: & id addidit: vñ emergi non potest. Dū impressio est hostiū: sic dicitur: vt Salu. Pressi vndiq; multitudie. Cicero qui semper premuntur: & nunq; emergunt: & emergi noue: nam emergo: dicitur: non emergo: s; ideo vsus: quia extra cōpositionē: & mergo: & mergor facit. h Vnde emergi nō potest: vnde absolute an deest illud: an unde pro quibus. i Vis egestas. Solitudo: infamia: hē res sūt quē circū uallant. vis illa: egestas ipsi puellae: iniusticia iudicium illius temporis: solitudo a defensoribus: infamia ab his: qui credunt: precio vitiatam: Nā & in subditis. sic habes quando conscientia mihi sum: neq; prenum: neq; rem illam intercessisse. k Hoccine seculū. Questus rus de homine: seculum accusat prius: vt a tempore mores increpet. & e contrario. Sacula in omnibus rebus laudant: vt quē te tam lēta tulerunt secula. l O scelera: o genera sacrilega: o hominem impurum. Moris est nimis dolentibus inculcare alia ex aliis. Vir. Cū cōplexa sui corp' miserabile nati. Atq; deos: atq; astra vocat crudelia mater: & quem non inculcaui demens ho. q. d. m O hominem impurū Eschinum: Scilicet & hoc ἠὲκωσ nam semper vltimum ponimus cum: cui maxime irascimur. Vt in Andria. Post accusatum socerum vituperatum: & sponfam. Nam quid ego dicam de patre. & in phormione: ita ne tandi m vxorem duxit: f. f. & post multa facinus audax. O Geta monitor: vnde ille vix tandem inquit. n video timidum: & proferant: m Geta m. Timidum perturbatum: nō enim timet: sed dolet. Sic Plautus in Bacchidibus. Nam vt ex māti timido. o Quem neq; fides: neq; iusiurandum me: q; vlla misericordia. Ordo thoiem ipus: quē neq; fides: neq; q; iusiurādū Exaggerat crimē admittū. Quem neq; fides Quia Promisit Neq; iusiurādū. Quia iurauit. Neq; misericordia. Quia vim intulit. Ne q; illum: secundū pas telcon. Nam abūdat illum. Vt nūc dextra ingeminans icū nūc ille sinistra: & eius videlictet misericordia: quam amauit. p Neq; repressit. Ne auderet. q Neq; reflexit. Ne faceret: & sic hoc dictum est. Virg. Num fletu ingemuit. n. n. l. f. i. o. d. a. m. a. e. & c. tera: si non potuit reprimi ne faceret saltē: vt i peccādo esset mitior debuit commoueri: sed melius quod supra. r Neq; quod part instabat prope. Non enim addidit marti: sed patris scelus: s Qui miserē. Deest d. t Indigne per vim vitium obtulerat. Impie. crudeliter: vt Virgilius. Quē causa digna. f. f. y Non intelligo. Ad hoc Sostrata ignorans inducitur: vt malo nuncio repente feriat tur: & quia oportuit ipsum priorem loqui presens loquit: Quē autem non est prodenda tam sua uis: dolentis ad irascentem: icōn eo non audit Geta conseruus: ne ob illa loqui desinat. x q Satis quē loquitur. Icarco nec audit eam seruus: nec vt detur ab eo Sostrata. y Vix sum compos animi. Aut vix iādem aut vix nō. Vt carcer vix carcere dignus.

Compos animi. Id est cōpētē animi: vel sani animi: cui contrariū est impos animi. Salu. Neq; animo: neq; lingua factis cōpetere: cū de amere se primo loqueret. Alii cōpōtem animi cōpositū animū intelligūt. a Quam illam totā familiā. Hic nunc tam culpa familiē: q̄ scelus: Eschinū ostēdit: propter quem oēs cruciandi sunt: b Irā hanc. Hanc interdū pro qualitate: interdū pro quantitate accipimus: In recdū pro utroq; Ve
 Tuāq; hanc aiām eā fūdere dextra: Et hūc ego te Euryale aspicio: sed nūc pro utroq; q̄ hanc dixit. vt Sal. descripto cluberi ait hanc igitur redarguit Tarquinus. c Sa tis id m̄hi habeā sup plicū. Moraliter loq; tur: nam fere cū quis q̄ sibi irascitur: videt fortis tanq̄ plus qui aude. d Dū illos viciscar mō. Verū est hanc esse vindictam: q̄ ex recēis viti flagi tū p̄rat Sic V. r. I e tume. f. c. n. q. e Se ni aiām primū extig. Bū extinguerē: q̄ igit nis est. Igneus est illi vigor: et celestis origo. & primū addidit q̄ ordinē significat: tunc em̄ adiciit cuz multa subiticienda mōstrāt: vt cui fracta p̄n̄ cru ra brachia q̄. Vtū in Eschinū totū p̄mo uēs ostendit: restā per aliena supplicia maxi me p̄ Syru impulsō rē cauis poene. f Van quib; 2ē. Hic volūtas imōdica ostē dit poenā p̄meritoris p̄scē. Et nota cū Sy rum dixerit: ad didisse nūc de suplicio. g Il lū sublimē. Ista poe na. h Statuerem vt cre. 2ē. Et cerebrū: & via dispergi pōt: id videt abiguit. Vt apud Vir. Ensemp; c. f. f. parq; m. Alit em̄ dī. Spargite humum foliis. Aliter sparserat & latices simulatos fōtis auerni. i Ado lescti ipsi eri. ocu. Bū oculos amoris indices adiutoresq; flagitii. k Posthac p̄cipi. da: Grauior poena cōtatis: nō p̄uidere q̄ cadas: I Ceteros ru erē. Bū ruerē. Ruerē actū vi h; Salu. sedo. Ictu corq; i flu mine ruebāt necabāt. Ruerē est em̄ toto corpore vti ad im pellēdū: q̄d faciūt: q̄ ipsi p̄cipites alios. p̄stemūt: inde sues ru erē dicunt: Vir. Ipse ruit: dētēq; fabelicus. e. f. & Hora. Hāc rabiosa fugit: canis: ac lutulenta ruit sus. m Agerē. Pro seq̄rer. p̄moutrē. Vir. Cursu parāt ista. g. & agit ventos. i. ni mia celeritate p̄sequit. vt pene occupat p̄uenitq;. n Tun detē & pro. Vide q̄ fortis sibi videat: q̄ dolet: & irascitur. o Ego sū So. Hęc iō inducūt: vt verisile sit supra nō vīlag sostratā: q̄n̄ eū vix nūc agnosciē ab irato. p Teiplam expecto. Incerta distinctio: vtiū te expecto oppido oportūe

fit dicendū. An expectare sit ipacienter cupere: & sine p̄scri p̄tione t̄p̄is sperare iuxta certū t̄p̄us: Vñ apparet ad te expe cto: quia p̄ se nimū est nō esse iūgēdū oppido. q Quid festinas mi Geta? Prob; assignat hoc Sostratē. Asp̄ nō vult ad oia seruū m̄dere. sed nutrice putat hoc loqui. Quid festi nas? Perturbat; & cōmōt; dixit prorsus acta cōmōta fello: anhelanti ob p̄urbationē: & cōtēsum cursum. r Aium

Compos animi: ita ardeo iracundia: nihil est qd malim
 Quā totam illam familiā dari mihi obuiā: vt ego irā
 Hanc in eos euomā omnem: dum egritudo hæc est
 Recēs. satis mihi id habeam supplicij: dū illos viciscar
 Modo. seni animam primū extinguerē ipsi: qui illud
 Produxit scelus, tum autē syrum impulsorē: vah quibus
 Illum lacerem me dis: sublimem mediū arriperem:
 Et capite primum in terram statuerem: vt cerebro
 Dispergat viam, adolefcenti ipsi eriperem oculos.
 Posthac præcipitem darem; cæteros raperem: ruerem:
 Agerem: tunderem: & prosternerem. sed cesso herā hoc
 Malo impatiri propere. So. reuocem; geta hē. Ge. hē
 Quisq; es sine me. So. ego sum sostrata. Ge. vbi ea est:
 Te ipsam quaerito: & te expecto oppido opportune te
 Obtulisti obuiam hera. So. quid est: quid trepidas?
 Ge. Hei mihi. So. quid festinas mi geta? animū recipe.
 Ge. p̄fus. So. qd istuc p̄fus ergo ē? Ge. p̄im; actū est:
 So. Eloquere ergo (obsecro) qd fiet: Ge. iam. So. quid
 Iā geta? Ge. eschinus. So. quid is ergo? Ge. alienus est
 A nostra familia. So. hē perij. quare? Ge. amare ocepit
 Aliam. So. veh miserā mihi, Ge. neq; id occulte fert, a
 Lenone ipse palam eripuit, So. scis ne hoc certe?
 Ge. certe hisce oculis egomet vidi sostrata. So. ah ah

recipe. Quod in lectio ne gestu ostēdi minie potuit. id ex verbis so stratē ostēdit in Geta: Nā iō dī animū reci pe: quia ille p̄ anhelu tu crebriora verba cō tinuare non possit. s Perimus. Actū ē. Iā bina verba agunt: Perimus. Actū ē: ver ha sunt desperatiōis. Nā actū est dī in ea re: de qua iā lata sit se tētia. t Eloq;re ob scro te. Bū doq;re: nā conat tū: qd nec ex plicat: nec intelligitur cui vido cōstrata vira tus est eloquentia: iā plus hīc gestu q̄ di cru agit: q̄ vt supra dī ximus: & lassus est q̄ nūciat: & integral do lor nūciat: quum apud illū loquit: ad q̄m maxime calamitas p̄ tiner: qd dolore vox plerūq; subtrahit: at q; singultus: et simul dat signū p̄ditas; reg. v Amare ocepit a liā. Per est amare ocepit: quā amat. Nag in eo q̄ dicit Ocepit: augmēta mali metuē da p̄cat: vt in principi is: q̄ actū respiciūt: it statim munitionē in spectāt: & ocepit ma gnū facin; dixit. x Ve. m. m. Interpo nit m̄lis affect; nō uo nūcio: y Neq; i. o. Vt q̄ celaret factū tāq; satisfactū; vxo ri videre: sed palam. z Alenōe ip. eripu. Sic nūciat: vt vltima peiora sint: & his ar gumentis vult p̄bare qd imodice amauit Eschinus q̄ plusq; vit ginē: idēq; qd pudor: nec hortat nec cōsultat amat. Quis at mag; amat.

potuit ipudēs esse: q̄ q̄ honestū amorē ab lenone amet. hoc etem signat meretricē. Ergo nō honestū: sed ab lenone nō p̄ aliū: sed ipse nec emit: aut abduxit: sed ob ipacientia valde amantis eripuit. a Scis ne hoc certe. Magnis ma lis nō statim credit. Hoc ergo ex dolore dixit: qd stupet audē ens: nō q̄ nō habet fidē. b Hisce ocul.

Assuerātis. c Ah ah Interiectio ē s̄ctis. d Me m. q. i. c. Mira affectio. Nā lachrymē nō sinūt finire sensum. e Quid cre. Aut cui credas: fides: aut p̄sonē q̄litare seruat si quis p̄sona est: cui credat: aut ipsi rei q̄litare: si ea res credi tur in qua fallere: cui creditur: aut non potest: aut nō debet. hīc ergo mire in vtroq; q̄ fidē dicit nullā ēē & in p̄sona: &

Tertius Sctus

in re: qd Vir. trāstulit
breviūsq; dixit. Nuf
q̄tura fides. hoc ē nec
in re: nec in p̄fona. Et
hic ipse in Heautont.
Proh Iuppiter vbi nā
est fides. f. Nīm
Eſchinū. Nām vitā
ἔλαττικος. oia:
quia fetus i pedit ver
ba. doest aut hoc fecit
se: vel quod tale est.

g Site erant. Site po
lite: nam sitū est quic
quid in loco suo possi
tū non evertitur.

h Qui se in suo gre
mio posturū puerū.
Puerū dixit: si puer
nasceret: nō quia ma
re nāsci dīuinabat. dī
uinabat ad votū: et
go cupientis rettulit
puerū: nō quia neces
se esset mare nāsci: &
hec oia magno stupo
re dicunt ad exagger
andā perfidiā illius
cui credit: & dolores
eorū qui crediderunt.

i Hera lachrymas
omite zē. Hinc Vir.
Non lachrymis. h. t. e
s. i. Sentit aut non la
chrymis agendū: vbi
consilio opus est.

k Porro prospice.
Porro in reliquū dein
de vel in futurū. porro
rō cū ordinis: & tē
poris adverbium est.
non coniunctio.

l An mi hō san^o ne
es: Hoc ex p̄fona nu
trici legendū est: illa
em dissimulādā rem
purat. m. Pro
meus. an proferendū
hoc tibi videf tua fa
ma & Gnate vita. f.
ubi em crimini erit vi
tata esse filiā. illi etiā
oberit: & vtrū vitam
salutē dicit. n In
dubiū. In periculum.
o Fateat. Vitiaffe si
liā: & cōplexio dipleu
ros oratoria: in q̄ qd
tēferis tollis cogenit:
q̄: qd ex altera pte sit
hoc est cōticere.

p Qua ppter quoq;
pa. Cōgrue: & p p̄fo
na: & p m̄lere. hoc dī
ctū est. cāq; in malis
cōstātē eē demōstrat.

q Nō facō. Nō faci
am dixit. p non tacebo: q̄si tacere aliquā actionē habeat: sed
thoralis significatio est: & cōis oib⁹ sicut aduocatū dicim⁹
male fecisse quū tacuerit. r Peiore in lo. zē. Satis argute
poeta inter Geiā: & Sofratā snias ex prurbatōe facit: quasi
in q̄ nūc ista esset cā nihil umēdū. s Primū indotata est.
Rō subiecta est quū & idotatā pauperē mō dicit. t Tū
q̄ secūda dos. e. e. Videlicet dari p virgine nuptū: & in crea

Me miseram q̄ credas iam: aut cui credas nostrum

Eſchinam: nostram vitam omnium: in quo nostrę spes

Opesq; sitæ omnes erāt: q̄ sine hac iurabat vñū nunq̄;

Victurum diem: qui se in sui gremio positurū puerum

Dicebat: patrem ita obsecraturum: vt liceret sibi hanc

In vxorem ducere. Ge. hera lachrymas omitte. ac potius

Quod ad hanc rem opus est porro prospice. patiamur

Ne an narremus cui piā. So. an mi homo san^o ne es: an

Hoc proferendum tibi videtur esse vsquam?

Ge. mihi quidem non placet. iam primum quidem illū

Alienū animo a nobis esse res ipsa idicat. nūc si hec palā

Proferē: ille inficias ibit. fat scio: tua fama: & gnate vita

In dubiū veniet. tū si maxime fateatur quū amet aliam

Non est vtile hanc illi dare: qua propter quoquo pacto

Tacito est op^o. So. ah mī megentiū nō faciā. Ge. qd ais:

So. proferam. Ge. hem mea sostrata vide quā. rē agas:

So. peiore in loco nō pōt res esse: q̄ in q̄ nūc sita est.

primū indotata est: tū p̄terea quę secunda dos ei erat

Perijt. p virgine nuptum dari nō pōt. hoc reliquū est.

Si inficias ibit: testis est mecū annul⁹: quē ipse amiserat.

Postremo quando ego cōscia mihi sū a me culpam esse

Hanc. pcul: neq; p̄ciū: neq; rem vllā intercessisse: illam

Aut me indignam geta experiar. Ge. quid istuc?

Accedo vt melius dicas. So. tu quantū potes abi: atq;

Hegioni cognato hui⁹ rem omnē narrato ordine. nā is

Nostro simulō fuit sūm⁹: & nos coluit maxime Ge. nā

Herde ali⁹ nemo respicit nos. tu p̄pera mea cātara curre:

Obstetricē accerſe: vt cū opus sit ne in mora nobis siet.

distinctio est: & enim
erit his subaudiendū.
dari aut nuptū nō p̄t
iungendū: sed p vir
gine dari nuptū disti
guendū est: vt p̄vrgi
ne. i. virgo: vt nūc pla
ne est p noua. i. nouat
het ego nec ego ince
p virgine nubere p̄t:
nō virgo: q̄a vitia
est: nec p̄virgine: qua
res diffamata est.

v Sin inficias ibit:
Sin negabit. x Tes
tis ē mecū annulus:
locutio hec sic capien
da est: hoc est annul⁹
p me testis: vel sican
nulus mecū testes su
mus: sed mel⁹ quod
supra. y Postremo
qu. e. zē. Qñ pro quā:
vel quā pro quidē.

3 Neq; rē vllā. Hoc
est iter nūcū: pactū:
donū: aut promissū.
& hñ totum excreat
ue dixit: vt alii facino
re abhorreat. a Il
lā. Filia. i. experiar. a
pud iudices agā.

b Quid istuc. Vera
hū est egere cōsentien
us. q. d. quid resistat.

c Accedo: vt mel⁹
dicas. Id est vt conſen
tiam: veluti mel⁹ pos
tēs sis dicere.

d Quantū potes.
Id est cito abi. e At
q; Egioni. Apud Me
nandriū Sofratē fra
ter inducitur. f Hui⁹
silię sug. Sug. f. Sim
lus: nom̄ p̄ris pudicę
diminutiua a Simor
vel Simone: & nota
nomen in palliata fa
bula latine diminuti
uum. g Simulo
fuit sum⁹: an ad co
gnatū: an ad amicū
refertur. An absolute
ponitur: vt in Eunu
cho. Plurima salute
summum suum imp
tit Gnato.

h Et nos coluit ma
xime: & miserabilis
coluit dictum est qua
si diceret colit. Vir. p̄t
caput. h. i. p. q. p. a. f.
Colere enim & maio
ribus & minorib⁹ con
uenit: Vt post habita
coluisse Samo. Nos:

monosyllabum finit: vultuosam exprimens pronuntiauo
nem. i Tu mea Cantara tristis: ac serie foramine blandi
mentum est. Mea potius q̄ pronomen possessiuū: deſt cū
cara: vel quid tale: quo addito pronomen statet mea.

k Curre Mire dictum est ancille. Curre.
l Vt cum opus sit. Id est cum adesse coepit parus. Ne
in mora nobis siet: locutio qualis supra.

Ispertj. Chesiphonē filiū audiuit. Hic ostēdit q̄. sciri hoies: ac recti: & honesti: tenaces vel ridiculi sunt: vel odio habentur quoquo accesserit. Magno autem affectu: & quasi exclamantis addidit filium:

do. f. Vbi ego illū querā. e. a. Non ille: sed abductū esse: quasi adhuc culpa non sit illius. g. In ganeū. Veteres ganeū meretricū: bernā dixerūt: sit in terra: non vt coenaculo superius.

Demea Secum.

Dispertj. Chesiphonem audiui filium Vna affuisse in raptione cum Eschino

Id misero restat mihi mali: si illum potest Qui alicuius rei est: etiam eum ad nequitiam abducere. Vbi ego illum quaeram: credo abductum in ganeum. Aliquo: persuasit Eschinus ille impurus. sat scio. Sed e cum sy: um video tre hinc, scibo vbi fiet. Atq; herde hic de grege illo est. si me senserit Eū quaritare nūq; dicet carnis ex, nō ostēdā me id velle.

vñ taberna: quā si trahea a validioribus dicta trabibus: quibus supra suspēsa sunt. h. Persuasit ille impurus. Suadem? scilicet: persuademus difficulta: & luader: faciens est persuadere, persificientis. i. Impurus. Pro improbo ponitur apud Terē. & hic q̄q; excusa: a volūtas ē Chesiphonis: cui a maiore fratre & improbo in gesta sit persuasione negtia. k. Sed ecce Sy rū ire vi. Ire & abire: & venire significat. l. Ire video. Ire p venire: vt. Nec vero eadem: nec sum legat euntē. m. Atq; her de hic de grege figura

Hic de grege illo est: ordo vel honorū: vel malorū grex dicit: & grauiū: vt eques ter ordo: senatorius ordo. Etiam grex vel honorū: vel malorū est: vt Cice. In his bonis gregib; oēs aleatores: oēs impudicūq; versant. n. Quaritare. Instāter querere. o. Carnis ex. p. ganeo positū ē. p. Nō ostēdā me id. v. scire vbi sit.

quasi causam reddere: cur dixerat disperit. a. Vna fuisse raptione cū Eschino: economia in q̄ ostenditur: quā nō commoebitur Demea ipsa re cōperta: cū ex parua rei suspitione tātū se afficiat. Raptio autem ad personā referatur. Rapina ad rē. Raptus ad stuprū: si proprie volumus loqui. b. Id misero restat. Pene restat: itā q̄ tam summum malum: sit Eschinum esse corruptum: et misero mihi quasi q̄ nihil nesciat: nihil curante Mitione. c. Illū si potest Non dubitat velle: & ideo dicit potest. d. Qui alicuius rei. Recte: cū hoc supra dixit: non fratē rei dare operā ruri: esse parū ac sol-rū. e. Eū cū ad nequitiam abducere. Quasi mutū dixit nō vocare: sed abducere: ductum: cū volentes: sed abducimus inuitos. Neq; tū em proprie libidinosa inertia dicta est: quod nihil queat: nulliq; rei apta sit: vnde & nugg q̄ nihil agant. vel nō agē

Syrus Seruus. Demea Senex. Mnem rem mō seni q̄ pacto haberet enarramus Ordine. nihil q̄q; vidi lætus. De. proh luppit Hominis stultitiam. Sy. collaudauit filium

ordine bene quia sim pliciter faceret. Falax autem & capiosus narratio est quod timemus fateri. b. Nihil quequam vidi lætus: quartum parcon. c. Hominis stultitiam. Scyga lætā igno rans vbi Eschin' sit. d. Collaudauit filium. Plus additum est: non enim solum non accusauit: sed & collaudauit. e. Disrupor. Mre hū enim verbis cōmouetur collaudauit: & egi: gratias: & vit

Mnē rem modo tē. Hic Syrus Chesiphonē apud Demeā commendat: & Eschinū simul: ac Mitionē: qui illi suppeditat superius probro profequitur. a. Quo pacto se habere enarramus ordine. Hoc recte quia dixerat Mitioni sic Quicquid est volo scire: a q̄ hominē cōuenire si apud forū est: & enarramus pro enarramus. Vt Omnis humo. simat Neptūna trōia: &

Tertius Actus

de auxilium stomachi referat. f Argentum enumeravit. C. r. Quid est. Cur tu his verbis sumptum suggeris. g Id distributum sane ex sententia. Distributum in diuersa distributum. i. distributum per pulmentaria. h Hunc mandes si quod recte: curatum velis. Ironia est maioris stomachi: quia ille dixit ex sua distributum: ut indicat Demea non distributum. dila pidatum. Sic alibi. Columen familie bone cultos salie. i He Demea. He iterum est comoti: & quasi perculsi re subita & noua. k Quid agit? Blandientis est. Non interrogatis: ut alibi: Quid sit. quid agit? l Nequeo mirari satis: Mira sunt & illa: que vehementer praua sunt: & ideo mirari pro horrere & reprehendere positum est: & ratione dixit malum: cum non sit ratio nisi bona: sed sic loquitur populus. m Est herde inepta. Hoc ad senem. n Ne dicam dolo. Ne mentiar. o ex contrario dicere videtur: sed ut sedulo dicam. p Atque absurda. In epet. est stultum. Absurdum quod est stultum est: & in ipia stultitia diuersum. & quasi repugnans sibi: sic ergo locutus est ut videatur ineptam rationem ad Eschinum referre. Absurda ad Mitonem: quem tam fieri stultum contra: ratio senectuti est. p Cogitatum istum maximum. Diastole: quia errant alii non maximum: ut contrario Argenti quoniam maior. Nam istum quod ait dicitur est: videtur enim ostendere dignum quem dicat. q In aqua finito ludere paulisper. Sic ostendit bene obsonasse: quoniam attulit pisces: non ludat piscis: nisi viuus. r Volo prius Superbe & pro auctoritate non dicit oportet: sed nolo: subaudi. ut enim purgari eum: et nihil ex mora corruptelae ac cessus pisci ex eo ostendit: quod ait ludere: h est viuus: & non leuius viuere: non ei die natare: quod etiam possunt languidi pisces. Ipe in super plane fecit quid sit purgari dicendo exoffabatur. Purga igitur ex omnia significat: non ut quidam exoffabatur: comedatur. s Mihi quidem non placet. Plus hoc ad senem: & vide quod totum superbe: & confidenter dixerit: ob amicitiam omnium domino: excepto vno Demea: quem tamen de illis contemnit. t Salsamenta. Hoc ad discipulum: Salsamenta: aut salis pisces sunt: aut laridum: Salsamento hinc Stephanio: in tota con-

moedia opera danda est: ut stomachetur Demea: excepto quod se ipse in sine commutat. hec ergo causa est: quare Syrus quod illi obicit magnifice inferens seruitur luxuriosum licentem: seruitur: presertim qui adolescentium pedagogus fuerit. v Vult studio ne. Aur ordo est: utrum ne: aut est parecon tertium: aut vtro per eclipsum accipitur. q. d. vtrum est: aut vtrum versum est. Quod qui accipit vtrum studio ne. subdistinguat & se parte a sequentibus necesse est: aut vtrum superuacuum est: aut ne: aut certe. figura est per vtrum ne. Studio ne id sibi habet: si suus laudat filium. x Laudi putat. Quia decipit. y Si periderit gnatum. Et magno auctore: non dixit Eschinum & mire non addidit cuius natum. z Veh misero mihi. Hoc est: quod supra dixit: egre alienus non sum. a Videre videor iam illum diem: illum dixit: quod si quendam tristem ac funestum. b Quod aut pedes est videre. Hoc suspexit poeta de illo in syro perulgato ancile: lego dico quod aut pedes non videtur: colis: scruat plagas. c Sed etiam illa que futura sunt. Magis notanda est affectio: si quod maxime laudet quod maxime caret. d Quid isteciam penes vos psaltria est. dicendo istec: ostendit iam dudum se hac indignari. e Est iam inus. Ut illi confidens castus. f An domi est habitus. Proprie quia habet vxor dicitur. & haberi mulierem quod coit. g Credo ut est dementia. sic in Eunuchis ea se intendit esse: ut est dementia: & noxiatum casus esse potest: & ablatiuus: si ablatiuus: praedixit: aut quid tale sub audimus: sed melius nominatiuum accipimus casum. h Incepta lenitas patris: & facilitas praua: lenitas ad permittendum: facilitas ad ignoscendum: sic quod dam: sed ego lenitate ad Mitonem refero: quod hec leniter patris: facilitate ad eschinum cuiusque per licentiam facilitas datur. Pravi autem est: quod & implet faciem. Malum quod alios tantum. i Fratris mei quidem me pudet piget. pudet in his que turpiter facti: piget in his que cum dano ac malo: pudere etiam ad dedecus: pigere ad dolorem referunt: pudet quod turpe est: piget quod dolet. k Nimum inter vos Demea nunc enim redditum est: quod supra diceba-

rut & preterea repetēdo nim. ū confirmavit superius: dictū non soluit. I Tu quantus. Id est quātulūcūq. m Nihil nisi sapientia. R. dicitur prius addiditū nihil: q̄ quicq̄ laudis nomine: deinde si sa- piens dixit: et: non tā ta esset in ūso.

sed stultus. Nihil nisi sapientia es. ille sō niū: nec tu sapiēs. Sed sapientia nec ille sōnicu- losus: sed somn. ū. hy perbole. n Sineres illū tuū. Ab argumē to fabule reperit.

o Sinerē. Ironicos interrogat: p To- tis sex mensibus: To- tis quasi longi sint id est integri: vt ne vnū quidē diē miū? a sex mensibus sciat: q̄ coe- pturus sit fil. nūmis comica: et moralis af- sentatio. q Quā il- le q̄cūq̄ coeperit. Mul- tū dixit: & an sex mē- ses & olfecisset: & pri- us q̄ coeperit: nō olfe- cit: & totum ridicule.

Nā qd olfecisset: qui nōdū quicq̄ scire coe- pisset: cuiusq̄ narib⁹ nihil obiectū fuisset: Nā iō nāres a nārica- redictē sunt: q̄ nos odoratu doceant pre- sto & ppe esse quod adhuc oculi nō vidēt.

r Vigilantiā tuā tu mihi narras. Id est q̄ maxime scio. s Sic fiet mō: vt nunc est. nō dicit qui: sed respō- ce ad argumētū: & vi- debis hęc operantē De- meā. t Vt quisq̄ suū vult esse ita est. Hęc sententię semper sunt hypbolice. & p- psonis dicit. Plau. m- mulate glosō. Nimitā ē miseria nimis p̄chrū esse hominē.

v Quid: Eū vidisti h. qd cū. intēū interro- gatiōis futurę de per- sona. Sic in heau. Sed Syrū qd ne mecum. x Tuū ne. f. Hoc cla- retuū ne filiū. Moris est: vt qui cogitat qd respondeat interroga- tione remoret.

y Abigā h. r. Ve pe- tudē dixit Abigā: nō vt hominē mittam. Abigam: hoc lentius & abigam dixit vn- de ab. ctōres dicti sunt. Cce in Ver. Quarū greges istū abi- gendos curat. z Iam dudū aliquid. r. Hoc clare aliqd ru- n agere arbitror. b plus est: q̄ illic ē: vult em̄ cū laude et⁹ lo- qui: vt supra rei dare operā: ruri esse paratū: ac sobriū: & age- re proprie dixit: nā ab agendo ager dicit⁹ est: q̄ in eo multa agenda sunt. a Quē egomet p. Mutata p̄positione: nō

deduxi: sed produxi dixit. i. porro duxi. b Merui ne. h & hęc translatio: vt subleuat Cthesiphonē. ita Eschino iur- diofa est: nā hęc nō aīo: nec voluntate: sed visco decipietis aucupis. c Quid. a. Quid quare: vel ob quā cām. Virg- Quid veniat. Qui con- trarij est: n significā- tiōe id qd te oro. d De psalteria istac. Hic mire senem imita- tus est: et memoriter: q̄ ille dixerat. Quid illa cūā psalteria apud nos. e Nihil. r. Mi- rū em̄ minorem fra- trē. Nō peperisse ma- ior: in ectaculle quic- qd erat opus. Corpit d. hōikos totum: & coepit & clamare: & quod sequit adori- tus iurgio est: Aggre- dimur de longinqua: dorimur ex insidiis: et ex proximo. nā adori- ri est aliquem oriri. i. exurgere. f Inter- uenit hō de improuiso. Interuenire est me- dio negotio quasi ex insidiis superuenire: et opprimere in ipso a- ctu eos: qui rem celat- tā vellent: & vult q̄ oratione narret gestio- nē rei: que nūq̄ facta sit. g Eschine hęc- tine flagitia facere tel- fides est: & accusatio a persona: & vide pō- dus in noīe Eschini: h Nec admittere. Au- xesis. nā plus est ad- mittere q̄ facere: hęc admittere indigna: p- nū est hęc statim cre- dere Demeam de eo- quē & superius lau- dauit: & non videt fratē rei dare operā. i ruri esse paratū: & so- briū: vn mira poetæ arte: & initia: & me- dia & postrema sibi congruū: atq̄ respō- det. i Lachrymo p̄ gaudio. j Immoderata letitia maxie pa- rentū lachrymas ha- bet: recte ergo additū est gaudio: q̄ lachry- me solū mcerorē sig- nificāt. k Non tu ar. rē. Hęc figura ora- toria.

Dico hoc) pernitiū interest: tu quare? quantus nihil

Nisi sapientia es. ille inutilis somniū, sineres vero tu

illum tuum facere hæc:

De. sinerem illum: aut nō sex mensibus totis

Prius olfecissem: q̄ ille quicq̄ coeperit.

Sy. Vigilantiā tuā tu mihi narras.

De. sic fiet modo vt nunc quæso.

Sy. Vt quisq̄ suū vult esse: ita est.

De. Quid est: eum vidisti in hodie?

Sy. Tuum ne filium: De. abigam hinc rus.

Sy. Iam dudum aliquid ruri agere arbitror:

De. fatin scis ibi esse. Sy. oh quem egomet produxi.

De. Optime est. metui ne hæreret huic.

Sy. Atq̄ iratum admodum. De. quid autem?

Sy. Adortus est iurgio fratrem apud forum

De psalteria istac. De. ain vero? Sy. vah nihil reticuit.

Nam vt numerabatur forte argentum

Interuenit homo de improuiso: coepit clamare

O eschine hæccine flagitia facere te: hæc te admittere

Indigna genere nostro: De. oh oh lachrymo præ

Gaudio. Sy. non tu hoc argentū pdis: sed vitam tuam.

De. saluus sit. spero est similis maiorū suorū. Sy. hui.

De. syre præceptorum plenus istorum est ille.

Sy. Philosophos domi habuit vnde disceret.

De. Fit sedulo nihil prætermitto. consuefacio.

Deniq̄ inspicere tanq̄ in speculo vitas hominum

deduxi: sed produxi dixit. i. porro duxi. b Merui ne. h & hęc translatio: vt subleuat Cthesiphonē. ita Eschino iur- diofa est: nā hęc nō aīo: nec voluntate: sed visco decipietis aucupis. c Quid. a. Quid quare: vel ob quā cām. Virg- Quid veniat. Qui con- trarij est: n significā- tiōe id qd te oro. d De psalteria istac. Hic mire senem imita- tus est: et memoriter: q̄ ille dixerat. Quid illa cūā psalteria apud nos. e Nihil. r. Mi- rū em̄ minorem fra- trē. Nō peperisse ma- ior: in ectaculle quic- qd erat opus. Corpit d. hōikos totum: & coepit & clamare: & quod sequit adori- tus iurgio est: Aggre- dimur de longinqua: dorimur ex insidiis: et ex proximo. nā adori- ri est aliquem oriri. i. exurgere. f Inter- uenit hō de improuiso. Interuenire est me- dio negotio quasi ex insidiis superuenire: et opprimere in ipso a- ctu eos: qui rem celat- tā vellent: & vult q̄ oratione narret gestio- nē rei: que nūq̄ facta sit. g Eschine hęc- tine flagitia facere tel- fides est: & accusatio a persona: & vide pō- dus in noīe Eschini: h Nec admittere. Au- xesis. nā plus est ad- mittere q̄ facere: hęc admittere indigna: p- nū est hęc statim cre- dere Demeam de eo- quē & superius lau- dauit: & non videt fratē rei dare operā. i ruri esse paratū: & so- briū: vn mira poetæ arte: & initia: & me- dia & postrema sibi congruū: atq̄ respō- det. i Lachrymo p̄ gaudio. j Immoderata letitia maxie pa- rentū lachrymas ha- bet: recte ergo additū est gaudio: q̄ lachry- me solū mcerorē sig- nificāt. k Non tu ar. rē. Hęc figura ora- toria.

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

retur ipse que narrat. Hui interiectio mirantis est. m Sy- re p̄cepto. z. Vide Demeā nō desinere culpā Eschini in My- tionē cōferre cū more p̄trano p̄ceptorū suorū vult esse quod sapit Cthesiphō: & corq̄ dīs licet: vt alibi: Nō tu argentū p- dis. n Domi habui vñ disceret: Vñ. t. de q̄. o Fit se- dulo hōikos. Dicitū est Fit sedulo sine dolo. i. instanter. q̄

Tertius Actus

negligentes dolosi dicuntur. p. Inspicere tanquam in speculo vitas hominum. Verum videndum: an recte speculum induxerit: cum alienas vitas dicit inspiciendas esse: nisi forte hoc ad causam admodum tenet. si speculum non ad effectum referem: nisi causa inspiciendi speculi emendatio est: vultus effectus forme per imaginem resulantis.

q. Callide. Callidus dicitur est: qui exercet doctos. Callidus dicitur quod callidum sibi vultum artis induxerit. r. Hoc laudi est. Hoc vitio datur. Non philosophice: sed civiliter monet. Non enim dicit hoc bonum: sed hoc laudi est: nec hoc malum: sed vitio datur: ergo ut idiota: & comicus patet: non ut sapiens: & praeceptor. s. Iste res est. Non quia res gerit: Mitio: non enim vitiolem agit: & significat hoc verum: hoc vitio est. e. Porro autem. Prope deliquit erat Demea contra institutum argumentum: arti: artificiose igitur poeta subiecit ex plona se ut: unde sicut ad amantem dicitur puocat. Porro autem. Aut vero: & amodo principia narrationum iuribus superiora sequentibus connectuntur.

v. Nam id nobis re. Non dicit peccatum irridens senex: sed flagitium & quod est flagitium corrupti pices: vel talia.

x. Quod quod. Quod possum: sed sic malum dicitur: ut alludentem de sua arte fecisset Syrus: & hac re ostendit: nihil dici ab illo serio. Quod quod. A quo quando iam pice: sic & infra: sedulo moneo quod possum per mea sapientia: & vice. dicitur refert in eum qui cogit si huius secum causas agere: tu quod aderas huius causae. Nam apud veteres coquo non per e litera: si per quod scribebat. y. At eundem istum pice.

m. Argumentatio ad deridendum Demeam omnium que serio ille supra dixerat. 3. Hoc falsum est. Hoc adustum: hinc contextus: & coniuncte dicitur: quia non videtur Syro assentat senex. a. Pro mea sapientia. Sapientia dicitur: quia condimentum gustu: ac sapore temperant coctum. b. Inspicere tui beo: & moneo quod opus est factum fiet. Et hic spiritus: cui non ad imaginem vultus: sed ad contentum contra positum rei retrahit. c. Nos qui: factum us: non coctum: sed Mitio: Eschimus familia: an nos pro domino posuit: an nos pro ego & melius. d. Sentio. Cum dilatione: & vultuose dicendum senio:

e. Verum quid facias. Quid facias: pro quid faciat vultus quod solitec. f. Vt homo est: ita morem geras. Verum apud proverbium sit: seruis an amicis: Vt est. Obsequium amicos: veritas odium parit: & hinc sententia: modo vultus quod verda dicitur: missa voce proferens da est. g. Micea vobis meliorem datur.

Iubeo: atque ex alijs sumere exemplum sibi;
Hoc facito, Sy, recte sane, De, hoc fugito, Sy, callide;
De, Hoc laudi est, Sy, Iste res est, De, hoc vitio datur,
Sy, probissime, De, porro autem, Sy, non hercle oculum est
Nunc mihi auscultandi: pices ex sententia
Nactus sum: hi mihi ne corrumpantur cautio est.
Nam id nobis tam flagitium est: quam illa Demea
Non facere nobis: quae modo dixit: & (quod queo)
Conseruis ad eundem istum praecipio modum,
Hoc falsum est, hoc adustum: hoc lautum est parum,
Illud recte, iterum lic memento: sedulo
Moneo: quae possum pro mea sapientia;
Postremo tanquam in speculum in patinas demea
Inspicere iubeo: & moneo quid factum opus fiet,
Inepta haec esse (quae nos facimus) sentio,
Verum quid facias: ut homo est ita morem geras,
Nunquid vis: De, mentem vobis meliorem dari:
Sy, Tu rus hinc abis, De, recte, Sy, nam quid tu hic agis:
Vbi si quid bene praecipias nemo obtemperat,
De, Ego vero hinc abeo: quando is (quam obrem huc veneram)
Rus abiit, illum curo vnum, ille ad me attinet:
Quando ita vult frater, de istoc ipse viderit,
Sed quis ille est procul quem video: est ne hic hegio
Tribulis noster: si satis cerno is herde est, vah
Homo amicus nobis, iam inde a puero: dii boni

rit: & ideo tenet, nam ambos curare prope modum respice re: & illum quem dedisti.

l. Quis ille quem video, procul est: est ne hegio. Inuenta causa est: cur non abeat Demea propter reliquam sabule partem: & simul aliud additur quo indignetur: bene autem dubitat: & familiam ciuem & multum absens a conspectu ciuium. m. Ne illiusmodi magna nobis ciuium penuria est. Ne valde, illiusmodi, cuiusmodi est hegio: id est, qualis: & magna oeconomia: Senex laudatur statim ut postulationis adit fides.

Vis respondit agrestis feritate: non respondendum erat recte aut valeas: sed hic ne vultus absens blandus esse pro salutationibus istis amaras supponit: & memento etiam hinc eundem insalutatum relinquere: qui adueniens, paulo ante: nec salutaverat: nec salutauerat fratrem. Meliore autem pro bono: ac tollerabile posuit: non enim bonam credit: ut meliore optet. Virgilius. Dis, m. d. h. Tu rus hinc abis: Vult Syrus nosse an est, nam quid agis addidit horrando, ut quod primum abeat, Tu rus hinc abis. Quod fuerat hinc memor est animaduersa: has interrogaciones non in quibus causa ponit: sed ad monitionis locum esse apud eos: quos velim abscedere. Sic igitur interrogat: ut horretur: & sic pro iuncta: ut & fiat et approbetur: quod facit.

l. Quando is quam obrem. Noua locutio is quam obrem: pro is propter quam: sic & abis. In eo me obest: solo solum id est eam mihi. Illum curo vnum, vnum, cum exceptione: & tamen sic loquitur ut appareat illum non posse sibi imperare obliuionem eschimus. Nam sic addidit. k. Quando ita vult frater. De istoc ipse vident: amare ceperit.

o Haud scio mali quod ortum ex hoc sit publice: Vtrū hoc optatum est ne moriatur an est testimoniū vite hominis nunc ob futurum rei publice. p Vbi etiam huius generis reliquias resta re video. Paucos ac raros bonos nam reliquias pro relictis paucos dixit. ideo restare etiā dictum est.

Ne illiusmodi iam magna nobis ciuium Penuria est: homo antiqua virtute & fide. Haud scio mali quod ortum ex hoc sit publice. Quam gaudeo etiam vbi huius generis reliquias Restare video. vah viuere etiam nunc libet. Opperiar hominem hic: vt salutem: & colloquar.

q Viuere etiā nunc libet. Ex hac delectatione ostenditur Demea: & q̄ peccantib⁹ sit amarus ac saeuus: & q̄ facile incusatio ni huius: tanquā graui testimonio crediturus sit Demea: & quārum doliturus super Eschinum: qui displicet talibus viris.

Roh dii immortales facinus. Hec seena fidem amicitia circa dissimulā maturitatē senilis oratiōis: & accusatōne e⁹ quē ledere nollit ipse accusator cōtinet.

scilicet in his quę inopinata audier. g Is nihilipēdit. Is abūdat: vt in heauton. Perit is mihi: vt abibit plus paulo sua q̄ narrat facinora: aut is pro ipse: subiectiuū pronome minus q̄ finitum. h Vt nā hic prope adesset. Quasi nūc crediderit sibi dicē in ore est oī populo. i Quę illos equū est: Subaudi ad superiora p sylleptim intellectum. k Haud sic auferēt. Sicut accorpimus. Haud sic auferēt. An factum suū auferent sic: aut si correxerint culpam: non silentiū tacituros ipsos: vel ipsum quod factū est: & nihil non significat dictio est. Haud sic auferent: id est leniter abibunt: vel subtrahent culpā. Haud sic auferent: ciuilib⁹: & matura cōminatio: et est sic dictū.

Hegio. Geta. Demea.

Roh dii immortales facinus indignum geta
Quid narras? Ge. sic est factū, He. ex illa familia

Tam illiberale facinus esse ortum, o Eschine
Pol haud paternum istuc dedisti. De. videlicet
De psaltria hac audiuit. id illi nunc dolet
Alieno: pater is nihilipendit, hei mihi
Vtinam hic prope ad esset alicubi: atq; audiret hæc.
He. Ni facient quę illos equum est: haud sic auferent,
Ge. In te spes omnis Hegio nobis sita est.
Te solum habemus: tu es patronus: tu pater es.

g Is nihilipēdit. Is abūdat: vt in heauton. Perit is mihi: vt abibit plus paulo sua q̄ narrat facinora: aut is pro ipse: subiectiuū pronome minus q̄ finitum. h Vt nā hic prope adesset. Quasi nūc crediderit sibi dicē in ore est oī populo. i Quę illos equū est: Subaudi ad superiora p sylleptim intellectum. k Haud sic auferēt. Sicut accorpimus. Haud sic auferēt. An factum suū auferent sic: aut si correxerint culpam: non silentiū tacituros ipsos: vel ipsum quod factū est: & nihil non significat dictio est. Haud sic auferent: id est leniter abibunt: vel subtrahent culpā. Haud sic auferent: ciuilib⁹: & matura cōminatio: et est sic dictū.

demonstratio: gestū continens leuissima: ac praua: imo magni si necessaria: ita preces interponēde sunt. m Tu es patronus: tu pater. Patron⁹ autē tēporale nomē est defensionis: aut certe appellatio est p quā ostendit: q̄ illi vultus: & obsequi

a Indignū facinus quid naras Getha: Nō ergo apud spectatores terū fuerūt dicenda: quę dicta sunt illud tū admirandum eius modū Hegiois verba induc qualia esse debuerant tū prelauda ti vini eiusdē Hegiois: ac Demea. b Quid narras. Mirantis est: nō interrogantis. c O Eschine pol haud par. Mira maturitas: in qua nescias vtrū magis in iuriā illatā orbe virgini: an Eschinū peccasse plus dolet. seruatur em̄ in hegione: q̄ vir bonus sit: & amicus. Tā illiberale factū. i. nō odisse cui succense as: laudare hoies: factū reprehendere. d Haud paternum istuc dedisti. Deest facinus: & tu p̄cisti: sed sic dicit in re magna: vt dabit ille ruinas arboribus: e Videlicet de. Videlicet p̄firmatiū est vt videlicet dicitur. f De psaltria hac audiuit. Sic errat Demea: vt intelligat quātū debeat ira

gnificationis. i In te spes ois Hegio vt narratio nō iuerit necessaria: ita preces interponēde sunt. m Tu es patronus: tu pater. Patron⁹ autē tēporale nomē est defensionis: aut certe appellatio est p quā ostendit: q̄ illi vultus: & obsequi

Tertius Actus.

um debeat: est enim nomen ad aliquid: patens autem veri amoris nomen est: & equali loco tenet interpretatione: & vide quod vult gisante poeta quod suppliciter: ma: ronā de absente Hegione loquente induceret. Coluit nos dixit. Quum preterea seruus etiam supplex ad presentem loquitur: tu es patronus inquit. Ab honesto tu es patronus: patens a iusto. n Ille moriens nos tibi commisit. Seruus magnam veritatis indicium addidit dicendo moriens: nemo enim moriens non vera loquitur: & ingentia: vnde in iure vitima indicia certiora sunt: sic & alibi. Mihi in manu dar: mors continuo ipsam occupat. o Situ deseris perimus. Proprie quasi patrono: nam locus deficit: patens prodit: patronus deserit. Sic Salu. Post defectionem fortiorum & relatū. & Vir: Vniob ira proditur: & prodidit: & te & illam miseram: & Gnatū qui quidem interfuit. Plau. Qui liberos habent eos deserunt: hinc & milites: qui defensores patrie debent esse: deserto res esse dicuntur. et hęc oia magnam vim habent: sed per singulas partes orationis considerentur ad commouendum precibus Hegione. Si tu deseris pe. et huic rei maxime respondet: orationem illam maxime commouit: vt en ego victa sit: & vt pullos ego alii

Perimus.

reñsum putat.

q Satis pie posse.

Deest facere.

p Neque me satis pie posse arbitror. Hone

sta locutio: qua significat quicquid fecerit pro pietatis debito. il

li merito parum esse.

senus autem hic neque

faciā: quod nefas est:

vt vos deseram: nec h

ipsum quod facio sa

ris pū est: pro tanta ne

cessitudine: & bñ ad

didit satis: vt & sapi

ens: non tamen satis.

r Soluere Hegione

plurimum iubeo: ita prouidit Demea non prouidit: ga non oportuit illū audire: que loqueret Hegio: & ex illius tā ver

bis indignatione moueri. s Iubeo autem. Volo significat:

ab eo quod sequitur: id quod precedit: non iubemus enim nisi quod voluerimus: & est homericū.

r Maior filius tuus Eschinus. Artificiose postu

latio: in qua statim Demea diceret. Nihil ad se hanc querelā pertinere: quippe qui Cheliphonē curare debeat: inter ca

sa cur non dissimulet: pater. ga filius qui maior est: ga Eschi

nus. si quid est in eo noie charitatis ga fratri adoptiuus: ga

bonus: & liberalis: & cōtra hęc quib⁹ laudatus est fecit: sed

neque boni: quasi id quod est vel: quod esse debet: quia neque

liberali functus est officio boni viri: quęredum inter bonū

& liberalē quid intersit: an bonus est: qui non nocet: liberalis

qui eū prodest: an bonus qui non peccat in facto: liberalis

qui nec in verbo. v Quod nī. Id est quidnā

Quid nī: Plus in se habet quod nouerit: nā quasi corripit dubitante dicendo quid nī: vt subaudiatur nouerit. x Filia eius virginē: Vides quantum valet infamia: vel dignitas personarū: qui non contentus facinore personā credidit an prope nendā. y Hem. Interiectio est irati vehemens: quippe quod aliud vitium audiebat: preter crimina quę sociebat. z Quod est grauissimū: Quia illud graue. a An quicquid est etiam amplius. Amplius quantitatis: nā id non dū etiam audis: quod est grauissimū. b Amplius. Id est maius. c Persuasi. nox: amor: vinū: adoleſcētia. Plau. in Bacchi. Quid hoc ille cerebro

Ilus iterum: nox multa er: vinū hoibus: quid hoc ille cerebroſius hoī adoleſcentulo: & hęc oia ab impulsōis predicuntur: nō a rōnacionis: nō & persuasit dixit: nā infans pſuaſio impulsio dicitur: vt ipse alibi. Dū in dubio est animus paulo momento huc vel illuc impellit. Persuasi nox amor: vinū: adoleſcētia. Hęc inferuntur.

& multa vt deantur. d Vinū: Plus dixit sibi oīē dicitur: quod vt tu nihil nisi sapientia es: Ille sō nū proximum huc: & si mile est in Ecya. Cū virginē vna adoleſcētia vt cubuerit plus potest se abstinere: vt potuerit. non verisimile dicitur: neque verū Vir. Bacchus & ad culpā causas dedit. e Humanū. Nihil tandē ea sūt pū cōsuetudine est: quod non humanū: & hoc dicere solem⁹ vbi peccatū quidē nō negamus sed tollerabile est dicimus. f Vbi scit factū. Id est intelligit: & sentit quid sit pra future peccauerit: & quia qui impulsione peccat: non peccat ratiocinatione: hic locus illi res occurrit: cut ergo tacuit.

g Venit ipſus: v. l. i. Mīre & ad matrem venit. vltro lachrymas: ne quid leniter:

aut mollis mulier tulisse: aut prope pactione inuisse videtur. h Orans: obsecrans. Orare est placidos petere: obsecrare iratos rogare. i Ignorū est: tacitū ē: creditū ē: Aſynethon: vt solet per ſyntonomiā se loqui: vt imus: venim⁹: videmus: Ignorū autē est quod vltro veniat: & lachrymas ad tacitū est: quod orabat: vt obsecraba: ad creditū est quod est fidē dabat: & iurabat: & honestius impersonaliter quod ignouimus: et tacuimus. Ignorū autē quod vltro veniat. k Virgo ex eo cōpreſſu grauida facta est: hęc addidit ex vltiore vsu: vt inhonestā pauentia virginis ad cōceptū libidinerit: & preterea ga & hoc potuit dici: Ille quidē vitauit virginē: sed quid si ex alio cōceptū postea: que ita grauida facta est: circo & a vitio virginis tēp⁹ ondit: vt cū factio rō cōueniret. m Ille bonus vir. Ironia indignantis in loco addita est verbis ardentibus. Ille bonus vir nobis pſaliam si diis placet: conſulio accuſationis & bonus vir: ironia

quidē est ab eo posita: qui indignū virū bonū esse debuisse: qui non sit: vt supra: Neq; boni: neq; liberalis fūctus est of ficio: & simul considera quo nomine Eschinum vocet virū appellans. f. qui vult eius segetera eē pmissa: & q illū iā pridē videri manū velt: n Nobis. Aut ex abundantia ad indignationē relatū est. Psalteriā nobis.

f. e em dicimus: et est cōsuetudinis peruulgatę: o Si di p. Bū interpositū ad inuidiā. Si. d. p. Scj p quos iuratū est.

p. Illā deserat. Id est cui contrariū dūm vi uat obstrictus est: & deserat virginem.

q. Pro certon tu istac dicis: Hoc iō nō dicit. quia fidē non habeat narranti. sed quia mi ra sunt scelera.

r. Mater virginis in medio ē. Terribiliter satis in medio est q̄t retineri nō possit: nec cohiberi: quin rē pro her. Et preterea cū ar gumentorum gen. ra duo sunt: non sic in re bus manifestis: hoc er go sublati semper a lis dicendū est in me dio: nam lentus erat: si diceret prelo est vir go: que in Eschinum reū testis: et crimē est: & ideo addit

s. Res ipsa. Id est pondus veri exactis ad pariendū mensu sibus. t. Preterea vt captus est seruulog. Ad hęc intelliga mus aliter dici non inerte Socratem: aliter non inertem seru uū: aliter non malūm Scipionem esse: aliter non malū seru um esse. Preterea vt captus. An captus quantum capitur animus seruulis tantum non malus: neq; iners Geta: an ca ptus quemadmodum sepius aucupium in seruis habendis bonum euenit: vt in captu suum: vel piscium: vel ferarum plurimum fortuna domi natur: & hoc ideo quia seruū euenire bonum: non ratione aut natura: sed casu est: v. p. ote in re rarissima: vt sic: vt captus est seruorum: & euentus est in seruis suis. v. Captus est seruulorū: Id est vt se habet co ditio seruorū. Afranius insimulante. Vt is seruorum captus est. facillime domo: atq; nostra familia prouenditur. Ego ca prus sortem intelligo. x. Non malus. Id est si delis.

v. Neq; iners. Id est artem habens oratorie futurum testē: & indicem laudat: sed ne improbe facere videatur: parti id facit. Non enim dixit bonus: & solers: sed quod in seruo suf ficiet: non malus: neq; iners: & preferendi Gerg hęc maxie causa est: ne quod permittere videatur in seruo paupis atro tius fiat: & simul: vt h. non con tristet Getam: quam prius laudat

q. Hunc abduce v. quere rem.

3. Alit illa solus. Du as hic res docet: & vn de hę viuant: quod te stimonium pud. cicie est: & grauem testem posse esse Getam.

a. Solus omnem sa miliam sustentat. Incer ta dist. Cū est solus: sed meli' & solus om nem familiam susten rat. hoc verbo tenuis victus ostenditur: qd bene frugi esse mon stratur in torminis.

b. Hunc abduci: vin ci: quere rem. Non multum permittit: vt pote de alieno seruo: adeo Geta plus de se largiretur: ipse tamen & tna posuit: vt mul ta videt dicere. Hūc abduce: vici: quere rē. Vt tu. Voluse armari uolcorum edice ma niplis. Nam postea e

littera huiusmodi verbis aucta est: Hūc abduce: vici: qre. r. Bono ordine: & abduce ad hoc illud: vt nemo possit inter cedere: & vici ne solutus: vt sciat si verum seruus accuset.

c. Quere rem. Latenter preter vincula etiam tormēta sig nificauit: Nam hoc quere rem: pete rem. veritatem signifi cat. d. Immo hercie extorque nisi ita facta est.

Et bene ipse de se plus: apertius q̄ largitur. f. Extorque nisi ita factum est demea. Mul tum dixit nō torque: sed extorque: torquemus enim homi nem extorqueamus veritatem.

f. Pudet. Aduersus hoc dicit: & perturbatus Demea ma ioris erit ponderis. Pudet. Dictum si me: nec addas: nec sub audeas.

Ille bonus vir nobis psalteriam (si dijs placet)
Parauit: qui cum viuat: hanc deserat.
De. Pro certon tu istac dicis: He. mater virginis
In medio est: ipsa virgo: res ipsa, hic Geta
Præterea vt captus est seuulorum non malus
Neq; iners: alit illas: solus omnem familiam
Sustentat. hunc abduce: vici: quere rem.
Ge. Immo extorque hercie nisi ita factum est demea.
Postremo non negabit: coram ipso cedo.
De. pudet. nec quid agam: nec quid huic
Respondeam scio. Ge. intus clamat pamphila.

Q4

Tertius Actus

M

Ita me differor doloribus. Diuellor discreti or: dilaceror: & pprie hoc genus quærelæ cõuenit parturienti: & cui viscera distenduntur: & ei que in expertu dolorẽ nunc primũ sentiat.

luno lucina fer opem. Bo-
na procuratio poete.
vt & vox parturiẽtis
pro testimonio succe-
dat ad inflãmandũ
Demeã: & nota puel-
las q̄ i comædis ho-
neste sunt. & ex amo-
re dicunt: aut nullam
in se segnã esse: aurra-
rissimam voicem.
c Fer opem. Partui.
d Serua me obsecro.
Parturientẽ, duas em̄
res possit: hęc preca-
tio nascenti: & par-
turientis salutem.

e Nũnã queſo illa
parturit. Illa. f. de qua
fermo est. Quid ei op̄
fuerat noie. **e** Illeç
fidẽ nõ voſtrã. Hęc or-
ratoria. πλωσις est.
nõ em̄ vere rogat: sed
videt hoc facere: et im-
plere est i malis po-
sitũ cũ ploratu aliqũe
rogare. **f** Quod
nos ius cogit. id vo-
luntate. Artificiose: ne
totũ agẽdo simp̄r dif-
fidere cause videatur.
Ius igit legũ intelligit.
g Deos igit h̄so: vt
vobis decet. Hoc est
dixit: nõ vt puellẽ vt
le est: f. d. vt vobis pla-
cet. **h** Vobis decet.
Græce dixit. **v**ui-
v̄ impatiẽtẽ et deest facere
i Sin aliter animus
est. Officiũ amici ex-
quitur in reddẽda cã:
cur aduersarius futu-
rus sit. **k** Ego De-
meã sũ. vi. d. h. Non
dixit id quod est: vos
vlicet. sed hãc defen-
dã. **l** Atq; illum
mor. Idoneã causa est
aduersus viuos queri
monã faciẽdo. p. mor-
tuo. f. quasi in iure: &
officio suo locutũ sit.
& exaggerauit culpã
in Eschinũ: qui vide-
bat in vno: & eodẽ fa-
cinore viuos mortuos
q̄ lesisse. **m** Cog-
natus mihi erat. Cau-
sa expositã: itã agit He-
gio de persona sua: vtrũ recte faciat: vt quã personã indu-
cit ostendit habiturus: cũ amicitiarũ duo genera sunt: vnũ
necessariũ. i. propinquitas sanguinis: alterũ voluntarium:
quo nobis etiã alienissimĩ cõiunguntur. Mitio nõ sibi: ac De-
meã: & viuos: & voluntarios tm̄ amicos esse: Simulũ ve-
ro mortuũ: & non solũ voluntate: sed necessitate amicum
fuisse cõiunctũ: in qua re & illis nõ decet: & his purgat.

M

Pamphila. Hegio. Geta. Demea.
Iseram me differor doloribus.
luno lucina fer opem: serua me obsecro.

He. Hem numnam illa queſo parturit: Ge. certe hegio.

He. hem illeç fidem nunc voſtram implorat demea.

Quod vos ius cogit: vt id voluntate impetret.

Hęc primum vt fiant deos oro: vt vobis decet.

Sin aliter animus veſter est. ego demea

Summa vi defendam hanc: atq; illum mortuum.

Cognatus mihi erat. vna a pueris nos paruuli

Sumus educati: vna semper militiæ & domi

Fuimus: paupertatem vna pertulimus grauem.

Quapropter enitar: faciam: experiar. denicq;

Animam relinquã potius q̄ illam deseram.

Quid mihi respondes? De. fratrem conueniam hegio.

Is quod mihi de hac re dederit consilium. id exequar.

He. Sed demea hoc tu facito: vt tecum animo cogites

Quam vos facillime agitis: q̄ estis maxime
potentes: & dices fortunati: & nobiles

Tam maxime vos æquo animo equa noscere
Oportet: si vos vultis perhiberi probos.

De. Redito. sient (que fieri equum est) omnia.

He. Decet te facere. geta duc me intro ad softratum.

De. Non me indicente hęc fiunt: vtinã hoc sit modo

Defunctum: verum nimia hęc licentia:
Profecto euadet in aliquod magnum malum.

Ibo: ac exquiram fratrem vt in eum hęc euomam.

Sed & cognatus mihi erat: Vultu adiuuat: quia a cõiuncti-
one inceptiua sumpſit exordiũ. Cognatus mihi erat. Offi-
cia multa contra officũ vnũ Demeã amicitie: ac Mitio nis.
n. Paupertatẽ vna pertulimus.

& quia magis cõiũ-
git maloriũ consorsũ
q̄ honorũ. o. Ia
faciam experat deni-
q; aiã. Sic dicit: ne
dicat vidicabo: quod
vult magis significa-
tũ esse q̄ dictũ: & ne
ei diceret nihil poteris
quod ad incipiendũ
sufficit dixit. Experi-
ar: animam relinquã.
Modesta cõtinuatio
prius: q̄ sibi possit cõ-
uenire dixit. q̄ q̄ pas-
surũ sit Eschinũ. Fra-
trẽ. c. he. vultuose p̄-
nunciandũ: quod ad-
didit. p. Quid mi-
hi respondes. Rũdere
pprie d̄r: cũ his inten-
ditur. respondere em̄
est: priore alloqui: q̄ si
respondere verba fun-
dere: Vt fuditq; has
ore querelas. Respon-
dere. Posteriore loco
dicere. q. Hegio.
Quali dicat res in ma-
nu iraris esse cõstita-
ta non mea. r. Sed
Demea hoc tu facito

supra habetẽ cõmina-
tionis. s. Quãvos
f. a. Vt et supra facillẽ
victũ parat: & vide-
q̄ oratorie laudis sũ-
pserit argumenta sua
dẽdẽ. t. Adq; aio
q̄ no. op. Bũ dixit æ
quo aio: q̄ potẽtor:
& fortior cõtra natũ-
ram est æquitas.
v Reddito. Proſq;
batur ad eundẽ que-
admodũ apparet ex
verbis. **x** Decet te
facere. Sollicita obſe-
quela Hegiois viciã
in loquẽdo ondit im-
potẽtiore p̄sonã con-
tra Eschinũ: q̄ magis
gaudiũ creſcit comoe-
die: q̄n tali: ac tanto
pauperior puella: sed
tũ cupida iungetur.
y Nõ me ind. Quia
dixerat ipse sentia po-
sterius: et nimis dura
cõpositio est: sed apra
irascẽti. **z** Vtinã h̄
mõ zc. Vtinã desperãdĩ vim habet. **a** Hoc. Id est negoci-
um. i. in raptũ virginis. **b** Defunctũ. finitũ. Id est vt non
peiora cõmittat. Defunctũ finitũ. Id est ne viter peccet Eschi-
nus. **c** Nimia hęc li. Quã illi dar mitio. Profecto euadet
pardua & interrupta veniet. **d** Hoc euomã. Nõ est dã:
sed euomã: vt pote que me egrũ faciũt: q̄b me leuabo cũ lã-
guor ille egesti sit: nã euomã hoc trãslatiõẽ significat.

Bono aio fac sis Softrata. Hi tex plus in qbusda n ferit. In hac scena ia videt locuta Softrata hegio ruder. pe tamē & ipe in cipe: atq; q & rem no uerit: & amore eius moueat. a Bono aio fac zc. Meminisse debem. quod dixit. Duc me intro ad Softrata: & hoc intro in profcanto est.

Begio alloquitur Sofratam. Bono animo fac sis Softrata: & istam quam potes Fac consolare: ego mitionem (si apud forū est)

Conueniam: atq; vt res est narrabo ordine:

Si est facturus: vt sit officium suum

Faciat: sin' aliter de hac re est eius sententia:

Respondeat mihi, vt quid agam quamprimum sciam,

pro. inciat superbi: deductū est aut a se natu: scilicet formu lare vbi aliquid sena: tus consulis inira git addit si eis videat ur. c Et ista q ad potes. Quia vox ipsa tristis. & circa triste sū lā qd potes dixit.

d Fac cōsolare: Dus as res dixit: q; & or dīe locus est: & tu bonum habe animū inquit: & filiā fac ha ber. e Ego Mitio nem. Quia Demesg

non potest scenam: nā aliud significat eamus intro: vbi dicitur intrus desponditur: intus tranfiget: si quid est quod re ferat: illud em inter agitur extra omne profcantiū. b Fac sis Softrata. Sis honorifice: addit verbo: ne qd impatiuo mō

iam vidit. f Si est facturus officium. Hoc dicendo pmittit eum esse facturū: nam facile est vnūquēq; suo officio fun gi. g Vt quid agam q; primū. Mature neq; cōminatur. neq; segnem ostendit se fore.

An patre hic abuisse rus. Hic onid q; i miditas boni adolefcentuli: & veritū ad pec cādū ex delicti pccētia: & reuerētia parētis apparet: vt ē mos veros patre circa fili os Syro Demea descri bēte. a An patre hic q; zc. Cōspēctio onid tur qd sic ia locutus Sy. b Hūc aut ma. zc. vide q; si.

Quartus Actus. Cthesipho. Syrus. In tu patrem hinc abuisse rus: Sy. iam dudum

Cthe. dicofodes, Sy. apud villā est. hunc autē maxime

Aliquid operis facere credo. Cthe. vtinam quidem

(Quod cum eius salute fiat) ita se defatigari velim:

Vt triduo hoc ppetuo prorsus electo nequeat surgere,

Sy. Ita fiat: & isto: (si quid potis est) rectius.

Cthe. Ita: nam hunc diem mi syre nimis cupio:

Vt ceepi perpetuum in læritia degere: & illud rus

Nulla alia causa tam male odi nisi quia tam

se lægiori. g Nam hūc diē zc. Moriaē. f. et adhuc aduersus ser uū debet dicere: ne in decorum adolefcent; personæ sit hæc ita di xisse: quū eiusmodi adolefcentes inducant comici: vt Neup in tri baselo. Deos quafos: vt adiuuent: & pa trem & matrem me os. h Misere nis mis cupio. Nūmis a bundat more comi corū: qui hoc dicto af feurationem inculca bant. i Cupio ve ceepi perpetuū in læ ritia degere. Qui & su pra. Ita quū quādo bene succellit: hilarem hunc sumamus diē: hunc male odi. Mire ostēdit omnia ex delictis in prauum verti: adeo vt miseram pater adolefcentis suburbanam villam: qua re ceteri delectantur: illud ergo tanquam; cum delectatione dixit: & male: & ni mis misere. Nam nūmum & malum miserumq; est: secus dum illam sententiam; ne quid nūmis.

verborū Sy ni eē de ope loq. sic enī dicit & Demes: sed il lud falso: hoc serio. c Vtinā. q. Apd vil lā sic subaudiē dū: & distinguendum ante q; inerat qd sequit. d Quod cū. fa. e. f. Hoc est nō odisse ptem: sed tm timere ex ppro delicto. struat. enim in eo & amor filii: & amoris affectus. e Vt triduo hoc p. Quantū sufficiat amator: & em nō op' erat ppetuo dicere: si tridui dixisset. f Et istoc zc. Deest addit: nā si mortē significaret nō cōueniret adolefcentē ita dicere, videt em plus tps optat

Et illud rus nulla alia causa tam male odi. Mire ostēdit omnia ex delictis in prauum verti: adeo vt miseram pater adolefcentis suburbanam villam: qua re ceteri delectantur: illud ergo tanquam; cum delectatione dixit: & male: & ni mis misere. Nam nūmum & malum miserumq; est: secus dum illam sententiam; ne quid nūmis.

Quartus Actus.

1 Quod si abesset longius: Amori magis: q̄ rei consulit adoleſcens. m̄ h̄ huc recurret. Mire de ſene recurret dixit: vt eius inſtantia demonſtra- ret. n̄ Nihil ne in mente eſt. Si hoc acci- piendū eſt: vt adoleſcenci libero maliciaꝝ putemus: non ſapientiam deſſe in hac re: adeo magiſter eſt ſer- uus. o Nunquā quicq̄. Parekon: pro- nunq̄. i. non.

p Tanto nequior: Sic hoc dictū eſt: vt eo cōtrario dicimus: tā- to melior. q̄ Clie- ens: amicus: hoſpes: nemo eſt. Vide magi- ſtrum ad nequitiam: vt ſimplici adoleſcen- ti mentiendi viam de- monſtret: & honeſtū tener aſſerre argumē- tum ad mendatium propter dictum ami- cū: aut hoſpitē in vr- be cellare viſum: qd̄ tū ſic intelligit rudis: ac ruſticus adoleſcens. Clieus amicus. h. n. ē v. Mire ſic interroga- uit: vt qui agreſtes in humanofq̄ reprehē- dat: & inſociabiles al- tis: propter aſperitatē ruſtici ſenſis.

r Que nō data ſit. Nō poteſt fieri: a ſupi- ore ſubaudiē veniat in mente. i. cogita da- ri potuiſſe & data di- cit. Que non data ſit. Hic de ſacto queſtio eſt: in qua quidā diſ- putant quedam tunc impoſſibilia intelligi: quando facta ſint. cum autem non ſiunt non modo nō ſie- ri: ſed nec poſſibilia quidem eſſe dicenda: qui locus dicitur. s Potēſt. Iterum ſubaudiē: vt data ſit: velut credat̄ data. t Interdiu. Bene quia ama- tori maxime noctu opus eſt. v Vah quam vellem etiā noctu. Hoc vtriuſq̄ perſone conuenit: ſed melius a Syro: et facetius dicitur: & quidā totū Ctheſiphoni aſſignant ab vſ- q̄ interdiu: & quā vellem: proprie dicimus in his que non videmus fieri: beneficiur deſiciente argumento: cum aliud non inueniret in vota conuerſus eſt: vnde videntur magis

Prope eſt: quod ſi abeſſet longius
Prius nox oppreſſit illic: q̄ huc reuerti poſſet iterum.
Nunc vbi me illic non videbit: iā huc recurret ſat̄ ſcio.
Rogabit me vbi fueri: quē ego hodie toto nō vidi die.
Quid dicam: Sy. nihil ne in mente eſt:
Cthe. Nunquam quicquam. Sy. tanto nequior es.
Clieſ: amic⁹: hoſpes: nemo ē vobis. Cth. ſūt, qd̄ poſtea:
Sy. Hiſce opera dic vt data ſit.
Cthe. Quæ non data ſit: non poteſt fieri.
Sy. Poteſt. Cthe. Interdiu:
Sed ſi hic pernoctio cauſæ quid dicam ſyre:
Sy. vah quā vellem: vt etiā noctu amicis operam mos
Eſſet dari: qn̄ tu ocioſus es: ego illi⁹ ſenſū pulchre calleo
Quū feruet maxime: tā placidū q̄ ouē reddo. Cr. quō:
Sy. laudari ex te audit libenter. facio te apud illū deū.
Virtutes narro. Cthe. meas. Sy. tuas. homini ilico
Lachrymæ cadunt quaſi puero gaudio: hē tibi autē:
Cthe. Quidnam eſt: Sy. lupus in fabula. Cr. pater ne:
Sy. Ipfus. Cthe. ſyre qd̄ agimus: Sy. fuge modo intro:
Ego videro. Cth. ſiquid rogabit nuſquam
Tu me audiſtin: Sy. potin es vt deſinas.

hec ſpha Ctheſiphōis eſt. x Calleo. Calli- de ſcio. y Cū fe- ruet maxime. Tertia coniugatiōe dixit: vt efferuere dicitur con- pra media ſyllaba.

3 Quō. Miratur q̄ timet eum: quem iſte cōtemnit.

a Laudari. t. a. l. Quod a Demea dicit in omnes parentes di- ei putat: nam nemo tam aſper eſt pater: vt non ſtatim mites- ſcat laudato filio. Vir- gi. Nō enim dixit de- gantem in dolem: ſed virtutes: ſunt autem perfecti ſapientis: vbi diu alicuius: & bene eū ſtupore reſponder- meas oſtendēs quod nullę eſſent.

b Meas tuas. Cum geſtu pronuntiare de- bemus: vt intelligat̄ irriſio. c Quali pu- ero gaudio. Deſit pre- vt ſit pre gaudio.

p Lupus in fabula. Silētiū in dictio eſt in hoc puerbio: atq̄ eius modi ſilētiū. vſ in ip- ſo verbo: vt ipſa fa- bula conticeſcat. Qd̄ lupum. vidiffe homi- nes dicimus: qui repē- te obmuruerunt: qd̄ ſere his euenit: quos prior viderit lupus: vt cū cogitatiōe in qua fuerit etiā voce et ver- bis carat̄. Sic Theo- crit⁹

vſ Vir. Vox q̄ Mœrin- tā fugit ipſa: lupi moe- rin videri priorē. Alii putant ex nutricum fabulis natos pueros ludificatos terrori lupi paulatim caput venientis vſq̄ ad il- lū cubiculū: nā falſū eſt qd̄ dī interueniſſe lupū neuiant̄ fa- bulę alimonio Remi & Romuli: dū in theatro agerentur. e Fuge mō intro. Nō dixit: l: vel abi: vel vade: ſed fuge tā- ta celeritate op⁹ eſt. f Si quid rogabit nuſq̄ tu me. Ma- gna virtute Terenti⁹ rudem: ſimplice timidūq̄ inducit Cthe- ſiphonem ab initio: vt iſ ſit: qui mox opprimeretur cū me- retrice accūbēs interuētū p̄ris ob imprudentiā & ruſticitā- tem ſuā. g Nuſq̄ tu me. Familiar̄ eclipſis & apta ppe- ratiō: q̄re hęc oia oppoſita voce cū celeritate p̄nuſciāda ſunt.

ME ego inſe-
lix homo ſū.
In hoc actu
exemplū eſt:
neminem fa-
cilis q̄ optimū quē

Demea. Ctheſipho. Syrus.
ME ego inſeelix hō ſū: p̄mū fr̄es nuſq̄ iuēcio gētū
Preterea autē dū illū quæro a villa redeuntem
Mercenarium vidi:

q̄. fall: atq̄ delat̄:
vt Virgilius ait: & ne
valde ſignificat. Ve-
ne illi yehemente er-
rant. Cicero in Ca-
tilinam. Ne ego ſum
hom o inſeelix.

Vide initium conueniens perpetuo morori D: meæ per totã fabulã: aut dispersi dicit: aut desessus sum: aut aliqd tale semper quo queratur: ita tamẽ: vt cũ augmento fit miseria quoniam tenfũq; precessent: nam plus est quod nũc dixit. Ne ego sum: qui dispersi. a Nũc inuenio. g. Abundat gentiũ.

b A villa vidi mercenariũ. Sapiẽtissime. Teret. & si pxiã villa est necessario senem ad reliquos accipere fabule noluit ab vrbe discedere personæ senilis memoriã & arduũ fuerat dum redit: & cruciabile: ne fatigatio eius in tra-

gocediã transiret. Re- & cignẽ inuenit a mercenario in vrbe narra- tũ run non eũ Cthe-

siphonẽ: aut vbi per- sona est adolescentis & pronũctur ad vil-

lã & continuo redit: vt in euncho. Phæ-

dria Et a villa: vnuũ a pro de positũ est: vt

fit de villa: an desesse- niss: vt sit a villa vi-

di vniũse mercenari- um. c Ne qd agã

scio. Virum fratrem an filiuũ magis querã: nã

senex qruus triã die esse in comodi sibi: qd

ffem non inueniat: qd Cthesiphõ ruri nõ sit

q; vnuũ in vrbe mane- at: an ad villam abe-

at ipse nesciat. d Verũ. Mõverũ nomẽ nõ eũ. sed aduerbiũ

ũ. vere. e Perĩ quin tu bono animo es: Hęc Cthesiphonis

perturbatio hac tendit poetę arte: vt deprehendat cũ amica

filius repente ingresso senex: nunc quin pro quin immo post-

um est. f Quid hoc malũ infelicitatis. Abundat malũ.

Quid hoc malum infelicitatis. Deset dextor. g Quid h

intociditatis sit neq; discernere: hic autẽ malũ p interie- ctioe

positum: & est dictũ in quasi o malum: & est dictam anxii

hominis: & perur: au nimis. h Nisi me credo. Pro nisi

quia iam superest: vt me credam: hic eũ sensus est in huius

modi locutio: nisi me credo huic esse natum: Nisi me: noua

locutio pro mihi: quia credo & huic rei potest subtrahi inco-

lumis sensus: vt nisi me credo natum esse ferendis miseris: ergo huic rei subdistingendum. & sic inferendum ferendis miseris: ergo huic rei pro ad hanc rem. i Primus.

Primus sentio mala. Ridiculum erro- ri Demeg: & primus ad ordinem: solus ad numerum dicit.

k Primus porro obnuncio. Qui malam rem nũciat. ob-

nuncia: qui bonam annunciat: nam pro-

prie obnũciare dicũtur augures: qui ali-

quid mali hominis se- uumq; vident: ergo obnuncio malum im-

minens: quasi mali omen nũcio: inde etiã etimologia huiusce

verbi est.

l Agre solus (si qd est) fero prae. Scilicet is solus nesciat omnia:

& bene solus: vt pro de multis: quia cũ sciat

at Mutio: Syr: Eschi- nus: Cthesiphõ: po-

pulus hic solus falli- tur.

m Si forte frater redierit viso. Pro si redi-

it. n Vide ne ille huc profus irruat. Iã metatur: quod futu-

rum est: & cum neu- trum sit irruat noue

intulit: se. sed quasi p- terea sic dixit irruat.

de eo qui tãq; pugna- turus sit. v. in Eunu-

tus. Hęc iurulenta ruit sus. v. e. t. & Virgilius. Ipse ruit den-

tesq; f. e. l. o Irruat se ille profus. Neutrũ verbum: qua-

si actuum: vt se irruat profus.

p Eniam taces. Antiquę pro tace: sic in Andria. Et iam tu hoc respondes: pro responde: Est ergo arreptius significatũ:

q Nunq; hercle hodie ego istuc committam tibi. Quo- id est complexum mulieris.

r Nam me in cellam aliquam cum illa cõcludam. Id egit stulte adolescens: vt ibi deprehendatur: vbi cõclusus est:

Sed sic ipse egit: vt possit subterfugere non dephensus cõspe- ctũ p̄is. s In cellã ali. e. i. Legat figuratũ vt dicim? in

Is filium negat esse ruri. nec quid agam scio,

Cthe. syre. Sy. Quid est: Cth. men querit?

Sy. Verum. Cthe. perij. Sy. quin tu animo bono es.

De. Quid hoc (malũ) foelicitatis neq; satis discernere?

Nisi credo me: huic esse natum rei: ferendis miseris:

Primus sentio mala nostra: primus rescisco omnia.

Primus porro obnuncio: agre solus (si quid sit) fero.

Sy. Rideo hunc. primũ ait se scire: solus is nescit omnia.

De. nunc redeo si forte frater redierit viso. Cthe: syre

Obsecro vide ne ille huc profus irruat. Sy. etiam taces.

Ego cauebo. Cthe. nunq; hercle hodie ego istuc cõmittã

Tibi. nã me in cellã aliq; cũ illa cõcludã: id tutissimũ est.

Quartus Actus

locū pro in loco. In cellā concludam: non in cella alicuius ut
reclusum rotum q̄ locū subiret. Cellam. f. quam ob ea quae
in ipsa celant clausa eē cōuenientia cellā & cellariū a repo-
nendis celandisq̄ rebz esculandis & poculandis dicit.
t Age tamen. c. h. a. Mire amouebo dixit: nō deterebo. nā

pprie amauet saxum
de loco: in quo verbo
significat iminere sibi
magnū laborē i hoc
opere: & vide Auxes-
sim: supra: vt pecudē
abigā: herū dixit mō
vt saxū amouebo in
quit. v Non hercle
hic. p. d. q. si. f. p. Nū-
mis moraliter expres-
sa verba sūt serui ver-
beratū se indicantis:
quis nō ex verbis ser-
uū verberatū intelli-
gat. & seruū recēter
verberatū: & seruū
fugā cōminantē: mi-
re aut nō ego: sed quis
q̄ dixit: nec permane-
re: sed durare: nā hoc
verbū perferēdis ma-
lis cōuenit: Vt Virgī.
Durate & vosmet res
bus seruate secundis:
hęc oīs sic dixit: quasi
nō videat Demcam.
x Quot sunt mihi
dñi: Et hic apparet
nō a legēdo dño ver-
beratū. c. y Quae
hęc est miseria. D est
quā patior: & q̄ cō-
plorario quēdā hebi-
lis post querelas.
3 Quid ille gannit.
Gannire est proprie ve-
luti ploratus vapulā-
tiū. a Quod ma-
lū. Hic malū pro iter-
tectione abundat.

b Ctesiphō me pu-
mi. Et istā psaltriā
vsq̄ occidit. Mire iter
fecit miserū: & neces-
sario vsq̄ ad mortē
addidit vt oñderet oc-
cidit nūm q̄ cecidit ver-
bū: nūc occisionis in-
telligi oportere.
c vsq̄ occidit. Pro-
prie occidit: aut vsq̄
pro valde est. occidit
pro vehementer cecidit:
nā occidere: & ipse
occidere ad cēdē referant apud veteres. vsq̄ occidit.

nūc em̄ occisus loquit. e Hē vide vt dis-
cidit labrū. Nō oñdit: sed videt ostendere sententiā viden-
ti: & intra os. Hē vide vt discidit labrū. Asper mediā longā
a cēdēdo accipit: ego mediā breuē a scindendo. f Nū tu
rus eū prodisse aiabas. Mire Teren. seipos qui falluntur ex
aliqua parte cautos facit: vt eo delectabilis spectatoribz
procedat doli: aut delectatio nāq̄ grā est nō stultissimū fal-
li. Nū tu rus eū. p. a. Memoriter senex nō solū quod sibi di-
xerit: Syrus paulo ante: sed quibz verbis dixerit referentia sic
dixerat: Quē egomet produxi. g Verū venit post infā-
mens: nūc produxit iratū admodū: nūc
nō iratū predicat: sed infanū. h Nihil pepercit. Vt supra
nihil tenuit. sic didimus in his quē post expectationē gesta

sunt. i Verberare hominē senē. Miserū sit de grate id qd
de conditione nō poterat. k Quē ego modo puerū. Ad-
didit xerati inuidiā. & meritū recens: hoc est em̄ quod dicit
mō. Et rāillū: dicit con est: videtur em̄ inane fingere quem
paruulū: l Laudo te Ctesiphō patrizas. Facile inducē

est senex varitate frau-
dis: & doli. Nā Syr^o
supra: vt laudans nō
vt vituperans Ctesiphō-
phonē: & nunc vt ac-
cusans idē perficit: ut
q̄ persuadet. m Pa-
trizas. Auxesis. nam
vt supra dixerat ipso
ro est sicut maiorū su-
orū. hic cōsi: mar: qd
sperare se dixerat et vi-
rū te iudico inquit nō
adolescētulū: hoc em̄
ad grate & probitate:
non ad sexum referit:
Patrizas. Aut q̄ hū
inuentum sit inane
se dicere: nōne videtur
ibi stultissimus cū hu-
iusmodi laude nō mo-
do se non laudare vcl
let quod odiosum est
etiā illū apud intelli-
gentes vituperare vide-
atur: siquidem non so-
lū hic stultus: sed etiā
ille: quia patrizas in-
quit. Patrizas. Tā se-
cur^o est: vt se laudet:
& abi addidit. q. d. nō
est q̄ iam demorē p-
fectus est: Laudo te
Ctesiphō. Hic totus
versus mire dolosum
ostendit senē:
nō ille continebit
posthac (si sapiat) ma-
nus. Cōminatio est
subtilis & patior: ve-
lut serui. o Perquā
nimis. Isonia. p Et
me seruulū. Oratio
non seruū: sed statu-
um: cū sit senex.

q Nō audebā. Hoc
est non poteram.
r Hui perfortiter.
Hoc gestu seruli et ni-
mis Isonia psonē con-
grue dicitū est.

s Non potuit meli-
us. Id ē laudo te Ctesiphō.
& deest hien:

t Idē qd ego. i. pas-
trizas: vix te iudico. t Sed est ne frater intus: Respon-
des: vt nō sit respondit. v Verū hodie nunq̄ monstra-
bo. Volens senē audis querere: q̄ hic ardor semper paratū
simus credēs etiā fallit: & fingit se nolle dicere. Hodie au-
tem: aut abundat. Vt. Nunq̄ omnes hodie moriemur mul-
ti. Aut nūq̄ hodie pro nullo tempore huius diei: quia nūq̄
per se generale est. x Diminuet iam tibi cerebrū quidē:
Comminationis genus verba ipsa indicant: vt appareat se-
nem baculū substituisse. y Ac nomē nescio illius homi-
nis: sed locū noui vbi sit: recte quasi hominē diceret nō erra-
turū a grata persona hominis: & vbi habitet cogit: si not-
esset ignotus nulla causa querēdi superesset. z Dic ergo
locū. Dic ergo: quasi inustum co-gent: ergo semper addim^o
vt hortemur tarde id facientes. vt. Virg. Ergo age care pater

Sy. age tamē ego hunc amouebo. De. sed ecū sceleratū
Syrū. Sy. nō hercle hic qdē durare q̄sq̄ (si sic sit) potest,
Scire equidem volo quot mihi sunt domini:
Quae hæc est miseria: De. quid ille gannit: quid vult:
Quid ais bone vir: est frater domi:
Sy. qd malū bone vir mihi narras: eqdē p̄ij. De. qd tibi
Est: Sy. rogitas: Ctesiphō pugnīs mi sū: & istā psaltriā
Vsq̄ occidit. De. hē qd narras: Sy. hē vide vt discidit
Mihi labrū. De. quā ob rē: Sy. me impulsore hęc emptā
De. nū tu eū rus hinc mō p̄disse aiabas: (esse ait.)
Sy. Factum est: verum venit post infaniens
Nihil pepercit: non puduit se verberare hominem senē.
Quē ego mō puerū tantillū in manibus gestauī meis.
De. laudo te Ctesiphō patrizas: abi virum te iudico.
Sy. laudas: ne ille cōrinebit posthac (si sapiet) manus.
De. fortiter. Sy. perq̄ nimis q̄ i miserā mulierē: & me
Seruulū: qui referre non audebam vici: hui perfortiter.
De. Non potuit melius: idē sensit quod ego te esse
Huic rei caput. Sed est ne frater intus: Sy. non est.
De. Vbi illum quaeram cogito. Sy. scio vbi sit.
Verum hodie nunq̄ monstrabo. De. hē qd ais: Sy. ita.
De. diminuetur tibi qdē iā cerebrū. Sy. ac nomē nescio
Illius hominis: sed locū noui vbi sit. De. dic ergo locū.

trizas: vix te iudico. t Sed est ne frater intus: Respon-
des: vt nō sit respondit. v Verū hodie nunq̄ monstra-
bo. Volens senē audis querere: q̄ hic ardor semper paratū
simus credēs etiā fallit: & fingit se nolle dicere. Hodie au-
tem: aut abundat. Vt. Nunq̄ omnes hodie moriemur mul-
ti. Aut nūq̄ hodie pro nullo tempore huius diei: quia nūq̄
per se generale est. x Diminuet iam tibi cerebrū quidē:
Comminationis genus verba ipsa indicant: vt appareat se-
nem baculū substituisse. y Ac nomē nescio illius homi-
nis: sed locū noui vbi sit: recte quasi hominē diceret nō erra-
turū a grata persona hominis: & vbi habitet cogit: si not-
esset ignotus nulla causa querēdi superesset. z Dic ergo
locū. Dic ergo: quasi inustum co-gent: ergo semper addim^o
vt hortemur tarde id facientes. vt. Virg. Ergo age care pater

seruicem. i. n. a. Nostin porticu apud macellu: Conue- nit rufico in vrbe nescire: & id sic itero zar a seruo. b. Hac deorsu. Bn deorsu. Quia non est vnu. c. Quidni norim: Correpitue iudai. pro quid nisteteu qruis rusticus: tamē est ciuis D. m. a. d. Hac recta. Proprie hac parte: vt ma nu via ostendere videatur. e. vbi eo veneris diuus deor versum hac te precipitato. Hoc lentius aliqui legunt: aliqui datus: vt se precipitato: cito desce. f. Ad hanc manu dicitur in q no permanet ect

tum dextrum: nec cer tum sinistrū: & ideo proficit in errore. vult em seruus hac signa esse perplexa.

g. Est sacellum. Vt Varro ait sacra cella est. h. Propter. Prope vt Vir. Tēplū de marmore ponam propter aquā. f. Lu cretus propter aqua riuū sub ramis arbo boris atq i vbi etiā caprifico magna est. In hoc Homarū imitatus est: qui dicit Caprificū prope tro jana moenia cōstitū tā. k. Hac pergito. Nō ito: sed qua lon gū est pergito.

l. Id quidē angipor tū. Id est angusta: & curua via. quasi angl port: vt angina: aut anguitia. Alii quod inter portus sit locus angustus: hoc est iter domos: vd portus: vel insulas veteres di xerūt: & obserua Te rentianā consu. iudi nē: in qua inducit nū hil sapere eos: qui sal luntur: m. Cēsem me hominē esse erra ui. Calliditas est mā xime dephensum: iud daciū non defendere: sed fateri: vt opinōne simplicitat: acquirat. Vides igitur: vt ipse sibi succenseat tanq̃ imprudens errauerit: nōi dolosus impules nit interrogantem: & mire se negat homi nē: tanq̃ homo cor de sit: non corpore.

n. Sane hāc multo propi ibis. Quasi er ralle profuerit illa via: & sane pro fatis: ac valde: qui sanus est idem & validus. o. Minor est erratio. Erratio est pecu diū: error anioni est: & loci in quo erratur. p. Cratini hu ius ditis gdes. Congruē nomē inuenit diuitis Cratini. q. No rov koxrov. Id est a potentia. p. Ad sinistrā hac. De est ito: figura egyptis. r. Vbi ad Dianę veneris. Sic abso lute dicebat: non addito tēplo. Salu. Ad Iouis mandē nra. s. Priusq̃ ad portam venias. Portā dicendo ostendit vsq̃ ad muros sinēq̃ ciuitatis erraturū. Portā autem ab aratro portando dicta est: q̃ in loco colonig auctor: & ditor sub tunctis vacca & tauro aratrum: quo vrhem designat: suspē dit manu: ne imprimat sulco: vbi ciuitatis aditus relinque di sunt. t. Apud ipsum lacū. Credibiliter addidit lacū.

Nā Varro docet semp lacū portis additū: sed ob vsuū iu mento: & executū & intro: utiū: vt p̃trea & aduersum hō stitē ignē portis de proximo subueniret. v. Est pistrilla. v. teres absolute dicebant pistrinā: vt sutrinā: & medicinā ad tabernā referētes: nā pistrino pistrina nō cōuenit: & simu lata diminutua diuersa sunt a genere: noia prima: & positi onis veterana: vt est in his scutu scutella: canis canicula.

x. Lectulos in sole rē. In vrbe cōstitunt: aut in sole: aut in umbra p condicione t̃pis instrueba: repente igitur interio

fgatus quod minime opinabatur questuū: senē arripuit statim le ctulos: & quia potu it fenex dicere menti ris non habet lectu los: addidit ex tēpore in sole: et ne eosq̃ ha bere diceret addidit il li gneis pedib: faciu dos: sed gestu actoris adiutū est: q̃i eodē tē pore seruo: & querat qd dicat: & r̃ndeat. y. Vbi poteris vos. Incerta psona est: nā Syro vel Demeg hoc dictū iungi potest.

z. Recte sane. Hic iro nia est. nō approba tio. a. I sane. Auc abūdat sane: aut infe rioribus iungit. b. Silicerniū. Cena inferē diis manib: q̃ eā filētes ceruā: i. v. m. b̃z possideat: v. q̃ q̃ hęc iserā ceruā: neq̃ degustet. Nā de his: q̃ libāe inferis q̃sq̃ sco mederit: aut h̃t eut siu nestrā: & erit silicerni um fenex: q̃ iā iāq̃ si leub: vmbriq̃ ceruē d̃ sit: & sic ē medi: q̃ vt qdā xenophāta in terpretat putās xeno phāta: sic nos Silicerniū intelligere. hoc ē Silicē ceruē ē senē: dū in curuē: dū vel strate sa xo vig: & inter Sar cophagi iamā appro pinquantis sibi.

c. Octofus. Eschin⁹ cessat. Asynthetō: de est &. d. Pradiū corrupitur. Vt cotus dixit: qui sciat cōditio nē quādā magis fers uentē placere. e. Cthesipho aut rē.

Non potuit plus dici de incōdita: ac nimia voluptate. f. Ego iā pspiciā mihi. Iā in terdū significat f̃stināone: vt nūc: interdū ad describēdū ponit: & in cōpādā moram: vt. Melior iazdiua p̃tco. Et vos d̃z p̃gamez iā. f. e. p. g. Ditz d. o. & pspiciā mihi dixit: tāq̃ hoc sentiat illi q̃ sua agūt nei goia: & ego illo v exēplo cōsulā mihi: & h̃n pspiciā: q̃ si nō pransurus: nisi prouidero mihi. g. Bellissimū. Proprie bellissimū dixit: vñ & h̃mōi ad imitandā gulā cibi bellana dicūt. h. Carpā. Mō eligā: alias l̃tā fcat: vt. Carpit ei vñ paulatī. v. q. n. f. Alias fruar: vt. Carpam⁹ dū mane nouū: dū gramia canēt: et Perū. Genio carpam⁹ dulca. i. fruamur reb⁹ quib⁹. i. Paulatī. h. p. Bono p̃bo vñs ē ad metha phorā: tāq̃ vñ monerj dicit: vt ē. Nec te tua. f. m. p̃dux. R

Sy. nosti porticu apud macellū hac deorsum: De. q̃d ni Nouerim: Sy. praterito hac recta sursum platea. vbi eo Veneri diuus deorsum versum: hac te precipitato: postea Est ad hanc manu sacellū: vbi angiportum propter est. De. Quidnam: Sy. illicetiam vbi caprificus magna est. Nostin: De. noui: Sy. hac pergito. De. id quidem Angiportum non est peruium: Sy. verum hercle. vah Censen hominem me esse: erravi: in porticu rursus redi. Sane multo hac propius ibis: & minor est erratio. Scin cratini huius ditis aedes: De: scio. Sy. vbi eas Praterieris ad sinistrā hac recta platea, vbi ad templū Dianę veneris. ito ad dexterā: pri⁹ q̃ ad portā venias: Apud ipsum lacum est pistrilla. Exaduerso est fabrica: est ibi. De. quid ibi facit: Sy. lectulos in sole illignis pedibus faciundos dedit: Vbi poteris vos. De. sane bene: sed cesso ad eū pergere. Sy. I sane, ego te exercebo hodie (vt dignus es) silicerniū Eschintis ociose cessat: prandium corrumpitur: Cthesipho autē in amore est totus: ego iā pspicio mihi. Nam iā adibo: atq̃ vnū qd q̃ (qd qdē erit bellissimū) Carpam: & cyathos forbillans paulatī hūc pducā diē.

Go i hac re nihil repio. Hec scena e plena sententiaru sententia ad officia demonstranda. a Tantopere. Vni adverbialem in se continet. na signifi cat nimis. b Quod peccatu a nobis or u est corripo: si diceret peccatu est a nobis participiu fuisse: nunc quia ortu addidit no me est. Nuncq em ea dem parlorationis su gn: nisi per a syn: herod: porcit. c Si quaz fecere. Hic distinguet & separatim infer ipsi expostulat. Si qua. f. ipsi expostulant: ferus est manifest: sed obscura sunt verba: & coru collatio et di stinctione: na incertu v tuu expostulant intel ligendu sit: an sicq p vna preoratiois acci pi oporteat. d Vi tro accusant. Vitro ne prave: & peruerse. e Id qd no est a me factu. Hec interroga tio: qsi sub tristi vultu est prof: renda. f Ah minime. Non minime ago: sed mi nime te credo esse illo ru mortu. g Quaso vna mea. S ruiat addedo me: cu. h Vna mecu eas: Quippe ad inco. ghit a magretamilas. i Tute dicas mulier i In noie ostedit cui hec ipse dicat. mulieri

Mitio. Hegio ambo senes.

Go hac in re nihil reperio q̄obre lauder tatope
Hegio: meum officium facio: quod peccatum
 Anobis ortum est corripo: nisi me in illo credidisti esse
 Hominum numero: qui ita putant sibi fieri iniuriam
 Vitro si quam fecere expostulant:
 Et vitro accusant: id quia no est a me factu agit gratias:
 He: Ah minime nuncq te alit atq es in aiu; induxi meū;
 Sed quaso: vt vna mecu ad matre virginis eas mitio.
 Atq; istec eadem (que mihi dixti) tute dicas mulieri
 Suspicionem hanc ppter fratrem eius esse: & illa psaltria.
 Mi, Si ita equum censes: aut si ita opus est facto eamus
 He. bene facis. na & illi animum iam releuabis: q̄ dolore
 Ac miseria tabelcit: & tuo officio fueris functus.
 Sed si aliter putas: ego met narrabo quæ dixti mihi;
 Mi, Immo ego ibo. He. bene facis. omnes
 Quibus res sunt minus secundæ: magis sunt
 (Nescio quomodo) suspitio si: ad contumeliam omnia
 Accipiunt. magis propter suam im potentiam se semp
 Credunt negligi. quapropter te ipsum purgare ipsi
 Coram placabilius est. Me, & recte: & verum dicis

em inquit nimis paul de ac dissideti. k Su spitionem hac zē. No mis breuiter: ac succi cie: & vt oportuit in ter sentes. l Et illa psaltria. Prop' ira tre di. s esse subaudiē dū est. m Si ita equū censes. A iustor: & vili est tota sentē tia: & sane hi verius defunt quos mra ex emplaria nō habent: n Na & illi animū re. Et deinceps illi ma luit dicere: q̄ nurū adhuc diuitē reuent. o Dolore: ac miseria. Dolore parurietis. p Misera. Ins turia ab Eschino acci pta. q Sed si alit ter putas. Artificiose remittēdo: quod pete bat extorsit magis. r Immo ego ibo: Hoc adverbio: qd ait imo ostēdit se prom preagere: & infāter quod pmisit. s Mi nus secūde. Dicere sic maluit: ne misere dice ret. t Magis sunt (nescio quō). Hec est vehemētia illa palā rōne. v Accipiunt magis. Mire additū magis. cū possit felus & sine hoc cē integer. x Propter suaz ipos tennā. Infirmitate: & rursus noluit humili tarē: aut miserā dice re. y Negligi. Le git & claudicat. z Qua propter teip̄ purgare: vni teip̄ vna pforatiois sit: au

diusse accipiendum: vt sic te Mitone ipsum Eschinu purgare. a Coram placabilis: Et coram presentibus: & coram in diget adiectione: palam non indiget: & preterea coram ad certas psonas refertur. Palā generaliter dicit. b Recte &

verus dicit. Recte ad verba reculit: verum ad rem: atq; sententiā. Potest em recte & falsum dici: dummodo nullo vitio verborum nominū q; dicatur: quamq; & ipsum fallere in tempore quidam de officis scribentes rectum putent.

Discrutior animi: Idem huic loco
amantis modice iuuenis & senis facit: et in dulgentis: ac leuissimi mi patris. a Discrutior animi

Eschinus Secum.

Discrutior animi: hoc cine de ipuiso mali mihi
Obijci tantum: vt neq; quid de me faciam:
Neq; quid agā certū est: mēbra metu debilia sūt: amni
Timore obstupuit: pectore nihil consistere consilij
Quiuit. vah quomodo me ex hac expediam turba:
Tanta nunc suspitio de me incidit: neq; ea immerito.
Sostrata credit mihi me psaltriam hāc emisse, id anus
Mihi indicatiū fecit. nā vt hinc forte ea ad obstetricē erat
Missa: vbi eam vidi: ilico accedo, rogito pamphila qd
Agat: iam ne partus adsiet: eo ne obstetricē accersat:
Illa exclamat abi abi eschine: iam satis diu dedisti verba
Nobis, satis adhuc tua nos frustrata est fides.
Hē qd istuc obsecro (iquā) est: valeas: habeas illā q̄ placet,
Senti ilico id illas suspicari: sed me repressi tamen:
Ne qd de fratre garrulę illi dicerem: ac fieret palam
Nunc qd faciā: dicā fr̄is esse hāc: id qd minime est op
Vsq; efferri, age omitto fieri potis est vt ne q̄ exeat.

cum fecit. Illa an^o cui Sostrata dixerat. Cur re obiteneq; accersit. Nā vt hic forte ea ad obstetricē erat missa, apparet inter cetera anū dixisse ad obstetricem se missam: an vltro suspicatus hoc est Eschinus: hic aut ad dēdo ostēdit se ante sores Sostratę stare: vt alibi: Ex andro cōmigrant huic vicinij. n Vbi vidi. Sunt q addāt supuacue hanc Ec legūt hāc vbi vidi. i Pamphila quid agat. lā partus adsiet amatoria interrogatio q̄ mōstrat Eschinus curę sibi eē res omnes. k Illa exclamat: & non respondet: sed exclamat: & hūvīm ad didit ad exclamatio nē fuisse: ergo a vocis sono exclamat non a verbis i Abi abi Eschine iam satis diu verba de. Verba dum vīq; deciperatur. m Hē qd rē. Hē in teriectio cit: nouas res & optimas audiēns. n Valeas: habeas illā. Quali recedat a iōge absit: vt i Andrię Valeant qui inter nos dilidijū querunt. o Garrulę. Vtpote aut. p Ac fieret palā. Demeg. i. cui mi

figura: vt Virg. O prestas iuuenis. b Hoc cine de iprouiso mali. Hęc verba repentino nuntio percussam idiciā: Eschinū prope diuortiu stare circa irā se Sostratę: & eius filij ob raptum meretricis. c Obijci. Proprie: quia inopinātū obijci dicitur: quia in vtrāq; parte: & q̄s añ q̄s vīdet q̄ expectauerit: q̄ p̄bo magnitudo doloris ostēdit ex iprouiso in cōmodo: d Vt neq; quid de me faciam: Plus est. Quid de me faciā: q̄ qd faciā. Illud de rebus: hoc de ipō hoie intelligitur. e Nec qd agā certū est. Pro certuz sit: nisi forte significet o q̄: vt o q̄ mēbra metu debilia sunt: metus patris: timor diuortij. f Tāta nūc suspitio. Mō ostēdit causa trepidationis Eschini. g Id anus mihi ind

Quartus Actus

nlme op^o fuit: Nūc
quid faciam: figura

Vt neq; ex ea erūpat.
vt cū ipseus am
nis exit: oppositaq;
eicit gurgite moles.
q; idipsum metuo.
Ipsū: quod fra. ri ra
puit: & vt pro ne nō
posuit. r Tot con
currūt verisimilia: vt
mea esse credatur.

s Ad me abducta
est. Domū pprie non
dixit adducta: sed ab
ducta: abducitur em
alienū: vt i Heu. Ab
ducimus tuā bacchi
dem. t Ad me do
mū. Domū aut mos
raliter dixit: pad dos
mum meam: an ideo
ad me: quia & illic lu
ctatus leno est in rei
nēda contra Eschinū
puella. v Vt erat

gesta indicasse. Id est simile gesta erat: vt em certam qualita
tem significat. vt incertū: quasi dicat sicut quō male bene.
x Exorasse: vt eam ducerem. Sic em promiserat se So
strata facturum. y Nūc porro Eschine expetiscere. Sic
& alibi: Enimvero Daue nihil loci est segnitie secordis: legi

Ipsū id metuo vt id credant: tot cōcurrūt verisimilia:
Psaltriam egomet rapui: ipse egomet solui argentum.
Ad me abducta est domum, hec adeo mea culpa fateor
Fieri: non me hanc patriem (vt erat gesta) indicasse:
Exorasse vt eam ducerem. cessatum vsq; adhuc est:
Nūc iā porro eschine expetiscere: nūc hoc primū est:
Ad illas ibo vt purgem me: accedam ad fores.
Perij: horresco semper vbi hasce pulsare occipio
Fores miser, heus heus. eschinus ego sum:
Aperite aliquis actutum hostium.
Prodit nescio quis: concedam hoc,

tur etā quod est com
reptuū interdum.

3 Nūc hoc primū.
Primum ab eo quod
est rogandus pater.
2 Accedā ad fores:
Sostrata. scilicet.

b Horresco semper:
Satis amator: nam
nimis semper est: co
lor: & frigus recedit a
corpore: vt torus Par
meno tremo horreo
q; postq; aspexi hāc.

c Aperite aliquis actū
rum hostiū. Vim plu
ralem habet aliquis: q;
uis singulariter dicit:
non est em aliquis: nī
si de multis. Recte ex
go aperte aliquis: &
noue: nam veteribus
non placebat illud: vbi
sunt distinctiones: vū
aperite est vna: altera
aliquis: d Actutum
hostium. Vt assumā

tur rursus appetat. proprie enim veteres quis: & aliquis
quisquam non obseruabant: quo genere: aut quo nume
declinarent: est ergo figura Archaismos.

Ta (vt dixi)
Sostrata fa
cite. Hinc ap
paret Mitio
nē iā multa dixisse.
a Facite. lubet vt
vel secure sint: vel ad
ornent nuptias.
b Ego Eschinū. Mi
re occursum Eschi
no. Eschinum querit.
c Pater hercle est.
Quid est hoc qd Mi
tio timetur: an ga illi
nō est cōfessus: ondit
aut pocta rātūde pu
dorem polie: aut am

Mitio, Eschinus.

Ta (vt dixi) sostrata facite: ego eschinū cōueniā:
Vt quomodo hec acta sint sciat. sed quis hostiū
Hoc pulsauit: Esch. hei pater hercle est. perij.
Mi. Eschine. Esc. qd huic hic negotij est. Mi. tu ne has
Pepulisti fores? tacet: cur non ludo hunc aliquantisper
Melius est. quādoqdē hoc nūcq; mihi ipse voluit credere,

plus q; timorem:
d Quid huic nega
ti est: Alius timor q;
hinc egreditur pater.
Tu ne has pepulisti
fores? Sic coepit inter
rogare: vt negocia in
locū prebeat: & nota
pepulisti datū verbū:
& tragico chorūmo
magis: q; loquēte co
mitē accommodatur.
e Tacet: Hoc apud
se loquit Mitio.
f Melius est. Et lu
dere nō honū est: sed
melius: & hoc melius

re affectu dixit: q̄ diceret dignus est. g Hoc mihi nunq̄
voluit credere: contra illud quod ait. Deniq̄ alii clanculum
patre que faciunt: que fert adoleſcētia. Ea ne me celet cōſue
feci filiū. Credere aut̄ magno affectu dixit: non em̄ conſites
reū vt patri: sed credere: aut parenti: aut ſo dali ſuo.
h Nō equidē iſtas. Deest pulſant. i Quam ſcīā. Quā
tū ſcīo. k Itan. Nā mirabar quid. t. n. e. i. Accēpit nega
tionē Mitio: vt lauda
re Eſchinū poſſit.

l Erubuit ſalua res
eſt. Nimiſ patema ſe
renita: & ecōtrario St
mo i andria: Vide nū
eius color pudoris ſi
gnū vſq̄ indicat: &
quanti affectū eſt: nō
dixiſſe erubuit ſalu
eſt: ſed ſalua res ē: nō
ne videt res eius om̄
nis in Eſchino conſi
tuta eodē animo: vt
ſupra dixit in eo me
oblecto: ſolū. i. carum
mihi: non em̄ ſolum
ſtulit: quod ſpecta
batur: ſed abſolute. q̄
ſi ex omnibus ſolum
inquit. m Nihil
quidem mihi. i. pprie
ra: & callida negatōe
copit: vt & illi adi
mat conſitendi locū:
ac fiduciam: ſimulq̄
fiat ei deſperatio du
cende eius: cuius mē
tio tā cōreptā ab ipſo
tractet. n Amicus
quidā me a foro. Hic
incipit mē Janū mix
tum vero: nam am
cus quidē me a foro.
verū eſt: huc aduoca
tum falſū: ſed huc &
quidā mō emphāſim
habent leuis negotii:
& in quo nec magnæ
perſonæ nec res diſtici
les operæ: aut longe oc
cupationis habentur:
& aduocatū dicendo
alienū negotiū demō
ſtrauit: nā & ſibi notū
vacat: ſi em̄ mulierū
bus addidiſſet potuit
aliud ſperari.

o Quid? Deest aut̄
vt ſit quid ait.
p Ego tibi dicā. Se
nile eſt: nam id iā di
cendū fuit: & hoc em
phāſim habet vſq̄ rei
q̄ vel facile dici poſ
ſit: vt nō celanda ſit.
q Mulieres pauper
culę. Nō potuit magis celare dignitatē formę. & gratis puel
lā: q̄ amat ab Eſchino: q̄ vt eā primo cū eodē noie matrē
noiare: deinde cōiter diceret de ambab⁹ vniuerſa quib⁹ con
tenti debeat. Mulieres pauperculę. Pauperculę addidit vt ma
gis deſperet Eſchinū impetrare poſſe has nuptias a p̄re: &
tū quēdā: vt ignobiles demonſtrarent: & totū hoc cū adie
ctōe. p̄nūciādū eſt: & q̄ dā: et pauperculę dicēdo adimit oēm
ſpē nuptiarū: nā q̄ dā ignobile indicat: paup̄ indotatā: quid
ergo remanet: qd̄ ſperet Eſchin⁹. r Pauperculę. Ne paupes
ſalū. s Opinoꝝ. Vt adeo obſcure ſint: & null⁹ p̄ci. Vt
opinoꝝ has nō noſſe te: potuit recte dicere: & hoc vt opinoꝝ

has nō noſſe: ſed illud vetuſt⁹ opinor has noſſe: ſed illud
opinor. t Has nō noſſe te. Aut te abūdat: aut de
eſt: vt. Magnū aut̄ crimē eſt in forma vicinę puellę incogni
tā eē adoleſcenti de pximo: q̄ ſcit hūc eē de q̄ dixerat: quam
hic nō amauit meretricē: aut cui nō dedit aliqd̄: ſubdit eam:
ne dignitatis pudoriſq̄ eēt: q̄ eā incognitā Eſchino eē dixiſ
ſet: neq̄ em̄ huc diu inqt̄ cōmigrauerū: & vt opinor mire
iſpe ſibi ſumit: atq̄ cō
firmat: q̄ nō dū ille cō
feſſus eſt. v Et cer
te ſcīo.

pas dixit inqt̄.
x Quid t. p. Grauiſſi
me p̄ci Eſchin⁹ ama
tor cū ſedulo diſſimu
let. y Virgo cum
matre eſt. Vult mitio
ſic audire Eſchinū tā
q̄ aliū ſimū: & iō ve
lut inſcī⁹ facti diligētī⁹
narrat. Virgine aut̄ ar
chaifimos: p̄ m̄iere dī
xit. z Hic. m. a. Quā
q̄ me aduocatū ab
duxit de foro.
a Huic le. c. n. Nō p̄
mittunt dixit: nec iū
bēt: ſed cogit ad p̄ut
bādū Eſchinū: & re
ctē: aia ei ſunt leges
alia cogit fieri: & ne
eſſet: q̄ reſiſteretur illi:
vult vt mulieres a le
ge cogāt. b Perit.
Hoc audit Mitio: ſed
diſſimulat. c Et re
ctē. Id eſt recte q̄ per
rit: & nihil magis con
micū: & vide triſylla
bū artiſioſe eē ſubie
ctū: vt q̄ p̄i dixit: vix
vt locut⁹ iuſſe videat.
d Perge. Vide in ſtā
u⁹ interrogatē q̄ p̄
rū decuit. e Venit
is vt. f. a. Aliud p̄ci
amatā: vt nec Athe
nis ſaltem alteri nube
ret: f Nā ha. mile.

Miletī & ē aduerbiū
locale. g Hē vir. vt
f. a. Hic ac̄ cōmouet
rī p̄ci adoleſcētis: vt
affectu fateat: qd̄ vt
bis negat. h Sic eſt.
Miletū vſq̄ obſecro.
ita aio male ē: Ille ob
litus ſu: ſic indignat⁹:
vt in re ppria: hic rurs
ſus callide vultu vſq̄
tanq̄ narrans. i Mi
letū vſq̄. ob. Bñ vſq̄
nā miletos colonia ē

Atheniſſū i p̄ro. k Aio. m. ē. Aio male fieri dī: cū di
ctū moeroris p̄culſus aius nō ſuſtinet corp⁹: ſequit q̄ ruina
mēbroꝝ: l Quid. i. a. Nō ſtatim credit Eſchin⁹ pudicam
matrē familias itatim cōſectire nuptias nouas viri ignoti
m Quid il. c. Poſſe dicere ſubaudiēdū: nihil ei dicit ſub
diēdū: & ſic intelligēdū nihil. nō q̄ raceat: ſed q̄ nihil cōſi
mātis habeat id qd̄ dicit. n Cōmēta. m. ē. Nō dixit qd̄
dicat: & ſā cōmēta dicit. i. fallaciā cōſinxille veniſſem cōmī
niſci. o Ex alio viro: Eā de pximo tāgit Eſchinū.
p Priorē eē illū Mire tractat eū p̄tes Eſchini. p Nōne
h. i. v. t. Eſſe ſcī illa q̄ amīc⁹ r⁹ dixerat q̄ ſi hęc audires. r Iu

Mir: clementis genus est: aut oino ignoscere: aut crimen in leuius comutare: nam tota obiurgatio ita amica est: vt non multum a bladimento discrepet: magisq; proficiat apud audientē. vt vult Terē. Quāq; illa sint aspera: atq; p̄tracta. a In qua ciuitate tādē te ar. vi. Cōmunē locū induci: ta lo co: a persona: a factō: a tempore. In qua ciuitate. Aliter p̄nū ciandū est. i. p̄esse: ac leniter ne faciat illud Tullianū: Proh dii mortales vbi nā gentiū sumus: quam rem publicā habem⁹ in qua vrbemur: mus: & tandem pro tū. In qua ciuitate. Hoc est oblitus es Athenis te esse vbi vultur legib⁹ vide oēs sentētiās po ni accusatorias: & nihil amoris: isti sūt orationū colores diffi cillimi: sed elaborauit Terentius Mitionem facere leniter accusan tem: & inducere De meā durissime bladi entē. In qua ciuitate, Quod obiurgat Mi tio magni amoris est & necessaria pro per sona assentatio: non em̄ conuenit patrem: etiā nimis ei diligētē filiū eius p̄uenire pec cata. b Virginē vi tialti. Vide & rem di ci: & abesse tragicam in clamationē: & ostē di delictū: & ad veni am festinari: nam sta tim dicit. Id peccatū primū est magnū: at humanum tamē: & tota pronuntiatio in hmoi verbis sum missa debetur.

c Fecere alij idē saepe boni. Moris est exem plo lenire quod pur gare non possis. Fecere. alij idē. s. b. consola tio ab exēplo. & ho ni: non cū facerēt: sed alias boni. d At postq; id euenit. Inge nō commissum est: ni hil ignoscentius dici potuit: e Nunquid circūspexi.

Pro circūspexisti. circūspicim⁹ p̄sentia: prospicimus futura f Quid fieret. Id est qua rōne. g Quō fieret. Et qua rōne. i. quibus ad m̄iculis: vd p̄ q̄s personas: h Si te ipm̄ rē. Optime additum est: quasi nō debuerit Eschinū apud Mitionē pudere. i Qua rescice rē. Qua. i. per quos: et ad oia subauditur: nunquid circūspex xti. Qua rescicerem. Deest re vel ratione. m Menses ab terunt. Mire abierunt: quasi dicat: te cessante mensēs cessere: & locutus est vi inculatiois a tēpore: & abire dī: quod pau latim nos deserit: hoc autē ex parte intelligit. n Prodidisti te rē. Salu. Quod in familia nostra fuit p̄stetit: vt i om nibus bellis adesset vobis. Et Cicē. Senator. p. r. quod i nos his fuit iacuit. & pernoctauit in publico. Prodidisti te & illā miseram. Vide ieiuiū senē: quantū se adolēcenti accom moder. nō em̄ illū: quē causa deposcit: sed amatorū ordinē fecit prius dicendo prodidisti te: & illā. Tū etiā gnatū. Vt ex

aiō amare videat id quod gratū est. Prodidisti. Decepti sti. vt Vir. Vni⁹ ob irā produmur. o Quod quidē in te fuit. Pro id quod in te erat. i. quātū in officio tuo spei & au xliū partūq; tuarū fuit: vel quantū ad te spectabat: & hic est illud quod obsequerissimus pater vult oia p. r. se e corā repra. p Quid credebas. d. t. cō. deos. In certa distinctio: nam & per se quid: & quid credebas legi potest. & velut p

Elch. Ita velim me promerētē ames: dū viuas mi pater: Vt me hoc delictum admisisse in me id mihi vehemēt Dolet: & me tui pudet. Mi. crado hercle. nam Ingenium noui tuum liberale. Sed vereor ne indiligens nimium fies. Inqua ciuitate tandem te arbitrare viuere: Virginem vitiaisti: quam te ius non fuerat tangere: Iam id peccatum primum magnū: atq; humanū tamē. Fecere alij saepe idem boni: at postquā euenit id: cedo Nunquid circūspexisti: aut quicquam tute p̄spexisti tibi Quid fieret: quomodo fieret: si te ipsum mihi puduit Dicere qua rescicerem hæc. dum dubitas menses Abierunt decem. prodidisti te atq; illam miseram: Et gnatum quod quidem in te fuit: quid credebas Dormienti tibi consecratos deos. et illā sine tua opera Incubiculum iri deductum domum: nolim Cæterarum rerum te secordem eodem modo esse Bono animo es: duces vxorem hanc: Esch. Hē. Mi. bono animo es in qua. Esc. pater obsecro Num ludis nunc me tu. Mi. ego te: quam obrem. Eschi. Nescio: nisi quia tam misere hoc esse cupio:

hoc subaccus. f. Eschi nus. q Dormienti hec ri. con: deos. Quā mitis q̄ facera obitur gatio: videt fati Mi tio illi esse: qui an scri pt⁹ e Dormienti. Mul to melius: q̄ si diceret cessanti. & nō factus ros: sed quod plenum est cōsecratos: & mi re deos ponit in eo ne gocio: quod ipse p̄stā stat: tanq; hic: & se et deos excuset: qd non fecerit Eschinio quæ volebat etiā dormien ti. r Hec sibi cōse cratos deos:

& que sunt que de cessantibus p̄stā re non possit sequentē versu docet: ne videatur de diis male sensisse. s Et illā sine tua opa in. c. i.

Ire deductū domum: ordo est deductū tri. e Nolim ceterarum rerū te secordē: & tan q̄ nihil imperiose: ac pro auctoritate p̄stā fiat: nolim inquit te se cordem ceterarū rerū esse: nō dixit ne sis sec cors. v Bono aio. es. Apparet sicuti hec dicta omnia esse: & hec decuit verecundū adolēscētē: & ex vi tē rē orōnis: & metu as mittēde amatq; nimis um puellē: & es mo do imperatiui modē est tēporis p̄sentis: nam esto futuri est. x Duces vxorem. Datur in vltima ob furgatione: & breuitē & plena securitas.

y Hem: Singultientis fletu: & gaudio dixit hē. z Obsecro nū ludis nūc me: Mœstus amatoris animus ludentē senem loqui credit: vera dicentē: sed quia optata sunt hæc vt alluderet nunc purat: & ob hanc causam dixit ludis tu me nunc: non q̄ cum ante luserit. a Ego te quam obrem: Magna vis pronominū cur nō ludat: quibus & accessit cō sideratio rei: nā primo ego: deinde te: deinde causē p̄positio: & recte ludis: est em̄ amantē in falsum metū conicere imi nēte iactia: q̄libet vero sequita inimici in falsū gaudiū quāq; ipellere sub alicuius mœroris aduētū fat optat: & iō negat se Mitio in hac parte luserū Eschinū: qui nō in aliis luserit. b Nescio. Ridiculse dixit: Nescio: q̄si nō sit rō: q̄re nō dē dat p̄ri q̄uis subiecerit cām. c Quia tā misere hoc cu. zē. Verū pro nimis: quia nimia miseria. vt. Ne quid nimis: mi serū: hoc em̄ purant q̄ virtutes mediocritates eē dixerunt.

R 4

Quartus Actus

d Abi domum: ac deos deprecare. Magnus institutor sui beneficii est: quia dicitur pete dū eē dicit: quod ipse prestabit: an quia ordinationis fuerat: preterea diuinā facere: & sic vxorem accersiri: & bene repetitum est abi: quasi herenti motu: ut vos istuc intro auferte: abite.

e Quid iam vxorē. Accedit ad beneficiū tempus: & ideo iam quasi gestiens repetit adolefcens.

f Quantum potes. Id est cito: aut quantum potest: deest ille.

g Ni magis te q̄ oculos amo meos. Mi re ni addidit: & eleganter inuentū est: quod in se amator multum diligit. i. oculos: ut in Eunuchio adolescenti ipsi eriperē oculos. i. ipsos de quib⁹ amat.

h Quid. Quā illam: cōmendat se Mitio & familiariorē amatori facit mentionem faciēdo sepius de amica in vxorem ducenda.

i Acque. Sic infert hoc: quasi dubitando inuenerit: & per benigne: multum putat: quia amator hoc dixit: ergo benigne: largiē & perabundat.

k Quid. Ille vbi est Milesius. Nō amat si statim timere desinit: Vnde Virgilius. Omnia. t. t. f. t. a.

m Abit nauem ascendit: Facete abijt: ne diceret. mentis sum: atq; ita dixit. ut infantibus nutrices de turrulis dicere solent: quas cum ipse cōfingent abolitas volunt: post

Verum ideo vereor magis.

Mi, abi domū: & deos cōprecare: vt vxorē accersas abi.

Esch. Quid: iam ne vxorem ducam. Mi. iam. Esc. iam.

Mi. quantum potes, Esch. dij me pater omnes oderint:

Ni magis te q̄ oculos nunc amo meos.

Mi. Quid: quā illam. Esch. æque. Mi. per benigne.

Esch. Quid. vbi est ille milesius. Mi. abijt. perijt:

Nauem ascendit: sed cur cessas. Esch. pater abi:

Tu potius deos comprecare. nam tibi eos certe scio:

(Quo vir melior mīto es q̄ ego) obtempaturos magis:

Mi. Ego eo intro vt quæ opus sunt parentur: tu fac

Vt dixi si sapis. Esch. quid hoc est nego cij: hoc est p̄rem

Esse: aut hoc filijum esse. si frater aut sodalis

Esset: qui magis morem gereret.

Hic non amandus: hicne non gestandus in sinu. hem:

Itaq; magnam mihi iniecit ad eo sua cōmoditate curā.

Ne forte imprudens faciam quod nolit: sciens cauebo:

Sed cesso ire intro ne mora meis nuptijs egomet siem.

quam illas vident: ni miū pauperes: et mihi videtur ridens hæc dixisse: vt intelligat Eschinus Mitionem loco fuisse mentitum. n. Tibi obtemperaturos magis. Mira: se tēta obsequi deos bonis: quasi bonis hominibus multum debeat: & in executionem precādi deos vndiq; facultas nata sit: patrem sine assentatione laudare nō est infortunosum: ad patrem referre deprecationem deorū: sed magis honorabilem tale est apud Virgiliū. Tu genitor. c. i. m. p. p. vt ipse patre putet hic deos. o. Ego eo intro: vt quæ opus sunt parentur: tu fac vt dixi si sapis. hic versus in quibusdā nō inuenitur.

p. Quid hoc est negotii: Id est patrem esse: & mirantis hæc: & laudantis oratio est. & pene videtur huiusmodi patrem Terentius probare.

q. Qui magis morem gereret. Qui modo quæ res: qua ratione.

r. Magnam mihi inieci sua commoditate curam. Mira sententia mala nobis etiam de

bonis nasci: an bonus patens magne curæ est filio.

s. Hic non amandus est: omnia pericit: hic pater: vt amet: & laudetur: & fouetur. t. Sciens cauebo: Facere quod nolit: scilicet. v. Sed cesso ire intro ne i mora meis nuptijs egomet siem. Bene hoc vtpote obiurgatus.

Effusus sum ambulando: ut sicut te cupi tua
Monstrazione magnus perdat iuppiter;

Effusus sum: & ob hoc
 nulli omnibus: non
 autem eum amare vult
 quem ipse amare in-
 ducitur. nam neq; si-
 bi: neq; cuiquam alii:
 sed filio tantum con-
 sulum cepit. De au-
 tem valde significat.

a Ve sicut te cum tua
 monstrazione: ut pro
 vitinam: & hanc om-
 nia anhelans dixit.

b Te cum tua. Ad-
 huc non credit in erro-
 rem se missum fuisse. Te cum tua monstrazione.

Te cum tua monstrazione perreptavi vsq; omne oppidum
 tardus incessus: non perambulatio: sed perreptatio dicitur.

Demea:

Perreptavi vsq; omne oppidum

Ad portam: ad lacum: quo non?

Neq; fabrica vlla erat: neq; fratrem homo

Vidisse se aiebat qu isquam: nunc vero domi

Certum obsidere est vsq; donec redierit.

& irato: & repente aggressuro: & ab eo quod est obsido ob-
 sidere facit producta media syllaba: ab eo quod est obsido:
 obsidere facit: eadem syllaba correpta.

c Ad portam ad lacum: quo non. Mare
 propinquiora omisit:
 vsq; porticum: ma-
 cellum. Cratinus edes: te-
 plum Diang: & vlti-
 ma posuit: ut quatuor
 peragraverit demon-
 straret. **d** Ad lacum
 cum. Facere poeta me-
 morem inducit senem
 quorum minime opus
 fuit meminisse.

e Quo non. Duobus
 dicitur: quo non addi-
 dit: quasi & ad dicitur
 dum lassus appareat.

f Certum obsidere est
 vsq; etc. Proprie obsi-
 dere dicitur. conuenit enim

Bo illis dicam. In hac scena est exemplum in tempe-
 stus obiurgationis: & per hoc ridicul-
 illis dicam nullam in nobis esse moram. Moris est

secum loqui
 vel senes: vsq; maxime
 aliquid ex animo age-
 tes. **b** Illis dicam
 nullam esse in nobis
 moram. Solitrat: &
 filie.

c Fero alia flagitia
 ad te ingentia bo. etc.
 Magno insonitu: ac
 ingenti offensione fu-
 turus accusatiois exor-
 sus est. Magna sunt
 enim omnia: & fero:
 & alia flagitia: & in-
 gentia: & quod ironi-
 cos boni illius adole-
 scentis dicit: et alia fla-
 gitia: non inquit: pro-
 clamatum est boni il-
 lius adolescentis ironia: que semper amarius ponitur q; cri-
 minatio manifesta. **d** Ecce autem. Ecce dicitur cum repe-

te misse aliquid rebus interuenit letis: aut certe quando cum
 aliquid agitur: aliquid emergit nouum: ut Virgilius: Ecce autem
 gemina a tenebris tranquilla per alta Horresco referens. Et ce-

Demea: Mitio.

Bo: illis dicam nullam esse in nobis moram.

Sed eccum ipsum: te iam dudum quero mitio

Mi, Quidnam: De. fero alia flagitia ad te

Ingentia boni illius adolescentis, **Mi**. ecce autem:

De, Noua. capitalia. **Mi**, ohe iam desine.

De, Ah nescis qui vir sit, **Mi**, scio.

fieri possibilem sibi mitigare queat: nam scio ad negocii to-
 tius gestionem rettulit: non ad illud quod ait nescis qui vir sit.

ce traheret passis pri-
 amea virgo. Et Cice-
 ro. Ecce autem repena
 te ebrio Diomene esu-
 rientibus cunctis: &
 cetera.

e Noua. Recentia
 an mira: et magna: ut
 Pollio: & ipse facit no-
 ua carmina:

f Nescis qui vir sit
 et. Ironia: nam vir ad
 laudem sumi solet: ut
 alibi. Virus te iudico:

g Scio. Satis ridicu-
 le: ne quod ille cupit
 abneget Mitio: ut
 confitendo iracun-
 diam Demea acriore

Quartus Actus.

h Eho & scis & pa-
tere. iam & illi irascit
non Eschino.
i Non malum quid
dem. Alii volunt Mi-
tionē dicere. Nō ma-
lum quid. m. Abi De
meam. k Puer na-
tus est: dū hū vertāt.
Hic bono exēplo in-
ducitur Mito irascen-
tem iuste Demeā leni-
ter ferre: qui exanima-
to ob mororū non
conuenit inclementer
se obuiam: cū possit
in tempore obiurgari
postq̄ destomacha-
tus fuerit: & vide q̄
facere: cū ille puer na-
tus est ad argumentū
mali attulerit: hic re-
spondit quē admodū
solent illi quibus pu-
ellā nasci metuentib⁹
nunciaretur puerum
natum esse: nā in om-
nibus: quē cupire ve-
nerit: dū bene vertāt
dici solet: ga sepe ho-
minē ea optauerūt:
quē aliis aliter q̄ ex-
pectauerunt contigis-
sent quam potestate
seruarentur semet
vtrāq̄ partem Verū
no deo superesse veteres
res existimauerunt.
l Virgo nihil habet.
Vult re sine remedio
videt: quia scit posse
nuptiis finire sollicitu-
dinē. & vide amaritu-
dinē demē. cōtra om-
nes: vt nec virgini ipse
parcat. m Audi
ui.

& cū
respondent
dum quasi leue sit: qd
admissum est.
n Indotata ē: Et dū
cenda. s. nisi dānatus
sit Eschin⁹: & hoc ver-
bū necessitatis vj̄ hā-
bet: vt pacem troiano
ab rege petendū.
o Quid nūc futur⁹.
More irascenū: cum
ipse sciuerit quid fu-
turū sit Mitio nē inter-
rogat: & hūc inter-
rogatio secundū figu-
rā suā nō habet rñso-
nē: sed Mitio sic respō-
dit: q̄ si simplr ingre-
ti. p Illinc transfert vir-
go. Virgine q̄ etiā cū
viro fuit vocat. Virgilius. Ah virgo infelix. Proh Iuppiter
istocine pacto fieri oportet: proh Iuppiter tragice adicit a
Mitio nē pacto: ad ipsum Mitio nē: respiciens dixit.
i Si non reuera istuc tibi dolet. Nunc rem pro veritate po-
sui. k Simulare certe est hominis. Non hoc dixit: quia
hominis est mentiri. sed quia sepe iracūdiē simulatio custo-

De. Ah stulte tu de psaltria me somnias agere.
Hoc peccatum est in virginem ciuem, Mi. Scio:
De. Eho scis & patere, Mi. quidni patiar: De dic mihi
Non clamas: non infans: Mi. non (malim) quidem.
De. Puer natus est, Mi. Dij bene vertant.
De. Virgo nihil habet
Mi. Audiui, De. & ducenda indotata est, Mi. scilicet.
De. quid nunc futurum est: M. id enī quod ipsa res fert
Illinc huc transferetur virgo, De. proh iuppiter
Istocine pacto oportet fieri: Mi. quid faciam amplius?
De. Quid facies: rogitas: si non re vera tibi dolet istuc
Simulare certe est hominis, Mi. quin iam virginem
Despondi: res composita est: fiunt nuptiæ.
Dempsi metum omnem: hæc magis sunt hominis.
De. Ceterū placet tibi factum mitio, Mi. nō si queam
Mutare: nunc quum nequeo æquo animo fero.
In vita est hominum quasi cum ludas tesseres:
Si illud maxime quod est opus iactu non cadit
Illud quod cecidit forte id arte vt corrigas.
De. Corrector: nempe tua arte viginti minæ
Pro psaltria petiere: quæ quantum potest
Aliquo abiicienda est: si non precio vel gratis.
Mi. Neq̄ est neq̄ illam sane studeo vendere.
De. quid igitur facies? Mi. domi erit. De. proh deū fidē
Mere trix & mater familias erit mihi vna in domo.
Mi. Cur nō: De. sanū ne te credis eē: Mi. qdē arbitror.
De. Itame dij ament vt video ego tuam ineptiā: factur⁹
Te credo: vt habeas qui cum cantites. Mi. cur non?

dia discipline est.
l iam despondi. Res
composita est. Fuit nu-
ptiæ. ne diceret despon-
dit: compositi facti: et
despondet puellam: q̄
petit: spondet a q̄ pe-
titur. recte ergo solet
futurus despondi di-
xit. m Hæc ma-
gis sunt hominis. Be-
ne repetit hominis: il-
le enim dixerat simu-
lare certe est hominis.
n Ceterum tibi pla-
cet factum Mitio. Ni-
hil aliud volebat De-
mea: q̄ vt sciret Mitio
quod ipetare nō
potuit: etiam ad eun-
dē sententem de prau-
itate: & peccato Eschi-
ni o Si illud quod
maxime opus est ia-
ctu. Vtrū opus est ia-
ctu: an iactu non ca-
dit. Incerta distansio
est: ita est vita homi-
ni quasi cum ludas tess-
eris: rectum erat si dice-
ret: ita vita est homi-
num: quemadmodū
tesseris ludere: aut qui-
admodū ludus est tes-
serarū: nota ergo ge-
nus locutionis.
p Illud quod cecidit
forte: vt arte id corri-
gas. Ars adhibenda
pro fortuna: nō em̄
si male iactus cecide-
rit deierendus est lud⁹
& nunc forte pro for-
tuna intelligendum.
q Corrector. Quia
dixit arte: vt corrigas:
sed moris est iratus ab
ultimo verbo contra
dicentis incipere.
r Neq̄ est: neq̄ illa
sane studeo vendere.
In scrupulo versatur
Mitio: in quo eligit in-
eptus potius videri q̄
prodat. Cthesiphone
patri. Cur non posses
dicere non est Eschini
amica: sed celanda est
culpa Cthesiphonis.
r Ita me di ament:
vt ego video: tuam in-
eptiam: ordo est ita
me di ament te factu-
rum credo: vt habeas
qui cum cantites: ipse
fefellit non inquenten-
do interiore causā
retente in domo meretricis. Mire autem cantites: quasi tur-
pius sit cantare senem cum Psaltria: q̄ coire.
t Et noua nupta eadem hæc discet. Alius audiet dicere:
Sed o magna in verbis elegantia: vide enim: quam vim sig-
nificet discet: & ideo non vxor: sed noua nupta quā ad om-
nia doctem ipsum dicat nomen.

v Tu iter eas restim ductis saltabis. Lus est natus ab eo sine quo introductus equus ligneus in troiam est: cui connexis manibus fune chorū ducunt saltantes: hoc a quibusdam dicitur: sed

ego puto manu cotifertis choros puellorum: puellarūq; cantantes restim dicere exstimari: & id maxime puenire ad exagitantam importunitatem senis: veluti pueros imitatis simul etiam iste: quia in connexu manū lasciuus: ac petulans ad imitandū scruonē conditiones dignitatis: etatis inter meretricem nouā nupram: & senē: & hoc quē ad modū dictum est: sed quāto stomacho credas: n̄ ab eschi no recessus est: & itā itū ad Missionis luxuriam describendā. x nita tē expressit vitro obiurgantis: qui obiurgatus est: y Tuā istā iracūdiā. Nam ira de causa. Iracūdia de vitio

De. Et noua nupta hæc eadem discet. Mi. scilicet:
De. Tu inter eas restim ductitans saltabis, Mi. probe:
Et tu nobiscum vnasi opus sit. De. hei mihi
Non te pudet hæc. Mi. iam vero mitte demeā
Tu istanc iracundiam: atq; ita vti decet
Hilarum: ac lubentem fac te in gnati nuptijs:
Ego hos conueniam: post hucredeo. De. o iuppiter
Hancine vitam: hosce mores: hanc dementiam.
Vxor sine dote veniet: intus pfallitja est.
Domus sumptuosa: adolescens luxu perditus.
Senex delirans: ipsa (si cupiat) salus
Saluare prorsus non potest hanc familiam;

Iā vero omitte Demea, Mire vrbā nita tē expressit vitro obiurgantis: qui obiurgatus est: y Tuā istā iracūdiā. Nam ira de causa. Iracūdia de vitio

terit hanc familiam: hinc licet estimare quāto & calorū & grauitatis apud Terentium sit ad mutacionem legitima: nam vide quantū creuerit a superiorib; ut sit finiret.

multū irascentis.
Atq; vti decet hīlarum et lubentē. Bū addidit lubentē: multū em hilares se simulant non lubentes sunt. a Hilarū. Vcuste non hilarem.
b Fac te Non dixit esto: sed elabora: vt eē possis.
c Hancine vitam: hosce mores: hanc demētiam. Eclipticos omnia: vt pote stomachatus secū loquens. deest em eē: aut quid tale. d Domū sumptuosa. Domus. f. homines. e Si ipsa cupiat salus suare prorsus non poterit hanc familiam.

Plautus. Libentiorē te faciam q; libentia: est enim

f Et ipsa salus si cupiat prorsus non potest saluare familiam: hinc licet estimare quāto & calorū & grauitatis apud Terentium sit ad mutacionem legitima: nam vide quantū creuerit a superiorib; ut sit finiret.

A Edopol Syrisce Hic exēplū inducit licētie seruorū sub mīe dño. a Aedepol Syrisce zē. Quia detexit Cthesiphonē: iam oportet vt ebrius iducatur Syrisce: fallacias regat: adeo vt Syrisce se dicit non Syrisce

Syrisce Demea.
Edopol syrisce te curasti molliter:
Lauteq; munus administraſti tuum.
Abi: sed postquam intus sum omnium rerum satur
Pro deambulare huclibitum est. De. illud videlis

Molliter: deliciae. b Lateq; munus administraſti tuū. Vt quicquid esca bellissimū carperet: cyathosq; sorbillares: aut minus ser-

delicias exprimendas hoc verbū posuit: nā producere signū deambulare significat: nā deambulare etiam intus potuit.

uile eses & biberes.
c Abi. Verbum: vel sibi: vel alteri eum laudatione blandientis: nam sic dicunt: qui sū compotes sunt vtorum omnium: perferatq; i reb; vntuerſis:
d Pro deambulare. Nota duas prepositiōnes Vni dictioni adiunctas: vt pede p subigiterrā

& oportune ad

Quartus Actus

r Exēplū di. Quia vnus ex multis reliquis an quia senior: & impar: & ita pedagogus: vt ipse ait: quē ego puterū tantillū in manibus gestauit meis.
 f Quid sit: quid tu estis: Mire ad securitatem christi: hęc ex p̄sente nūquid em̄ primescit interuentū senis: vt so- lebat Syrus: aut quicquid precauerit: tā tamē subaudis: iamque ipse ira oblitus est. vt cū eū seum sciat: cām tristitū eius inquirat: g Tu verba fundes hic sapientia. An tu sapientia. Quia dixit supra: tu quā es nihil: nisi sapientia es. h Fundes. Vtrū sine vlla cessatione proferes: an perdes: secundū illud: nā quid tu hic agis: vbi si quid boni precipias nemo obteperat. i Dis quidē esses demea. Ab eo quod est dis dicitur: dices facit. k Quā sobrem quid feci: Nihil nunc in Syro: nisi simplex: & puri ob ebrietate: m: &

Exemplum disciplinae. Sy. Ecce autem hic adest Senex noster: quid sit: quid tu es tristis: De. o scelus Sy. Ohe iam tu verba fundes hic sapientia. De. Tu ne si meus esses. Sy. dis quidem esses demea: Ac tuam rem constabilisses. De. exemplum omnibus Curarem vt esses. Sy. quāmobrē: quid feci: De. rogas: In ipsa turba atq; in peccato maximo quod vix sedatum est: potasti scælus Quasi bene gesta. Sy. sane nollem hunc exitum?

vide quamobrē quid feci dicere nō esse ebrii Syri. In ipsa turba: nō minus ridicula ipor- tunitas Demeg est: q̄ ebrietas Syri: qui ad uersum temulentum tantę grauitatis oratione personat: vt ex dicentis vultu: verbis: & ex audientis habitu: & stupore magnā voluptatē percipiunt spectatores. vides cū quanto pondere verborū cum ebrio litis get: k Potasti scælus: non quod plus videt senex: q̄ obicitur oculis: sed oratorie potastis dicit: cum vnus ebrius cenat: propter illud quod ait exem-

plum discipline: quasi in omnib; sit: quod in vno nūc aspicitur. Vir. Et crimine ab vno disce omnes. l Sane nollem hunc exitum. Et hoc dicto oblitus omnium rerū est nihil respondisse Demeg per fallaciam: sed tantummodo ponit: quod exiit.

Deus heus Syre. Quam clare dicam ostenditur ex eo quod permisit heus: antequā loqueret. a Cethesiphon. Mire additum nomen est: cū aut sine hoc: aut per p̄nomen intelligi possit Cethesiphon. b Vt redeas. Redeas dicendo ostendit: & illū inter pocula: a quo egressus est ebrius. c Est alius quē parasitaster parasitaster: sed alius Cethesiphon quasi non duo: sed multi sunt Cethesiphones: & hoc sic pronuntian dū est: & simul. & quārat & dicat nostin: quasi lycophanta nūc addidit nostin: nā veteratoris est in mentibus considerare. d Quid agis: q̄

Dromio. Syrus, Demipho. Deus heus Syre rogat te Cethesiphon vt redeas. Sy. Abi. De. quid Cethesiphonem hic narrat. Sy. nihil: De. Eho carnifex ē Cethesiphon int? Sy. nō est. De. cur b Nominat. Sy. est alius quā parasitaster puul? nostin: De. iam scibo. Sy. qd agis: quo abis: De. mitte me. Sy. Noli inquam. De. non manum abstinēs mastigia

abis: Hoc iā ebrius conuenit: nō illi quem cognouimus Syri: nā quod retinet lenē confessionis genus est. e Non manum abstinēs Mastigia. Ep̄a iniecit manū: vt teneret Demeam ex ipsius verbis ceentur. f An tibi iam matris cerebrum dispergi hic. Vt apparet baculo minatur. g Abiit. Quia prohibere non potuit: demisso: & despaniuit: h Ac de pol comestorem: haud sane commodum cū inopinatus superuenit: vt omnia sic offendat: quemadmodū qui comestatum ingreditur: quā

commissatoris est su-
peruenire ad scortum
& vociferare aliquid
in ioculari strepitu
quare false totum ad
Demeam contulit.

i. Presertim Cithesiphoni. Bona exceptio
vt appareat omnib⁹
incommodum: & hu-
je: & Eschino: sed pre-

An tibi iam maui cerebrum dispergi hic. Sy. abijt
Aedepol commessatorem haud sane commodum
Præsertim Cithesiphoni: quid ergo nunc agam?
Nisi dum hæ silesunt turbæ interea in angulum
Aliquo abeam: atq; edormiscam hoc villi. sic agam.

cipue Cithesiphoni.
k Nisi dum hæ siles-
sunt turbæ. Non que-
runt: sed que erunt.
i Atq; dormiscam
hoc villi. Est vni. vt
vnus: vllus: astnus: a-
fellus: vanus: vallus:
vinum villum.

Arata a nobis sunt: ita vt dixi Sofstrata. In hac seg-
na collano est personarū: mitis: ac scui. a Para-
ta a nobis sunt. De verbis absentis. vult ostend-
re porta quā orationē cū Sofstrata habuerit: ingressus
Mitio. & vide quas.

fuert primo. Parata
a nobis. Et q̄ n̄ dixit
sed vt dixi dicendo si-
gnificat se dixisse om-
nia. Deinde vbi vis
fiat nupti: vel quid
tale: aut omisit: aut
dicturus hoc ipsum:
audie vehementer for-
es esse pulsatas: et qd
agebat adiecit.

b Quisnā a me pe-
pult. A me mō .i. me
as. c Tam graui-
ter. Quia irati oīa cōcite faciūt: cū pulsandē fores cōt exitu.

ro foras Demea. sic eas pulsauit: vt et his ipsi trāsci videret
d. Hci mihi quid faciā: quid agam: aut quid clamē: aut qd
rar: o celū: o terra: o maria Neptunni. Multum laborauit
Terentius: vt analogiā seruaret in dolore Demeæ: quo ma-
ior debet in Cithesiphōe reprehensio esse: q̄ in delictis Eschi-
ni: & nota q̄ vbi non inuenit quod dignū loqueret ab-
ter sectione coepit: Hei mihi. & adhuc quō pro rei magnitudi-
ne oratio parua esset: quid faciā inquit. In alieno id ignatus
est: in suo quid faciā inquit. In alieno litigauit: hic aut: quid
agam? In alieno clamauit: & questus est: hic in suo relinq-
tur: & p̄ter.

In Eschini peccato Mitio
nē accusauit in Cithesiphonis demētia cū dīs omnibus: ac
toto mundo: mira auxesis: quā imitatur. Vngi. in Orpheo:
Post amissam rursus Euridyen: quid faceret inquit: cōtra
cū consumpserat primus dolor qualē rapta b̄s cōiuge ser-
ret: nā qd p̄ter omnes terras: atq; inferos loci remanebat:
quod nō lugeret: per quem fletum manes quasi omnes pri-
mis luctibus impletet: & lachrymis: qua numia voce mo-
uerunt: cui nec ita quidem inexpecta remanserat: & vide hic

gradus doloris: & iracundiæ: in tantum aut: vt iam crescere
non possint: quippe in initio fabule tantū tristis est. Demea
nā sic audit a Mitione: quia tristis est: & ipse rogat me vbi
nostr Eschinus sit: Quid tristis ego sum. Vide mox pre-
cedit: in petus: vt sic incipiat. Disperu Cithesiphonem audis
ui filium vna fuisse in
raptione cū Eschino:
inde postea dicit. Ne
ego homo sum in foe-
lix: ad postremū. Hei
mihi quid faciā: qd
agam: & in naturali
quodāmodo: postq;
summus furor ad ex-
trema peruenit repen-
te senex. mutatur: &
mitis.

Quintus Actus. Mitio. Demea.

Arata a nobis sunt: ita vt dixi Sofstrata.

Vbi vis: quisnā a me pepulit tā graui ter fores?

De. Hei mihi quid faciā: qd agā: qd clamem: aut qd

Querar: o celū: o terra. o maria neptuni. Mi. hem tibi

Neptunus quia medius sit in eæ: celi: & inferos: dū vtri-
usq; regni particeps est habetur a elemētōrū omnīū potior:
nam ideo tridentem habet pro numero trūm elemētōrū:
vt apud virgilium: iccirco dicit. Jam cœlum: terramq; meo
sine numine venti miscere. & apud Homerum sic idem

Et hoc est quod ait Ora-
tius in arte poetica. Interdū tamen & vocem comœdia tol-
lit: in hac tria rerum natura diuiditur: Vt principio mare:
ac terras. cœlumq; profundum: & per hoc totum mundū
accusauit. O cœlum: o terra: o maria Neptūni: vtrum de eo
elemētra inuocauit: quod dīs quoq; irascitur: qui in his cō-
morantur: vt dolentes solent: aut quia deos esse non putet:
ideo: hęc omnia Neptunni dicit: quia sic dicturus esset Ne-
ptunni fiat: nisi intercederet persona Mitionis: quem vidēs
ad aliud conuersus desit diluuiū: & interitum rebus optate
cepit obiecto fratre: cui maxime irascitur: & propter quem
detestabatur omnia. Tale est apud Virgiliū. Omnia vel me
dium fiat mare ante omnia accusat: vt indignantē: Vt quē
non inculcavi amens hominumq; deorum: & atq; deos at-
q; astra vocat crudelia mater,

f Hem tibi:

io lo quis. g Id nunc clamat. Id ob id. h Paratę lites: videtur: & ipse peritumille dicēdo, f. paratę lites: sed vt rursus confirmet se. succurrendū est: at. Succurrendū est. Ghesiphoni f. i. Cōmunis corruptela nōrū liberorū: maior accusatio est ista q̄: prior quippe cū iam modo de ambobus accusatur. Mitio non deprime iracundiā. Mi re quia reprehendere nequit irascēte: nimirum etate reprehendit irascit: & ira de causa est: iracundiā de morib⁹. l Atq; ad te redi. Quia ira ab eo quod est ire dicit: eo q̄ a se car: que irascit: & furit: Et ad te redi. Proprie dicit: Vir. Verum vbi vidi nlla. f. r. f. ad se redit: & Oice. Redit ad se & mores suos. m Repressi: redit. Nō quidē: sed quod gestu dicitur specta: & vbi debiq; neq; repressisse adhuc iracundiā: neq; q̄ ad se redisse De meā: sed q̄ mira: per spicuaq; moralitas in hmōi reb⁹ ē apparet: n Rem ipsam putamus. Videtur paulo cit⁹ de stomachat⁹: q̄ res etiam incerta exposcebat. sed hoc morale dicitur. nā iuste irasci omnia sequit ad rationationes sepe festinant: & preterea illud accedit: quod nō inuenit: quod iam edigne dicat: simul: ga etiam increpitus est a fratre: quod apud se iam nō sit per iracundiā vehementem. RE ipsam putamus. Tractemus: purgemus: nam & hinc putamina purgamenta dicta sunt: vt Plau. i capti. ait: Nucleū amisi: reti nui pignoris putamina: & Virg. Multa putans inquit. Putare proprie est falsa: & infuētifera a veris: & fertilibus refecare: vñ arborū purgatores putatores dicitur. Et re causam ipsi⁹ litis ostēdit: vt. Mitte ista: atq; ad rem redi. o Ne tu curares meū. Nā ambos curare pro modo reposcere illum est quem dedisti. p Factum est. Apparet Mitionem minutum quidē fateri: sed facete cōtinente oblecta. q Cur emis amicā. Mi. Inclamatō ista nō

Nulli em tibi Mi

minis magnā inuidiā significat: vt regnū ne Eschine hic pot fides: & pacem te poscimus omnes Turne. r Nam qui minus mihi idē ius equū ē esse: aut nā: aut qui abūdat: &

Rescivit enim rem: id nunc clamat scilicet, Paratę lites: succurrendum est. De. eccum adest Communis corruptela nostrorum liberorum, Mi. Tandem reprime iracundiam: Atq; ad te redi. De. repressi: redij: omitto maledicta oīa Rem ipsam putemus: dictum inter nos hoc fuit: Ex te adeo est ortum: ne tu curares meum Neue ego tuum: responde. Mi. factum est. non nego: De. Cur nunc apud te potat: cur recipis meum? Cur emis amicam mitio: nam qui minus Mihi idem ius equum est esse: q̄ qd equum est tibi: Quando ego tuum non curo. non cura meum, Mi. nō equū dicis. De. nō. Mi: nā vet⁹ verbū hoc qdē Est. communia amicorum esse inter se omnia. De. Facete: nunc demum ista nata est oratio. Mi. Ausculta paucis (nisi molestum est) de mea. Principio si id te mordet: sumptum filij Quem faciunt quæso facito. hoc tecum cogites: Tu illos duos olim pro re tollebas tua Quod satis putabas tua bona ambobus fore: Et me tum vxorem credidisti scilicet Ducturum: eandem illam antiquam rationem obtine: Conserua; quære: parce. fac quamplurimum Illis relinquant: gloriam tu istam tibi obtine: Mea (quæ preter spem et tenere) vtantur sine. De summa nihil decidet: quod hinc accesserit, Id de lucro putato esse: omnia hæc si voles.

est ordo. Qui minus equū est esse idem ius mihi. qui ergo quare: vel cur significat. s Nam vetus hoc qd dem verbū est. Consi dēter nō repetitur nō habēs rationē: quam subiceret: nisi illi pro uerbiū venisset in mē tem: nam quia se videt in malā causā in didisse totum venisse literi: & facere agit: & subiicit aequitate: vbi iusto se tuens non potest: quia tantū a De mea conuincitur dicit do: Nunc demū istę oratio nata: vt ostendat illū perturbatū cōtraria protulisse dicitis suis superiorib⁹. t Cōmunia eē amicorū inter se oīa. Inter pythagoreosortū dī: v Facete nūc demū istę oratio nata. Aliā totum argantali serparant: & bene. x Nata est oratio. Nā sic dicimus de rebus repentinis: vt iust pra Hęc natę melius fieri haud potuit: q̄ factum est hec. y Ausculta paucis: (nisi molestū est) De mea. In duas partes diuiditur psualio: nisi hū passurum De meā damni nihil corrupte lē. Et me tum vxorē credidisti ducturum scilicet. z Principio si id mordet te sumptū filij quē faciūt. Figuratiua locutio est: vt eunuchū quem dedisti nobis: quas turbas dedit. a Quæso. Modo ob iurgatorū est quæso. b Pro re tua. Pro patrimonio tui q̄itate. c Conserua quære: parce: fac q̄ primū illi relinquant. Hoc sic pronunciandum vt pa pareat hanc ipsam voluptatē displicere Mitio. Conserua: parce q̄ renoua parce oibus. d Vtā: sine. Aut decē his: vt sit his vtrā: aut antiq; locur⁹. e De

ad rem redi. o Ne tu curares meū. Nā ambos curare pro modo reposcere illum est quem dedisti. p Factum est. Apparet Mitionem minutum quidē fateri: sed facete cōtinente oblecta. q Cur emis amicā. Mi. Inclamatō ista nō

summa nihil decidet. Rei tug. f. e Demptens. Pro demes. f Mitio rem. Pecuniā: et est hec exclamatio moralis: nimis aduersum tardos: ac non intelligentes homines. Mitio re Conserua: sine ipsorū: vel ab vilitate: vel ab honestate: ita f

tulit: vel a rebus ad illos ipsos: de quibus agitur. Cauter em
ne aut rem perdit: aut ipsi pereant. Mane scio: istuc ibi: Mo
rals: & faceta correptio continens in se latenter blandimen
tu q̄ lenatur auditor. g Cōsuetudinē Ipsorū. Loquor:
aut qd tale subaur: fēdū: h Multa in hoie rē. Obscuri
mus sensus: & reter p̄
bis. i Duo cum
idem faciunt. Obscu
re locutus est: quum
hic se sc̄sus. Duo idē
faciunt: quod vni licē
facere: alteri non licet.
k Sepe vt possis dic
ere. Melius est saepe
ad superiora consuge
re: nam possunt duo
idē etiā casu non vt li
militudinē: facere vt
deantur: tūc ergo est
signū sepe idem faci
unt. Dicere autē posu
it pro intelligere: & sci
re ab eo quod praece
dit id quod sequitur:
vt. Focneratū ituc be
neficiū pulchre tibi di
ces: & memorem me
dices esse: & gratum.
l Non q̄ dissimilis
res sit. An quia huic
licet. m Quae ego
illis inesse viq̄. Or
do et sensus h̄c ē mul
ta in homine Demea
signa: insunt: ex quib
coniectura facile fit:
illis inesse video.
n Vt confidā ita fo
ret: ita vt volum: duo
quū idem faciunt: nā
ambo: & sapiunt: &
intelligunt: & loco ve
rentur non ingenii vi
tium: sed graus est. In
telligere in loco vereri:
non in loco intellige
re: sed in loco vereri.
o Inter se amare. Ci
to dixit inter se: quod
est cū. aler alterū inui
cem amat. p At
em metuas ne ab re
sint tamē. om. p. Ora
torie paulo. nā nō o
missiores fore demeā:
sed plurimū credit: &
metuit: vel a re: vel a
p̄monio. At em me
tuas.

ad priorem tractatū
pertinens: qui est has
bitus de consuetudi
neri s̄miliaris.
q Ne ab re tamen
sint omissiores paulo:
Quia amant: potant olent vnguenta. r Omissiores. Ne
gligentiores: sic in Heau. Vbi te vidi animo esse omissio.
s O noster Demea. Blāda: & cū quodā cōplexu eius: qui
reprehenditur inculatio: & de more sublata: & sic hoc dixit:
tanq̄ dicitur esset: multa te latent. simplex homo es: nam
hmoī sententia latenter: quandam dicentis auctoritatē: fidu
tiamq̄ designat. t Ad alta omnia etate sapimus rectius
p̄terq̄ ad avaritiā: & per hoc quod optas liberis vitium

senectutis est. v Attēiores sumus ad re oēs. Proprie at
tentiores reddit omissiores: supra em dixerat. Ne ab re tā
tum sint omissiores paulo. x Quā sat est. Quasi dicat: lat
rentos nos esse n̄mū crimen est. y Quod illos sat. e. a.
Metaphoricos acuet. z Sed n̄mū bonē tug itē nō rōes

In animo vere cogitare demeā:
Et mihi & tibi & illis dempseris molestiam.
De. Mittō rem consuetudinē ipsorum. Mi. mane:
Scio, istuc ibam: multa in homine demeā
Signa in sunt: ex quibus coniectura facile fit
Duo quum idem faciunt: saepe vt possis dicere:
Hoc licet impune facere huic: illi non licet.
Non q̄ dissimilis res sit, sed q̄ is qui facit:
Quae ego esse in illis video vt confidam fore:
Ita vt volumus. video eos sapere. intelligere. in loco
Vereri inter se amare: scire liberum
Ingenium: atq̄ animum: quo vis illos tu die
Reducas: at enim metuas ne ab re sint tamen
Omissiores paulo: o noster demeā
Ad omnia alia etate sapimus rectius.
Solum hoc vnum vitium affert hominibus senectus:
Attentiores sumus ad rem omnes q̄ sat est
Quod illos sat etas acuet.
De. Ne n̄mū modo bonē tug itē nos ratiōes mitdo:
Et tuus iste animus æquus subuertant. Mi. tace:
Non fiet: mitte iam istec: da te hodie mihi:
Exporge frontem De. Scilicet ita tempus fert.
Faciendum est. cæterum cras rus cum filio
Cum primo lucu ibo hinc. Mi. immo de nocte cenfeo:
Hodie modo hilarem facite. De. & istam psaltriam

e Faciendū est. Satis misere: tāq̄ necessitate cogat ad gau
dendum agrestis senex: &
f Ogerū rus cras cū filio cū primo lucu ibo hinc. Hoc id
facit: q̄si gaudere interim non possit: nisi se vicinē sequitū p̄xi
mitate soleat. g Primo lucu. Apostopesis: nā cū prio lu
cu veteres dicebāt lucū. pluce: p sole ponētes: ergo cū primo
lucu: quū primū sol corperit illucescere. Cū primo lucu. Vere
res de masculino genere dicebāt lucē; h Ibo hinc tāq̄ de

Mitto: Et tuus iste a
nimus equus subuer
tant: ne vaide: subuer
tant infra legendum
est: si ne p̄ nō cōiūctis
one: subuertant ergo
legendū ita: vt subau
diamus timo: vt alt
quid tale. a Tux
istē. Quod ait signifi
cationē habent nulli
usmodi ratiōe: & in
eptā: nā apparet non
cas pbare ab eo: qui
sic loquit: vt supra:
Iam vero omittē De
meā tuam istam. ira
cū dīā. b Tace nō
fiet. Tace nunc
positū est: quas
si diceret non subuer
ter: ne dixeris q̄ mali
ominis verbū est.
c Da te hodie mihi.
Accōmoda tēpsum
voluntati meę. nam
in animū transtulit:
quod est corporis: vt
in Eunuchō. Mihi se
se dare: sermonē qua
rere. Cice. Ceruiculam
isctaturū: & populo
se accōmodare. Da te
hodie mihi. Sinō vis
inquit propter te: vel
pp̄ter me mitti esto.
d Exporge frōtem.
Quia contrahi in ver
bo dicit. & verbo isto
ostenditur quanto co
natu op̄ sit ad expli
cādū tantā contractā
onē senectutis: & se
ueritatis. Scilicet ita
fert temp̄ faciūdum
est: vide si non hoc sit
quod gr̄ci:

dicū: nā si & ita tēp̄
fert: & faciendū dicit
do: ostendit se magis
cogi necessitatibus: vt
paulo sic trāquillior:
& cū tanta difficulta
te promittit tāq̄ ma
la. subiturus sit: atq̄
adeo maiorem partē
secū disputat necessā
rio hoc velit: nolit: fa
ciēdū ē vt sit lætior: et
hoc quia tempus fert.

Quintus Actus

malo loco: I De nocte abūdat. k Facite. Eodē verū
bo vitur: q̄ iam dudū: vt laborē ad lētitiā se cōuertētis ostē
dat. i. elabora: vt sis hilaris. I Et istā psalmiā vna illuc me
cū abstrahā. Vide singulas syllabas imbutas amaritudine
rustica: atq; agresti: nā ista odiū significat. Plaltria sequitā in
nomē eius: quam de
litosam esse oportet:
& vna meū quā cū
adolescētibus cē que
nerat: & illuc ad quē
locū psalmiā fecū ire
compellit: deinde ne:
vñ in itinere poena ces
set cum filio ibo hinc
inquit. Illam vero ab
straham: nāz illuc eo
anio dixit quo supra
ibo hinc: et apparet il
lum quasi mancipiū
ducturum puellam:
non vt sūcinā.
m Mecum hinc ab
straham: non abdu
cat: sed quod est fau
entis abstraham.
n Pugnaueris. Ma
gnam rem feceris: sic
Lucilli. Vicinus or
dius: & magnam pu
gnauimus pugnam.
o Eo prorsus. Au
tem certe: recte: ac ve
re significat.

p Eo pacto prorsus
illic alligabis filium.
Hęc cum risu dicit Mitio: & ligare est inire alicui vincula:
quis vero dicitur alligari ad aliquid sine quo esse non pos
sit: ergo ad amicam proprie alligari adolecētē dixit amato
rem. q Vt illam serues. Ad tuendum illum: hoc est non
iam filium: sed illam serua: in qua vtrunq; retinueris.
r Ego istuc videro. Hoc est vt illam seruem.
s Atq; illic fauillę plena sumi ac pollinis. Quippe molere
prius est q̄ coquere: sed coquere prius posuit: quo pulchri
tudo magis fœdatur: an quia prius torreatur triticū: vt tun
di possit. vt Virgilius: & torreat parant flammis: & frange
re saxo. Coquendo: molendo sic saxo.
t Coquendo: & molendo sic saxo. Ne ametur scilicet.
v Pręter hęc.

Vna illuc mecum hinc abstraham. Mi. pugnaueris.
Eo prorsus pacto illic alligaris filium
Modo facito: vt illam serues. De, ego istuc videro:
Atq; illic fauillę plena sumi ac pollinis
Coquendo sit saxo & molendo: pręter hęc
Meridie ipso faciam: vt stipulam colligat
Tam excoctam atq; atram reddam: q̄ carbo est.
Mi. placet: nunc mihi videre sapere: atq; equidē filium:
Tum (etiam si nolit) cogas: vt cum illa vna cubet:
De. Derides: fortunatus qui istoc animo sies
Ego sentio. Mit. ah pergis ne. De. iam iam desino.
Iergo intro: & cui rei est opus hilarē hūc sumamus diē.

die ipso faciam. Quū sol vehementior est: & nomē facit de
aduerbio: & meridiem dixerunt veteres: quasi medies: p
d positum est: & propter cognationem harum inter se he
terarum. y Vt stipulā colligat. Quod sub sole fieri neq;
cessē est. z Tam exactam reddam: atq; atram

Dixit reddam pro fa
ciam: & excoctā ad
tenuitatem siccaui co
loris.

a Atram. Ad colos
rem rettulit: & vide
q̄ aspera: quamq; in
grata clausula sit: qua
si seuidici tenis fini
gur oratio.

b Placet: nunc mi
hi videre sapere. Non
contradixit: ne rursus
prouocet: timet enim
suasor ne læstia pro
uocet ad iurgium.

c Atq; equidem sit
um: suadet lētitiā: nō
solum: sed etiam rem
ducere cogit inuitū.

e Derides: fortuna
tus: qui istoc animo si
es. Hoc v. rbum vul
tu Demę sic profert:
vt subrisisse videatur
inuitus: sed rursus.

f Fortunatus qui
istoc animo sies. Non
laudantis est: quod a

it fortunatus: sed moraliter reprehendentis: vt si dicas cum
te aliquid cura offenderit fortunatos stultos: quā nihil senti
ant: hoc quoq; dixit in Eunucho: At ego in foelix: neq; ridi
culus esse: neq; plagas pati possum. g Iā iā desino. & hic
velut necessitatem querit imponi sibi.

g Ego sentio. Amare: si quereq; dixit: & ridet qui simplici
t. r ridet: Deridet: qui cum alterius inuisione: & contemptu
ridet. h Et ei rei cui opus est hilarē hunc sumamus diē.

Ei cui rei credis: nisi nuptis: h est ludo: lætitię voto: & gau
dio nuptiali. i Hunc sumamus diē: Non accipiamus:
sed impendamus: & consumamus: vnde & sumptum dici
mus pecuniā que in sumenda est.

octaua. x Merb

M Vnq̄ ita quisq̄ bene subducta ratione. In hac scēna exemplū inducitur hominū: qui virtutē tedio de serūt ob contemptū eius: quod apud omnes seūū esse vitiosum sūt: & adeo fa

us etiam circa delinquentes: & demētis est nulli ledere: os placidi arridere omnibus & clemens animo: placidus vultu: g Nulli ledere os arridere omnibus. Voluptatis affe

Demea Senex.

V nq̄ ita quisquā bene subducta ratione Ad vitam fuit: qui res: ætas: vsus: semper aliqd

Apportet noui: aliquid moneat: vt illa quæ credas Scire nescias. & quæ tibi putatis prima in experiendo

Repudies. quod mihi nunc euenit. nam ego Vitam duram (quam vixi vsq̄ huc) prope iam

Excursu spacio ego omitto. id quā obrem: re ipsa reppi Facilitate nihil esse homini melius: neq̄ clementia.

Id esse verum ex me atq̄ ex fratre cuiuis facile est noscere. Ille semper egit suam vitam in ocio in conuiuijs

Clemens: placidus: nulli lædere os: arridere omnibus: Sibi vixit: sibi sumptum fecit, omnes bñ dicūt & amāt.

Ego ille agrestis: sæuus: tristis: parcus: truculentus: tenax: Duxi vxorem: quam non ibi miseriam vidi: nati filij:

Alia curā. porro autē dum studeo illis vt q̄ plurimum Facerem: contriui inquirendo vitam: atq̄ ætatem meā.

Nunc exacta ætate hoc fructi pro labore ab his fero Odium. ille alter sine labore patria potitur commoda: Illum amant: me fugitant: illi credunt consilia omnia.

Illum diligunt. apud illum sunt ambo. ego desertus sū. Illum vt viuat optant: meam autem mortem expectant:

Scilicet ita eos meo labore eductos maxio hic fecit suos Paululo sumptu. miseriam omnē ego capio. hic potiū

Gaudia. age age nūc experiamur cōtra hæc qd ego possi Blande dicere: aut benigne facere quādo huc prouocat.

uer Terentius clemētiōib⁹: ac mitissimis patribus: vt hunc q̄ adducat ad septennā: mitiōis: nō tñ hoc sētiēre qd ita fieri oportet: qd ita rescogat. Vult em̄ naturale in esse veris patribus a crimonā: sed eā semp inuidiosam esse adolecentibus. a Bñ subducta ratione. Be ne disposita: bene cōputata. duc. re est dignis computare: sed uere est quæ apud alium: & palam deducere: sed subducere: e apud seipsum: & secreto deducere: q̄ magis in verbo isto maioris attentiōis: & diligēti signū est. b Quin res. Quin mō cur nō significat. Quin res: gr̄as: vsus. Tria posuit: ex quibus res p̄ experientia ponitur: & hoc dicit se esse mutatum: naz mox dicit: Reip̄a repperi facilitate nihil ee homini melius: nec clementia. b Aliqui i moneat: Syllepsis est p̄ casus: & subaudit em̄ quē. c Quæ tibi putatis prima. Vt alias eligenda: quæ & primo loco ponenda: ac p̄ hoc optima. e Vitam duram quā vixi. Archaismos: vt Lucilli. Magnā pugnam? pugna: Nam ego vitā durā quā vixi vsq̄ huc Prius dixit quid faciat: q̄ cur faciat. d Prope iam excursu spacio. Id est ad calē missio propter ipos decursus: metasq̄ viuendi: & est methaphora sumpta a curforib⁹. Excursu spacio. Id est i sūma senectute. e Id quā obrem ipsam. r. Quia secum loquitur: adeo multa reticet: et deest faciā: et si q̄s q̄rat & dica: facilem. Iā facile se iſere: Infacilitatē et de mētiā h̄ interest. facilis em̄ cuius ira cito soluit. e Ille suā semper egit vitā. Hic iā quasi cōparatiua qualitas inducitur de vtroq̄: & vtile in initio fabule locutus est: sic hic in fine loquitur. f. Clemēs. Qui nō irascitur. Clemēs placidus nulli ledere: Mira varietas cōin locis: & in partibus oratiōis: & demens est qui colit mentem suā: nec eam vexat irascendo. Clemens placidus. Clemēs est circa recte agentes: i placidus

ctus est duplex: Aut em̄ ex gere voluptas est: aut ex aliquo actu ergo hic vtrunq̄ cōplexus est. i. nullū pre sentem ledere: & vide quā gr̄ce a nominibus verba transcant. Et nulli ledere os. A deo vt nulli se cōristē faciat. & hæc est figura

cum re currimus per ea quæ diximus omnia repetita sunt. h Ego ille agrestis. Bene addidit ille: quasi iam notus in hoc ipso: q̄ feratq̄ agrestis: & sicut fact⁹ est. i Tristis animo. k Trucus lentus. Vultu: & aliter dici potest: vt tristis sit: qui dolet: truculentus qui terret: & ideo auxelis mīa, per ista decurrit. l Duxi vxorem. P̄der duxi vxorē: sed etiā cum magno significatu addidit est. maior em̄ pondere subtrahit cōiunctio: nam duxi etiā am vxorem dicendū fuit. m Quā ibi miseriam nō vidi. Ibi inquit quasi vxor locus sit: & hoc sine cōiunctio: vt mala: q̄ enumerat multas videtur. n Alia cura. Non altera.

o Patria potitur cōmoda: accusatiuo casu extulit: qd nos ablatiuo dicimus. i. patrio potitur cōmodo: Act⁹ in clytemnestra veras potiū plagas. o Illum diligunt: apud illum sūt ambo: ego desertus sum: hic ostēdit Terentius verum patrem: & modestiorem: & odiosum esse magis adolescentib⁹. p Illum vt viuane optant. Syllepsis: naz sic veteres loquebantur: nos vero dicimus illi optant: non illū optant. Illū: Mitonē. q Nunc explamur Magis Comice p̄saliter ex p̄samur dixit: q̄ si diceret expectat. r Quando huc prouocat. Non addit quis: sed intelligit Mitonem significari. s Si id dando: aut obsequendo. Bñ naturā secutus est: qui artē ignorat: putans agi veris omnia debent non agi dādo: & obsequendo: Si id fit. Id est iam a liberis si magnip̄dor. t Nō posterioris ferā. Subauditur partes: aut nō parū faciā. i. nō vincat a Mitone: &

Quintus Sctus

translatio est a patib⁹
hystriouy in fabula:
Non postea seram.
prim⁹ in eo ero inquit
in dando: atq; obse-
quedo.

Ego quoq; a meis amari: & me magnipendi postulo:
Si id sit dando: atq; obsequedo, aio nō posterior serā
Deerit: id mea minime refert: qui sum natu maximus.

Deerit id mea mi-
nime refert. Vide te
ma nre in Demea nō
poentus eestiam se
curi atem.

Deus Demea
rogat frat ne
abeas longi⁹.
Ve apparet iā
edormiuit crapulam
Syr⁹. & satis moralit⁹
dixit frater: nec addit
tu⁹: deest tu⁹. a Ne
abeas longi⁹. Hic ostē-
dit poeta q̄ absurde
blād⁹ coner⁹ eē q̄ non
solcat: & q̄ modica
sit repentina largitas:
vbi anim⁹ a paritate
nimia in cōtrariū vir-
um plusionis excurre-
rit. b O Syre nos-
ter salue qd sit: sam
nō hec blāda. sed du-
ra sunt: nā salue dixit
ei: nō solū quē saepe viderit: sed cū q̄ totis litigauerit: & qd
fit: & qd agit interrogat cū sciat: huc q̄ si spernat ac⁹ ei⁹. hñ
fider. hñ em interrogatōes de salute: atq; incolumitate ei⁹
sunt: q̄ interrogat. c Optime est. Iā iā nūc hec tria primū
addidi: pter naturā: o noster qd sit: qd agit: hoc p̄ illi⁹ dicitū ē:
d Hec tria. Deest verba. e Preter naturā
dixit. q. d. pter cōsuetudinē. f Seruū haud il-

Syrus. Demea.

Deus heus demea: rogat frater ne abeas longius;
De. Quis homo est: o syre noster salue. quid sit:
Quid agitur: Sy. recte. De. optime est: iam nūc hec tria
Primum addidi preter naturā: o noster: qd sit: qd agit:
Seruum haud illiberalem præbes te: & tibi
Lubens bene faxim. Sy. gratiam habeo: De. at qui syre
Hoc verum est: & re ipsa experire propediem,

liberalē: dura: & ipor-
tuna repere cōmū-
tio ex tāta vitupatiōe
in laudē Syri ostēdit
cōtra naturā suā nūc
Demeā. Præbes te in-
re ondis factis pbāz:
g Et ubi lubēs hñ
fa. Et hñ ad quā rem
adiciū estran & hñ
hoc addidit. Quis em
credat tā post iudicij
p̄sequitā blādimitis:
nisi factis queq; vera
onidant. Et tibi lubēs
hñ. f. Et additū est: ve
onidat hñ eē sercū nō
solū te laudo: s; et tu
uo illē dīcēdo. h facē
do Et tibi lubēs nō fa-
i: & lubēs: multi em bñ
sed nō ex aio faciūt: oia ergo addidit: q̄ placidū onidat ipm:
atq; clementē. h At q̄ Syre. At q̄ habundat p̄ pareicō.
i Syre. Assueratio est nō credētis. k Hoc verū est. Qua
si falsum fuerit illud qd iurgabat: & hoc sit verū qd nūc dī-
l Prope diem
biū est tēporis: vt si diceret cito.

Era ego hinc
ad hos prouis-
sam. Ad hos
ad Mitionem
et Eschinū sc-
licet. Prouiso duas res
significat. procedo: &
video. a Sed ecclū.
Hoc apud se. b Oh
q̄ vocare. Hac inter-
iectione vtimur vbi
ex interuallo notos vi-
demus. Oh q̄ voca-

Geta Seruus. Demea Senex.

Era ego hinc ad hos prouisam q̄; mox virginē
Accersant: sed eccum demeam: saluus sies.
De. O qui vocare: Ge. Geta. De. Geta hominem
Maximi precij esse hodie te iudicavi animo meo:

re post hoc noie voca-
turus non habuit: qd
diceret: & is subiecti
q̄ vocare: Vir. O q̄ te:
memorē virgo: nanq;
haud tibi vultus mor-
talis o dea certe. An
Phœbi soror: an nym-
phas sanguinis vna.
Moris est autē inferio-
rem proprio nomine
vocari: si blandiri ve-
lis: s; h nominis obli-

tus dum dubitat: & inguit: in hanc pronominat. c Animo meo. Hoc est secundum animi mei sententiam: & quartum ad animu pertinet. d Na is mihi est profecto seruus. In hoc laudando: quia non laborat subiecit specialiter merita et: aut vt existimo nihil habuit quod diceret: nisi laudem sine vlli facti mentione. e Mihi. id est quantum ad iudicium meum pertinet. f Cui dominus curae est: ita vt tibi sensu geta: Et tibi ob hanc rem (si quid vsus euenerit) Lubens bene faxim: meditor esse affabilis. Et bene procedit, Ge. bonus es quum haec existimas: De, Paulatim plebem primulum facio meam.

si quid. Vtrum quemadmodu aliis: an quemadmodu Syro: Et tibi ob eam rem si quid vsus euenerit. Defectus qui dem rustici est: praeter naturam blandientis cogi dicta repetere sine gratia: hanc autem promissiones ad hoc praemittuntur: vt cum in subiectis agi a De mea huiusmodi res conperit: non sit absurdum spectatoribus Demeam tam cito esse mutatum. i Meditor esse affabilis. Sic hoc locutus vt illud supra. la nunc tria haec addidi praeter naturam: o noster q. f. q. a. f. k Paulatim plebem. Moraliter inferiorem turbam plebem dixit. id est vt in vrbe vulgus: ita in familia seruos: & sit translatio ab his: qui honores dolose: ac non merito petunt: ambitiosique sunt. l Plebem primulum facio meam. Hoc est mihi fauentem: vt e contrario Virgilius. Vadimus immixti danais haud numine nostro:

Ccidunt me quidem. Ado. ielces & Demea in se affabiles imaginem prebent: & quod dulcis sit iunioribus assentatio: & quod iniqua censura dixit. a Occidunt me: Pro nimis ledunt: & cruciant. Occidunt me quidem. Quidem p expectatio est: tunc in hac mora nullus alio occidat: nisi qui amat. i. ego. b Du nimis sanctas nuptias. Et nimis & sanctas ridicule additum est in ea ducenda: quae iam peperit: nam sanctum est: quod omni obseruatione inuolatum est: Et hinc additum est nimis: quia nimium pro vitio ponitur. iuxta illam sententiam: cui nec animu quidem reliquit. c Quod hosce oculos. Magis comicu quam amo. d Sed cur non domu vxore quae accersis: Bui subiecit quod volenti esse crederet. h Veru hanc mihi mora est. ubi dicitur et hymeneu. Hoc est quod

Eschinus. Demea. Syrus. Geta. **C**cidunt me quidem dum nimis nuptias sanctas Studet facere: & in apparado totu nunc consumunt Diem. De, quid agitur eschine: Es, hem pater mi tu hic Eras: De, tuus hercle vero: & animo & natura pater. **Q**ui te amat plusquam hosce oculos: sed cur non domum **Q**ueso vxorem accersis: Esc, cupio: veru mihi mora est

tia: vt nequid nimis: e Quid agitur Eschine: nam ipse docuit quod fit: et quid agit: blandimentum esse: vt ipse iam nunc haec tria. p. a. p. n. o. n. q. f. q. a. d Hem pater mi tu hic eras: Non sine confirmatione respondet Eschinus: & sic blandit de interrogat: & mihi vultu: nam & improviso obiectus est Demea: & inspiranti. e Tuus hercle vero & animo: & natura pater: totu eripuit. Mi f Qui te amat plusquam hosce oculos. Magis comicu quam amo. g Sed cur non domu vxore quae accersis: Bui subiecit quod volenti esse crederet. h Veru hanc mihi mora est. ubi dicitur et hymeneu. Hoc est quod

Quintus Actus

ait nimis sanctas nuptias student facere. Hymeneū quidā liberū & veneris filiū dicitur esse: q̄ prim⁹ certas nuptias instituerit: iō per laudē cantat vitā ḡnalibus nuptiis ob h̄mōi mentū. Alii. vi rū forte Atreū dicitur fuisse: q̄ raptas p̄doni bus virginibus oppres sis latronib⁹ in castas patrie restituerit. Alii q̄d hyme dicat mem brana quēdā: q̄ ē mu nita virginitas: q̄ pri mo disruptis cotu Hy menēum purant. Alii hymnū vocari virgi naliū nuptiarū: ergo sic accipe Hymeneū: i nuptiis: quēadmodū in funere: vel in facti hymnū. i Vin tu huic seni auscultare: Se ni cōtēnēs sc̄pm dicit de h̄ solū asterēs caus se: cur audiedū sit: q̄ sic senex. & totū hoc apparet leuissimo vul tu dicit. k Turbā: lāpadāstibicinas. Bū totū p̄falter: vt q̄ sic rēphēdit m̄ta. Plau. Quid tu mihi paras: tos iustos: q̄d summa nos sumalle. hoc iḡr vultu p̄nūciāda sūt: vt appareat ea displice dicenti: i Atq; hāc in horto macerie tu. d. Maceries d̄r pas ries: nūc alicu⁹ dema cerata. m Augēstū lepidus vo. Apparet Demeā expiēdi cā assentari: nō q̄d aio facit. m Fratri gdes sicut peruiē. Eleganti⁹ q̄ fratris. n Ego lepid⁹. Ir̄dens adolescentis animū sic inquit: o Ineo gr̄am. In gr̄am eo. hoc est amicos cōparō. p lu be nunc. iam insultantis, est verbū: iubet tanq̄ p̄stet Mi

Tibicina & hymenæum qui canat. De. cho
 Vin tu huic seni auscultare: Esc. qd: De. missa hęc face:
 Hymenæum: turbam: lampadas: tibicinas:
 Atq; hanc in horto maceriem iube dirui
 Quantum potes: hanc transfer: vnam fac domum.
 Traduce et marem: & familiam omnem ad nos.
 Esc. placet pater lepidissime. De. euge iam lepid⁹ vocor.
 Fratri ædes sunt peruiæ: turbam domū
 Adducet: & ad sumptū admittet multa, quid mea?
 Ego lepidus in eo gratiā: iube nunc iā
 Dinumeret babylo ille viginti minas:
 Syre cessas ire: ac facere: Sy. quid agā: De. dirue
 Tu illas: abi & traduce. Ge. dij tibi demea
 Bene faxint: quum te video nostræ familiæ
 Tam ex animo factum velle. De dignos arbitror.
 Quid tu ais: Esch. sic opinor. De. multo rectius est
 Quam illam puerperam nunc duci huc per viam
 Aegrotam. Esch. nihil enim vidi melius mi pater.
 De. Sic soleo: sed ecum Mitio egreditur foras.

tiōi hoc dicit Demea: aut apud se dicit hoc iube: q̄si insultates di ceras solem. Nūc mis nari: hūc assistere quē afflicto tenem⁹: ita et Mitioni Demea dicit iube nūc. iube nūc iā dinumeret ille babylo viginti minas: nūc mis morale: quū de absente: tāq̄ de p̄senti agimus. Est autē iube nūc iā. figura etiā apud Plautū frequē tissima iube nūc iā: ubi sic dicit quēadmo dū supra. Dī cui eg⁹ anim⁹ nemo adēet all cui diceret. q̄ Dinu meret. Dinumeret dicit q̄si multū dinume ret. Illi: cui: illi Otheli phoni: Lenoni: an Es schino: an Syro: r Babylo. An fr̄em Babylonē liberalitas tē ob nimā vocet: an Eschinū nimis prodigū. s Syre cessas introire: ac lacere

d̄r. t Dirue. Hoc vultu d̄r adhor tate: v Cum te vi deo nr̄e familie ex a nimo factū velle. Ex aio aliquid facere est id facere q̄d ille in aio suo velit: aut certe ex tota mente prestare. non p̄fūctorie: sed ex aio factū intelligere debem⁹: vt sic ex aio: q̄si ex s̄c̄tia. x Di

gnos arbitror. Multa desūt: & vos deē: & q̄ sūt: x Quid tu ais: Eo vultu d̄r: qd tu ais: q̄ videm⁹ loq̄ eos q̄ itatrogāt gesticulāte vultu qd sentiat de cōsilio suo: q̄s sc̄itū approba tuos eē. 3 Sic soleo. Pōt ironia videri: q̄ppe q̄ tale con silū probat Demea: quod probaret adolescens.

Vbet frater: Apparet Mitionem dixisse cur dicitur: Syrus respondisse. quia hoc iubet frater tuus.
 a Iubet frat: Dirui maceria. f. b Tu ne iubes: hoc Demea. Interrogat: iue pronu iandū totum: ita erit vna persona: & breuiter ostenditur ex huius verbis: quid prior dixerit Syrus. & miram inisiu: ne proemio op' esset Demea ad profitendā mutationē voluntatis. c Hacre Maceris disiectione.
 d Et in aliis oibus: Nisi in nuptiis fenilibus. iube, tollere sub audis p e Cole re adiuuare: ad iugere: colere ad Syrum pertinet: adiuuare ad He gionem: ad iugere ad Sofstrā: & ad notā dū colit a superiori: vt Vir. Posthabita colu ille Samo hic illius ar ma. e Immo her de ita nobis decet: an tiqui sic addebant ita tim verbū: nos decet facere: nos decet dice re: sed non addebant nobis decet: sed sim pliciter dicebant.
 f Primū huius vxo ris est mater. Incipit a persuasione: sed laten ter: ita vt ea: que Pro posito concilio dicen da erāt an demōstra uit: q̄ dicat quid ste ri velit: & hoc semper fit. ab oratione in his rebus: quib' incipere nō oportet: ppter tur pitudinē: aut incōmo ditatē rei: q̄ p̄uadēda est. cōsidera adeo apd Virg. vbi p̄uadet ius matrib'. vt naues su as incedat: & inueni es hoc ipm cōsiliū vl timū pont post argu mēta q̄ plura. Quin agite et. m. i. f. ex. v. p. & inisiū a possibili fa ctū est: nā dicit huius vxoris est mater pro ba & modesta: p̄ba sibi: et modesta apud alios: & vide laudes cōsiliatorib' inuētas: & vīratas;
 g Ita dicit. Hoc ita rīdet. q. d. qd mea.
 h Scio. Adhuc Mi tio nō intelligit: q̄ res tēdar: sed tū vultu q̄ dā admirātis: cur hoc dicat rīdet. i Pa rere hęc itā diu nō pōt: recte ne contra filios luadere videat. Parere iam dū hęc rē: Hoc aut addidit: ne contra filios persuadere videatur nupti as: si illis cogredes esse procreandos suader. k Per an nos non potest. Bene per annos: quia non sterilis. l Hac te equū ē ducere et te. Miro. f. & te opā vt fiat dare: te Eschi ne: nam a d illū conuersus a Mitione est: & quare Eschinū opatā dare equū est. f. vt pro sit forui. m Me ducere aut. Magna vis in pronomib' posita est: nā me ille dicit sic q̄ sit: que minime deceat. n Te. Ille sic respondet: q̄ si quem

maxime oporteat. o Ineptis. Verbu est qd facit ineptio: ineptis: ineptis. p Si tu sis hō nō. f. es: sed sis dixit: qua si in eo se hoīem sit Eschin' pbaturus. Si tu sis hō. Eschine si sis: p si esse volueris: & si credi hō volueris. Si tu sis homo. Hic facere: et mire coegit Eschinū ad persuadendū: non cū dixit si tu sis hō persuade: sed sic faciat: vt ab illo nō factum: sed effectū exigeret. q' Quid tu aut huc asine auscultas? Aprū cōuitū grandi & fatuo. r Fieri a liter nō p̄r. A necessa rio. s Deliras. Pro prio vocabulo vsus ē tanq̄ loquaci. t Mi pater. Mi vo catius casus est: ab eo quod est meus. v Insanis: aufer. Cō grue seni deliras inge iuueni insanis: & auu fer: vel te: vel manū. nam rogans mētem admonet. f. dicens mi paf. x Aufer. Auc te deest: aut manum: aut p̄o quod est abi: aut sic aufer rem. y Ego nou' marit'. Apud Menandū se nex de nuptiis nō gra uat. Ego nouus ma ritus x. Hic deest: & quis: & quid: & quē do: et quō: vt sit quis ego: quid nouus ma ritus: qm̄ anno demū quito: et sexagesimo: quō anū decrepitam ducam. y Anno de mum quinto & sexa gesimo. Hęc aetas est: vt Varro ait etiam co micorum senum: & demum aduēbium: tarditas est. a Atq̄ anūm dea crepitam ducay. Hoc facere addit: tanq̄ fa ciendum hoc esset: puella duceretur seni. b Decrepitā. Decre pitam: aut stomacho anili: & iracūdo: aut decrepitā: m obruti as ni: & lēsa senectutis aut decrepitam: cui se pe moribūde crepus erit planctu familia. t clamauerit. c Id ne estis mihi au ctōres. Hoc est p̄ua fores: vt Virg. Aucto re. g. o. a. d Largi tor. Verbu est impera tiui modi futuri t̄pis: De te largitor puer. as cutius de te dicitū est: q̄ de tuo: & hū in eū q̄ p̄miserat puel le cōsūctiōnē suā: e Da ve. P̄sta hūc ut cōcede qd peti tur. Da veniā: Ne grauerē fac p̄mitte: alim̄ sec' agētū fatigā tūq̄ verba sunt. f Ne grauerē te difficile p̄beas qd q̄ uē se dī p̄stare: qd facile nō p̄stat in hūcicio qd p̄r. g Age p. Mi. Aut age. plixē. i age benigne: vt sit plixē benigne secū dū ueteres: aut p Age: correptiū est: vt ad p lixē subaudiat: noster ē: aut qd tale: vt Mitio: velut i suau dī cū sit. h Et si. h. m. p. Prāuū si anū dūc nō cōmō suo:

Mitio. Demea. Eschinus
Vbet frater: vbi is est: tu ne iubes hęc demeā?
 De. ego vero iubeo: & in hac re: & i alijs oibus
 Quammaxime vnam facere nos hanc familiam
 Colere: ad iungere: adiuuare. Esch. ita quēso pater,
 Mi. haud aliter censeo. De. Immo hercle ita nobis decet:
 Primum huius vxoris est mater. Mi. est: quid postea?
 De. proba & modesta: Mi. ita dicūt. De natu grandior.
 Mi. Scio. De. parere iam diu hęc per annos non potest:
 Nec qui eam respiciat quisquā est: sola est. Mi. quā hic
 Rem agit: De. hanc te equū est ducere. & te operam (vt
 Fiat) dare. Mi. me dūcēt aut: De. te. Mi. me: De. te i quā
 Mi. Ineptis. De. si tu sis homo hic faciāt. Esc. mi pater:
 Mi. Quid tu autem huic asine auscultas: De. nihil agis
 Fieri aliter nō pōt. Mi. deliras. Esc. sine te exorē mi p̄r.
 Mi. Insanis aufer. De. age, da veniā quēso filio. Mi. fatin
 Sanus ne es: ego nouus maritus anno demum quito &
 Sexagesimo siam: atq̄ anū decrepitam ducam: id ne
 Estis auctores mihi: Esc. fac. promisi ego illis.
 Mi. Promisisti autem: de te largitor puer.
 De. age si qd te maius oret. Mi. q̄ si nō hoc sit maximū:
 De. Da veniam. Esc. ne grauerē. De. fac: promitte
 Mi. nō omitt'. Esc. nō nisi te exorē. Mi. vis est hęc qd ē.
 De. age prolixē mitio. Mi. & si hoc mihi prāuū: ineptū:

Aprū cōuitū grandi & fatuo. r Fieri a liter nō p̄r. A necessa rio. s Deliras. Pro prio vocabulo vsus ē tanq̄ loquaci. t Mi pater. Mi vo catius casus est: ab eo quod est meus. v Insanis: aufer. Cō grue seni deliras inge iuueni insanis: & auu fer: vel te: vel manū. nam rogans mētem admonet. f. dicens mi paf. x Aufer. Auc te deest: aut manum: aut p̄o quod est abi: aut sic aufer rem. y Ego nou' marit'. Apud Menandū se nex de nuptiis nō gra uat. Ego nouus ma ritus x. Hic deest: & quis: & quid: & quē do: et quō: vt sit quis ego: quid nouus ma ritus: qm̄ anno demū quito: et sexagesimo: quō anū decrepitam ducam. y Anno de mum quinto & sexa gesimo. Hęc aetas est: vt Varro ait etiam co micorum senum: & demum aduēbium: tarditas est. a Atq̄ anūm dea crepitam ducay. Hoc facere addit: tanq̄ fa ciendum hoc esset: puella duceretur seni. b Decrepitā. Decre pitam: aut stomacho anili: & iracūdo: aut decrepitā: m obruti as ni: & lēsa senectutis aut decrepitam: cui se pe moribūde crepus erit planctu familia. t clamauerit. c Id ne estis mihi au ctōres. Hoc est p̄ua fores: vt Virg. Aucto re. g. o. a. d Largi tor. Verbu est impera tiui modi futuri t̄pis: De te largitor puer. as

Quintus Sertus

l Ineptum. Qui non voto filiorū ducat vxorē. k Absurdum. Homini qui nunq̄ duxerit: & nunq̄ ducere voluerit: & seni duci vxorem: quę adolescenti ducta non sit.

l Si vos tantopere istuc vultis fiat. Cur hic non verit̄ de voluntate Solstrate: an quia illam consentire necesse est: vel propter pauperiem: vel ob a more filie sue. Si vos tantopere istuc vultis fiat. Ridicule dixit: & comice vxorem se ducere: nō quia velit: aut debeat: sed vt obsequetur iubentibus.

m Hoc cū sit quod volo. Perficitur inq̄. quod volo: vt supra demum recipiam Mitio. & ego in eo gratiam. n Quid nūc. Quid restat. quid restat. pro quid sequi: aut quid restat tanq̄ reliquarū priorē: aut p̄pter hoc nimium.

o Hegio est hic cognatus proximo. Cōmēdationē persone q̄ si notat etiam Mitio. Si ob merita sua: & bene addidit proximo: nam multi gradus: & velut rami sunt p̄ p̄nquitatis in affinitate: & cognatione dispositi. p Affines nobis. Recte: nā vxoris cognati mariti affines sunt.

q Pauper: iam hoc nomine apparet aliquid flagitari: r Sub vrbe est agelli paululum. Totum cum contemptione pronunciantum.

s Quod locitas foras. Foras dixit locum pro persona ponens: quasi diceret: nescio cui alieno: sic & nos dicimus: audi quid dicit. Ecce hac: pro ecce hic. Cice. Hic tum alius ex alia parte deest: ergo aliquid: vt sit q̄d locitas foras versus. aut

si foris: foris posito: id est alieno. x Huic demus qui fruatur. Alatur: id est qui fructum capiet: non proprietate potatur: proprie ergo & quasi de iure dixit fruatur.

Est autem fruatur: alatur: quia frumen dicitur summa gula per quam cibis lingua detur: in verum.

y Bonus est: noster est: recte datur:

horant: & multa congeritis: noster est bene addidit: nam quod dixit pro patre huic: bonus est: potuit respondere: q̄d mea recte datur: quasi non querat an dandum sit: sed illud solum erit: an recte queratur. Bonus est: noster ē. Hęc omnia vultuose tanq̄ in uidiā parimonie facit Mitio: & plus significat noster: q̄ si addat: quid noster.

z Non illud verbū facio. Nunc verbum pro sententia posuit: quod vno sinigitur verbo. Ergo verbum brevis sententia: Non enim illud verbum. v. f. nota verbū pro sententia: vt. Vno verbo dic si quid est: quod me velis: & miseram me quod verbum audio: verbum dixit veram sententia: nam verba esse a veritate dicta: restat:

Varro: a Hanc maculam nos decet effugere: maculam dicit invidens opinionē Mitio: quia parimoniam maculam putat: & simul auxilium pro vitio: deinde maculam dicendo. b Sui sibi gladio huic iugulo: allegoria non suo: sed suo sibi: moraliter: & vt veteres solent loqui.

Absurdum: atq̄ alienum a vita mea: verum

Si vos tantopere istuc vultis: fiat. Eschi. bene facti.

Merito te amo. De. verū quid ego dicā quū sit q̄d volo.

Quid nūc: quid restat: hegio est hic cognatus proximus:

Affinis nobis: pauper: bene nos aliquid facere illi decet:

Mi. Quid facere: De. agelli est hic sub vrbe paululum

Quod locitas foras: huic demus: q̄ fruatur. Mi. paululū

Id autē. De. si multum sit faciendū est, p̄ patre huic est.

Bonus est: noster est: recte datur: postremo non meum

Illud verbum facio: quod tu mitio: bene & sapienter

Dixi dudum vitium commune omnium est: quod

Nimium ad rem in senectate attenti sumus: hanc maculam

Nos decet effugere: dictū ē vere: & re ipsa fieri oportet.

Mi. Quid istuc: dabitur quidē quādo hic vult.

Esc. Mi pater. De. nunc tu es mihi germanus pariter

Corpe & aīo. Mi. gaudō. De. suo sibi gladio huic iugulo.

Actū est quod iussisti Demea. Id est diruta est ma-
ceria. a Frugi hō es. Veilis: vt fruges. b Ego
Aedepol hodie mea quidē sententiā iudico Syrum ite-
ri liberū: Hoc
est iam dudū

vt eundem manumittat: an vt palam fieri iubet propius ac-
cedens iuris publici consuetudinem ludens: & vide q̄: comi-
tam manu. nullo modo q̄: facere iuduxerit: atq̄ condigne.

q̄ iud promiserat: Sy-
ro: sed nūc oportune.
Videtur enim mod-
eratum p̄ḡ ellisse.
c Et sententiā iudi-
co.

R Syrus. Demea, Mitio, Eschinus.
Actū est quod iussisti demea. De. frugi hō es
Ego aedepol hodie quidem mea sententiā

iudico syrum fieri (esse equū) liberum. Mi. istū liberum

Quodnam obfactum. De. multa. Sy. o noster demea

Aedepol vir bon⁹: ego istos vobis vsq̄ a pueris curavi

Ambos sedulo: docui: monui: bñ precepi: semper quæ

Potui oīa. De. res appet: & q̄ de porro obsonare cū fide:

Scortum abducere: apparet de die conuiuuium

Nō medo cris hōis hęc sūt officia. Sy. O lepidū caput.

De. postreō hodie ī psalteria ista emūda hic adiutor fuit:

Hic curauit omnia: p̄desse equū est: alij meliores erunt.

Deniq̄ hic vult fieri. M. vin tu hoc fieri?

Eschi. Cupio. Mi. siquidem tu vis? Syre

Eho huc accede ad me: liber esto: Sy. bene facis:

Omnibus gratiā habeo: & seorsum tibi p̄terea demea.

De. Gaudeo. Esc. & ego. Sy. credo. vtinam hoc p̄petuū

Fiat gaudium: phrygiā vxorē meā vt vna videā liberā.

De. Optimā quidē mulierē. Sy. eq̄ de tuo nepoti huius

Filio hodie primū māmā dedit hęc. De. hercle vō serio:

Siquidem primam dedit: haud dubiū est quin emitti

Aequum fiet. Mi. ob eā rē. De. postremo ob eam a me

Argentum (quanti est) sumitto. Sy. dii tibi demea

Oro omnes semper omnia optata offerant. Mi: syre

Processisti hodie pulchre. De. siquidem porro mitio

Tuum officiū facies: atq̄ huic paululū aliq̄ p̄ manu

Dederis vnde vtatur: reddet tibi cito. Mi. istoc vilis

solemus onerare mentem audientis eius quem laudamus.
deinde quod p̄bit: qui & officium corporis: vt adiutor: &
curam animi p̄ḡbit: vt consultor.

m Deniq̄ hoc vult fieri. Abutitur Demea sciens prodigā
voluntate adolescentulū. n Syre accede huc ad me. Vtrū

liberos habent: & eos deserūt. e Vnde vtatur. Vtatur v-
uar: vnde vsura vita dicitur: vt vnus vsura more gladiato-
ris: nisi non dedisset: an vnde alatur: de quo vsus inuctum
q̄ capiat: & cuius tibi sortem reddat: & hoc melius: nam
ideo addidit: reddet tibi cito.

o Et seorsum tibi p̄-
terea Demea. Et fecit
Demea plusq̄ volēs
bat: nam q̄ conaba-
tur amari: p̄ferē enā
his qui amantur.
p Gaudeo & ego:
Gratulantium Syro
hęc verba sunt: qui-
bus de more ille cre-
do responder:
q Vtinam hoc per-
petuum fiat gaudiū.
Integrum solidum. et
nūq̄ interruptum.
r Phrygiā vt vxorē
meam: vt ipse Sy-
rus: ita vxor phrygia:
secūdum veteres: qui
seruis nomina a nati-
onibus imponebant:
s Vna mecum vide
am liberā: Hoc sic p̄-
nuntiandum est: qua
si gaudeat se concor-
datum Demea: quod
cum vtro cogitat ha-
buisse plene oblit⁹ fu-
it. t Hodie p̄mā
mā dedit hęc.
Ridicūm meruit:
siquidem oportuit
primam esse quācum-
q̄: au q̄ causa est q̄
ingenū dicitur serio
a Nutricibus liberis co-

ducendi.

v Hercle vero serio:
Aduerbia sunt cōfir-
māria.

x Ob eam rem. Ho c-
eo vultu dicit: quo rē
veluti excusimus: &
ostendimus momen-
ti esse nullius.

y Argentum quan-
tum est summo. Quā-
to precio valet. Argē-
tum quanti est sum-
to. Hoc p̄bo vtimur:
vt facit q̄ p̄suad. re
aliq̄ cupiūt. z Dil-
tibi Demea omnes rē.

Omnes omnia antiq̄
elegancia & figurata:

a Processisti hodie
pulchre. Nūc vere pul-
chre processit Syrus.

b Siquidem tu tuū
officiū facies. Hoc
est vt patroni est liber-
rum non des. rasi sed
vt alias manum. sū.

Plautus. Facis meli-
q̄ pars leionum: quā

c Vnde vtatur. Vtatur v-

uar: vnde vsura vita dicitur: vt vnus vsura more gladiato-

ris: nisi non dedisset: an vnde alatur: de quo vsus inuctum

q̄ capiat: & cuius tibi sortem reddat: & hoc melius: nam

ideo addidit: reddet tibi cito.

Quintus Actus

¶ Istuc filius. Hoc egit Teren^o: vt iuris officii vsq; adeo prodigiū faceret Demea: donec parē redderet Mitio. Istuc vilus. Quasi nihil minus: negatio em̄ est floceū ostendētis: aut quid tale cū eclip^{si}: qua iubaudtur quicq; & non da^{bo}. e. Faciet. Ne qd negatū in fine fabulę videat addidit Demea faciet: et faciet hoc potens. f. q. im̄ dens dixit: quasi de p^o digo dicere videat: & mire faciet: quia nec credibile erat statim cōsensurū: qui negauerat: et propterea negatio esse in fine non debuit. f. Quid istuc? Quæ res tam repente mores mutauit tuos? Aiaduertēdū est qua calliditate Teren. que rens sine fabulę cōplete legitimā p̄ ipsum Demea mutur in vniuersos: qui i tota comœdia tristes: ac s̄cū in e. turbauit: & vociferatus est. g. Quod proluuiū. Proluuium quod gr̄ci

i. prout^o ptus animus ad largiendū. h. Subita ē largitas. Repetina: ac per hoc ipsa est ingratā: et immoderata: vt euenit quū ex nimis parcis non largi. liberales: sed effusi: prodigi^o redduntur.

¶ Ut id ostēderem: Abūdat id. nā

est pro vt k. Quod te isti faci^o lem & festiuū putāt. Multū detraxit Mitio nō dicendo te isti putant: per quod signū catur errare adulescēs & hunc non esse festiuū. Quod te isti festiuū & facile putant.

Bū in postremo dignitas personę huius seruata est: vt ppe tuo cōmutata videre: vt truculenti apud Plautū. Indulgēdo aū dīcēdo: indulgētiā ad meā culpā scribi denuo.

¶ Et largiendo. Mitio se vere additū est nomē verbis ex aīo plorātus. m. Quia nō ista iusta prorsus oīa omnino obsequor. puerbials sunt hmōi elocutiōes sanda: nefanda: dīgna: indigna: velis: nolis: fas: n. fas. n. Effundite: emittite: facite. Effundite ad Elchinū p̄inet. Emitte: ad Cthesta phonē. Facite ad oēs. o. Facite quod vobis lubet. Pro peredit rursus ad amaritudinē pristinā. hęc

est figura: qua inuitos nos p̄mittere oīdim^o: quod volumus fieri: p. Quę vos zē. Hic ostendit Teren. mag^o Demea simulasse mutatos mores: q; mutauisse. q. Minus videtis. Magis impensę cupitis: consultis parum minus: magis parum. r. Hęc

reprehendere: & corrigere: & obsecundare in loco. Trib^o ita redduntur: & vtraq; illam in malā partem superiora: hęc in bonā: que inferiora sunt: non tantum em̄ culpe est minus prouidere: q; impensę: nec tantum mali est impensę cupere: quantum parum cōsulare.

nam reprehendere bonum est: melius corrigere: optimum secundare: nam qui reprehendit non continuo corrigit: q; corrigit nō illico secundat: id est legissimum reddere: & si delinuit. Alio secundo obsequi dictum putant: & ideo additum est in loco: quasi nō semper faciendū: sic ergo obsecundate: vel in melius conuertete: vt obsequi intelligimus. s. Tibi p̄mittimus. Nolut Teren. ab amonib^o filioꝝ p̄petuo repulsum patre. c. Sino: habeo ac: in istac si. fa. Hęc q dem permissio est: sed exceptionē in se continet: & cum quodam stomacho: et velut in naci denunciatione p̄fertur. v. In istac si nē faciat. Hoc est: aut ne aliam amet: aut ne alteram comparet: ne post ipsas luxuriet cura alterius.

z. Recte: Bū & Mitio nō discessit de proposito suo: q; vt p̄ccalle: alias ostendit fratrem ob nimiam asperitatem: cum expectatiōe quā laudās verba eius istuc recte dixit. q. d. nō vt cetera: & simul reposuit: o. q. f. dixerat que isti ta est: & festiuū putat.

Elchi. Frugi homo es. Sy. reddam hercle: da modo.
 Esc. Age pater. Mi. post consulam. De: faciet.
 Sy. Ovir optime. Esc. O mi pater festiuissime.
 Mi. quid istuc: quæ res tā repēte mores mutauit tuos?
 Quod pluuū: quæ est ista subita largitas? De. dicā tibi
 Ut id ostēderem quod te isti faciem & festiuū putāt:
 Id nō fieri ex vera vita: neq; adeo ex æquo & bono:
 Sed ex assentando indulgendo: & largiendo mitio:
 Nūc adeo si ob eam rē vobis mea vita iūsa est elchine
 Quia non ista iusta prorsus omnia. omnino obsequor:
 Missa facio: effundite: emittite: facite qd vobis lubet.
 Sed si id vultis potius (quę vos propter adolescentiā
 Minus videtis: mag^o impensę cupitis: consultis parū)
 Hęc reprehendere: & corrigere me: & obsecundare iloco.
 Ecce me qui id faciam vobis. Esc. tibi pater p̄mittimus
 Plus: scis qd facto opus est: sed de fr̄e qd fiet: De. sino:
 Habeat: in istac finem faciat, Esc. istuc recte.
 Valet: & plaudite. Calliopius recensui.

Acta Ludis Romanis. L. Postumio Albino. L. Cornelio Merula ædilibus currulibus. Egere Ambiuuius Turpio. L. Artilius Prænestinus. Modos fecit Flaccus Claudij tibijs imparibus. Tota græca Apollodori epidicazomenos acta quater. C. Fannio. M. q; Valerio consulibus.

